

รายงานการวิจัย

รายงานการวิจัยย่อยที่ ๒ เรื่อง

มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Strategic Measures for Cultural Tourism Development

ภายใต้แผนงานวิจัย เรื่อง

การพัฒนาการเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Development of links with Countries in the Mekong

Sub-region in terms of Cultural Tourism

โดย

ผศ.พิเศษ นเรศร์ บุญเลิศ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

พ.ศ. ๒๕๖๖

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

MCU RS 800766063

รายงานการวิจัย

รายงานการวิจัยย่อยที่ ๒ เรื่อง

มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Strategic Measures for Cultural Tourism Development

ภายใต้แผนงานวิจัย เรื่อง

การพัฒนาการเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Development of links with Countries in the Mekong

Sub-region in terms of Cultural Tourism

โดย

ผศ.พิเศษ นเรศร์ บุญเลิศ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

พ.ศ. ๒๕๖๖

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

MCU RS 800766063

Progress Research Report

Sub – Research Report 2

Strategic Measures for Cultural Tourism Development

Under Research plan

Development of links with Countries in the Mekong

Sub-region in terms of Cultural Tourism

BY

Assistant Professor Narate Bunloet

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Chiangrai Buddhist College

B.E. 2566

Research Project Funded

by Science Research and innovation Promotion Fund

MCU RS 800766063

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อรายงานการวิจัย : มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
ผู้วิจัย: ผศ.พิเศษ นเรศร์ บุญเลิศ
ส่วนงาน: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย
ปีงบประมาณ: ๒๕๖๖
ทุนอุดหนุนการวิจัย: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม(สกว.)

บทคัดย่อ

วิจัยเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ เรื่องมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑. เพื่อศึกษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนลุ่มน้ำโขง ๒. เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่ ๓. เพื่อหาแนวทางเพิ่มศักยภาพของชุมชนลุ่มน้ำโขงที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

ผลการจัดการความรู้ในระดับชุมชนด้านการศึกษาดูเชิงสำรวจ ข้อมูลและวิธีการใช้ประโยชน์ของมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สร้างความเข้มแข็งชุมชน การจัดการความรู้เพื่อใช้ระบบดิจิทัลโดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวภาคีเครือข่ายซึ่งมีชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างเสริม พัฒนาพื้นที่พัฒนาวัฒนธรรมที่มีในท้องถิ่น ในการพัฒนาแบบผสมผสานแหล่งความรู้ภาคีเครือข่าย ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งความรู้ใหม่ที่สำคัญที่นำไปสู่กระบวนการสร้างชุมชนการสร้างงาน สร้างรายได้ โดยใช้วิธีการศึกษาผสมผสานทั้งการสำรวจ ศึกษาเอกสาร บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ศึกษารวบรวมโดยการสัมภาษณ์ แบบสอบถาม นำข้อมูลมาวิเคราะห์แยกพิจารณาถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรครวมทั้งการวิเคราะห์มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงด้านการตลาดการท่องเที่ยว โดยใช้การศึกษาวิจัยจำนวน ๕๐ คน โดยใช้วิธีการเจาะจงตามการศึกษาค้นคว้า นำข้อมูลมาวิเคราะห์ใน ๓ ประเด็นที่ศึกษา

มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาดูด้วยเว็บไซต์ตลอดจนการนำชุดความรู้มาปฏิบัติใช้งานในพื้นที่จริง กระบวนการพัฒนาการออกแบบเว็บไซต์เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงในพื้นที่วิจัย และการนำเผยแพร่อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่น สัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติ ให้กับนักท่องเที่ยว การใช้ประโยชน์สร้างความเข้มแข็งชุมชน สร้างงาน สร้างรายได้จะต้องมีการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้สมบูรณ์ขึ้น จากสภาพองค์ความรู้ด้านการใช้ประโยชน์ในด้านส่งผลให้ชุมชนไม่ได้นำมาใช้ชีวิตประจำวันมีหลากหลายอย่างเหมาะสมกับสภาพของชุมชน

Research Title: Strategic Measures for Cultural Tourism
Development

Researcher: Assistant Professor Narate Bunloet

Department: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
Buddhist Chiang Rai college,

Fiscal year: 2566

Research Scholarship Sponsor: Thailand Science Research and Innovation (TSRI)

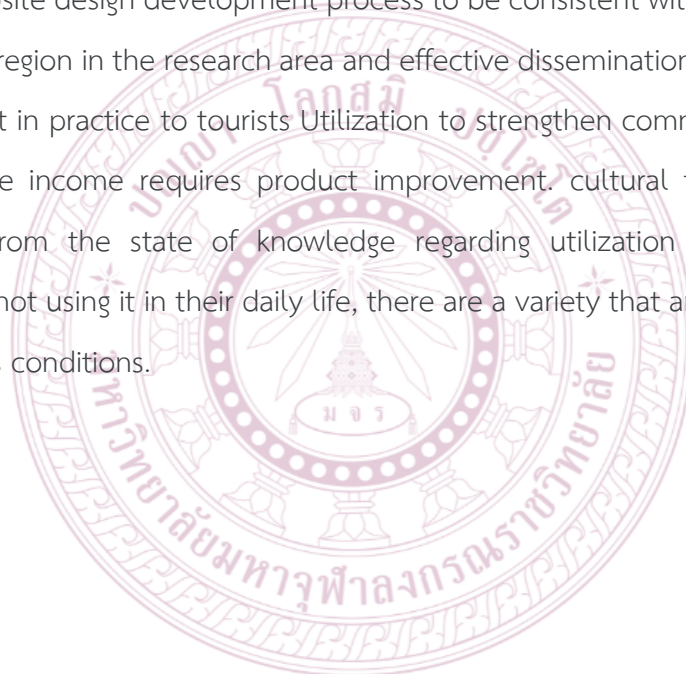
ABSTRACT

This action research Regarding strategic measures for the development of cultural tourism The objectives are 1. To study the quality of cultural tourist attractions of the Mekong Basin communities. 2. To develop tourism personnel and support public participation in area development. 3. To find ways to increase the potential of Mekong Basin communities as sustainable cultural tourism destinations.

Results of knowledge management at the community level in exploratory studies Information and methods for making use of strategic measures in the development of cultural tourism. Promote cultural tourism to strengthen communities Knowledge management for use of digital systems by using information technology to disseminate information about tourism in network partners with community participation is an enhancement. Revive local arts and culture In the integrated development of knowledge sources from network partners local wisdom An important new source of knowledge that leads to the process of creating communities, creating jobs, and generating income, using a combination of educational methods including surveys, document studies, and related personnel. The data studied were collected

through interviews and questionnaires. The data were analyzed separately to consider strengths, weaknesses, opportunities, and obstacles, including analysis of strategic measures for the development of cultural tourism in the Mekong Subregion in tourism marketing. Using a research study of 50 people using specific methods according to the research study. The data were analyzed in 3 study areas.

Strategic measures for developing cultural tourism The research results found that Studying with websites as well as putting knowledge sets into practice on the ground. Website design development process to be consistent with the situation in the Mekong Subregion in the research area and effective dissemination to build confidence Achievement in practice to tourists Utilization to strengthen communities, create jobs, and generate income requires product improvement. cultural tourism to be more complete From the state of knowledge regarding utilization that results in the community not using it in their daily life, there are a variety that are appropriate to the community's conditions.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัย เรื่องมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็น การศึกษาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง วัฒนธรรมท้องถิ่น และพฤติกรรม เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน หมู่บ้านในภาคีเครือข่าย เพื่อใช้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน โดยไม่กระทบกับวิถีชีวิตปัจจุบันที่จะ ทำให้เกิดปัญหากับสังคม เศรษฐกิจ ที่มีอยู่ในพื้นที่ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สำเร็จได้ ด้วยความกรุณา และได้รับการช่วยเหลือจากบุคคล และหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และผู้ประกอบการท่องเที่ยวทั้ง ๓ ประเทศ ที่ได้กรุณาเอาใจใส่แนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และข้อเสนอแนะ อันเป็น ประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย เป็นผลให้การศึกษาวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนให้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยการได้รับอนุเคราะห์ องค์การบริหารส่วนส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ตลอดจนผู้นำชุมชนในพื้นที่ กลุ่มเป้าหมายในการให้ข้อมูลและสถานที่จัดเก็บข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้คำปรึกษาแนะนำตรวจสอบ ข้อมูล แก้ไขข้อบกพร่องด้วยการเอาใจใส่เป็นอย่างดี ขอขอบคุณผู้นำชุมชนที่ได้ให้ความเมตตาช่วยให้คำ ชี้แนะตลอดถึงแก้ไขปรับปรุง เทคนิคต่าง ๆ ในการเก็บข้อมูลในเขตพื้นที่เพื่อให้งานมีความสมบูรณ์ ยิ่งขึ้นจนวิจัยการค้นคว้านี้ได้ดำเนินไปด้วยดี และสำเร็จขึ้นได้เป็นฉบับที่สมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอขอบคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้บริหาร และคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย และขอบคุณสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ที่ ส่งเสริม สนับสนุน และให้กำลังใจทุกด้าน จนงานเสร็จสมบูรณ์

ผศ.พิเศษ นเรศร์ บุญเลิศ

๐๙ กรกฎาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศภาษาไทย.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูปภาพ.....	ช
บทที่ ๑ บทนำ.....	๑
๑.๑ ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย.....	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๔
๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย.....	๕
๑.๔ นิยามศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย.....	๗
๑.๕ ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย.....	๘
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๑๐
๒.๑ นโยบายการพัฒนาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	
ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔).....	๑๑
๒.๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาไทย.....	๑๓
๒.๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงราย.....	๒๔

สารบัญ (ต่อ)

๒.๔ แนวคิดการท่องเที่ยว และการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม.....	๒๘
๒.๕ แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม.....	๔๐
๒.๖ แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว.....	๔๑
๒.๗ แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	๕๓
๒.๘ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	๕๕
๒.๙ ทฤษฎีการจัดการการท่องเที่ยว.....	๕๖
๒.๑๐ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๕๘
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย.....	๖๕
๓.๑ รูปแบบการวิจัย.....	๖๕
๓.๒ พื้นที่ในการศึกษาวิจัย.....	๗๑
๓.๓ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล.....	๗๒
๓.๔ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	๗๓
๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติการวิจัย.....	๗๖
๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๗๘
๓.๗ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๘๐
๓.๘ การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า.....	๘๐
๓.๙ สรุปกิจกรรมและขั้นตอนการวิจัย.....	๘๑
๓.๑๐ การพัฒนาเว็บไซต์.....	๘๖
๓.๑๑ การวิเคราะห์ผลการทดลอง.....	๘๘

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ ๔ ผลการวิจัย.....	๙๒
๔.๑ ศึกษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนลุ่มน้ำโขง.....	๙๒
๔.๒ พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน	
ในการพัฒนาพื้นที่.....	๙๙
๔.๓ หาแนวทางเพิ่มศักยภาพของชุมชนลุ่มน้ำโขงที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่าง	
ยั่งยืนเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน.....	๑๑๕
บทที่ ๕ สรุป และข้อเสนอแนะ.....	๑๒๖
๕.๑ สรุปผลการวิจัย.....	๑๒๖
๕.๒ ผลการศึกษาวิจัย.....	๑๒๘
๕.๓ อภิปรายผลการวิจัย.....	๑๓๑
๕.๔ ข้อเสนอแนะจากการศึกษา.....	๑๓๒
๕.๕ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	๑๓๓
บรรณานุกรม.....	๑๓๕
ภาคผนวก.....	๑๓๙
ผนวก ก เครื่องมือวิจัย.....	๑๔๐
ผนวก ข หนังสือเชิญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้ข้อมูล.....	๑๔๔
ผนวก ค รายชื่อในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูล.....	๒๕๙
ผนวก ง ภาพถ่ายการลงพื้นที่ทำวิจัย การสัมภาษณ์.....	๒๖๒
ผนวก จ การรับรองการนำไปใช้ประโยชน์.....	๒๖๕
ผนวก ฉ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบจากงานวิจัย.....	๒๗๐
ประวัติคณะวิจัย.....	๒๗๗

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพที่	หน้า
๑ เว็บไซต์ http://education๒๓.rf.gd/	๑๐๔
๒ หน้าหลักเว็บไซต์.....	๑๐๕
๓ หน้าหลักเว็บไซต์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง.....	๑๐๕
๔ ข้อมูลประวัติแม่น้ำโขง.....	๑๐๕
๕ วัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง.....	๑๐๖
๖ พระราชบัญญัติ.....	๑๐๖

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ประเทศไทยให้ความสำคัญยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวที่นำรายได้ให้กับชุมชน ผู้ประกอบการ สหกรณ์การท่องเที่ยวในช่วงที่ผ่านมาภูมิภาคอาเซียนมีนักท่องเที่ยวนานาชาติมาเยือนเป็นจำนวนมาก การขยายตัวทางเศรษฐกิจไทยและเพื่อนบ้านได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ปัจจุบันหลายประเทศได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาประเทศ ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจ ริเริ่มโครงการใหม่ๆที่นำเสนอบริการแหล่งท่องเที่ยว การส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกันเพื่อผลประโยชน์รายได้ของชุมชนร่วมกัน สภาวะทางเศรษฐกิจได้วิกฤตทำให้การท่องเที่ยวชุมชนน้อยลง การกระตุ้นด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนสร้างสรรค์จึงเป็นการแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ นวัตกรรมชุมชนสร้างสรรค์ (Creative Economy)^๑ มีความพร้อมด้านทรัพยากรที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ วัฒนธรรม องค์กร หน่วยงาน และบุคคลที่เกี่ยวข้องมีมาตรฐานการท่องเที่ยวขึ้น

แนวคิดสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้ประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญการส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นตลอดจนวิถีชุมชนเปิดทางเลือกใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวเข้ามาสัมผัสบรรยากาศ ศึกษาวิถีชีวิต ประเพณี การละเล่น และสินค้าหัตถกรรมพื้นบ้านรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมและผลักดันแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์เมืองต้นแบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาพื้นถิ่นด้านงานศิลปหัตถกรรมเป็นทุนทางวัฒนธรรมที่ล้ำค่า งานหัตถกรรมผ้าทอ จักสาน แกะสลัก งานฝีมือ งานศิลปะ และศิลปพื้นบ้านที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของ

^๑ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (๒๕๖๐-๒๕๖๔), ๒๕๖๔, หน้า ๑๗๑

ชุมชนท้องถิ่น ศักยภาพที่มุ่งเน้นการสร้างสรรคจากวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย การดั่งศักยภาพของนวัตกรรมวิถีชุมชนอย่างเป็นจัดทำแผนการจัดการส่งเสริมสนับสนุนชุมชนสร้างสรรค์ เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ควบคู่ไปกับการพัฒนางานศิลปหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อการสร้างเอกลักษณ์ รายได้ และการผลิตสินค้าในท้องถิ่น

กลุ่มงานศึกษาจึงสนใจจังหวัดเชียงราย ที่มีวิถีชีวิตของตนเอง ประเพณีสืบทอดกันมารุ่นสู่รุ่น เป็นอย่างไร ต้นทุนของชุมชนมีศักยภาพในการท่องเที่ยวมากน้อยเพียงใด การมีส่วนร่วมของชุมชน การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน ศักยภาพของวัฒนธรรมชุมชนสร้างสรรค์ไปพร้อมกับศิลปหัตถกรรมที่เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน สร้างแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม คำถามการท่องเที่ยววัฒนธรรมอย่างยั่งยืนอย่างไร การมีส่วนร่วมในการจัดการวัฒนธรรมใหม่ของชุมชนในพื้นที่จังหวัดเชียงรายที่ทีมงานวิจัยได้ร่วมศึกษาศักยภาพชุมชน ต้นทุนสังคมอำเภอแม่สรวย อำเภอแม่ฟ้าหลวง ในภาวะผู้นำตลอดถึงกระบวนการสร้างการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนในพื้นที่ การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมท้องถิ่น^๒ นักวิจัยมีแนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม ทฤษฎีการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้กับชุมชนที่จะนำพัฒนาพื้นที่เป้าหมาย

งานวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการป้องกันผลกระทบอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มน้ำโขง และมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมความพร้อมในการปฏิบัติงานของบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพการบริการ ๕ ด้าน ตามหลักของ SERVQUAL เพื่อพิจารณาด้านการประชาสัมพันธ์ และการเผยแพร่ข้อมูล ปัจจัยที่มีผลต่อขีดความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้แบ่งออกเป็น ๓ ประเทศ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย แขวงบ่อแก้ว ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทำชี้หลัก สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา การมีส่วนร่วมคนในพื้นที่เป็นอย่างดีจากภาคประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาลตำบลองค์ความรู้ นวัตกรรมที่ได้จากการวิจัย ได้แก่ ชุดความรู้ แผนที่เส้นทางการท่องเที่ยววัฒนธรรม ประโยชน์เชิงวิชาการ แผนบูรณาการนี้ วัตถุประสงค์ที่ ๑ ได้คู่มือแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ

^๒ นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล และคณะ,การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมพฤติกรรมตามค่านิยมและวัฒนธรรมไทยอย่างยั่งยืนด้วยการสังเคราะห์งานวิจัย, (กรุงเทพ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๗), หน้า ๑๗.

ชุมชนลุ่มน้ำโขง ๑ ชุด ส่วนวัตถุประสงค์ที่ ๒ จะได้รับการมีส่วนร่วมของประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ๑ รูปแบบ สังคมเศรษฐกิจ การเพิ่มศักยภาพวัฒนธรรม เศรษฐกิจจังหวัดเชียงรายเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เตรียมความพร้อมในศักยภาพในการรับนักท่องเที่ยวและดำเนินการเชิงรุก การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน รัฐบาลและเอกชน และสร้างเสริมแนวทางการพัฒนาพื้นที่จังหวัดเชียงรายอย่างยั่งยืน นโยบาย การเพิ่มศักยภาพและสร้างสังคมเข้มแข็งผ่านเยาวชน และผู้ต้องขังในแผนงานวิจัยนี้ จะสามารถลดปัญหาและความเหลื่อมล้ำ สร้างความเข้มแข็ง พร้อมปรับตัวเข้าสู่สังคมอุดมสุขได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มศักยภาพและสร้างสังคมเอื้ออาทรสำหรับเยาวชนและผู้ด้อยโอกาสในสังคม การพัฒนาผู้คนทุกกลุ่มที่ทำงาน เพื่อจะได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจตั้งแต่ระดับชุมชนไปถึงระดับประเทศให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน กลุ่มคนชุมชนและสังคม แผนบูรณาการการวิจัยนี้จะช่วยเพิ่มรายได้ให้ชุมชน และสร้างภูมิคุ้มกันซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่กำลังเกิดขึ้นกับคนไทยทุกระดับ โดยจะเริ่มจากพื้นที่ซึ่งมีสถาบันการศึกษาเป็นจำนวนมาก คณะผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับกลุ่มประชาคมอาเซียน การพัฒนาสร้างแรงบันดาลใจเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม แผนบูรณาการตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด นำไปใช้ประโยชน์

คณะผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาการเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ๓ ประเทศจากการลงพื้นที่วัฒนธรรมตามชายขอบไม่ได้มีความแตกต่างกันมากนักเพราะในอดีตประชาชนได้ไปมาหาสู่กันและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมตลอดจนกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความคล้ายคลึงกัน การศึกษานำไปสู่การหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข ๑. ต้นทุน และการลงทุนความพร้อมของบุคลากรทั้ง ๓ ประเทศไม่มีความพร้อมในการปฏิบัติงานในทุกด้าน ๒. การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ให้มีความพร้อมความเป็นรูปธรรมของการบริการ ความเชื่อถือไว้วางใจได้ การตอบสนองต่อลูกค้า การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า และการรู้จักและเข้าใจลูกค้า ๓. ปัจจัยที่มีผลต่อขีดความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกันทั้ง ๓ ประเทศ มีผลต่อการประเมินเป็นไปในทิศทางเดียวกันมากที่สุด คือ ยังขาดทักษะด้านภาษา ผลการศึกษาในครั้งนี้ได้นำผลการศึกษาในพื้นที่นำมาปรับปรุงเป็นแนวทางการแก้ไข ด้านภาษาในการพัฒนาทักษะให้แก่บุคลากรซึ่งสามารถสื่อสารได้คล่องแคล่วโดยเฉพาะภาษาอังกฤษที่มีความจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมอยู่เสมอเนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะมีชาวต่างชาติเข้ามาในพื้นที่สอบถามข้อมูล และการจัดสัมมนาความรู้ด้านภาษาร่วมกันกับภาคีเครือข่ายเพื่อการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างยั่งยืน ชุดโครงวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยบูรณาการระหว่างศาสตร์ คือ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สรรพศาสตร์

และศิลปะ เป็นต้น มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน เทศบาลตำบล เป็นต้น ชุดโครงการวิจัยนี้ จะก่อให้เกิดประโยชน์ทางวิชาการ บริหารจัดการศูนย์ประสานงานข้อมูล และการประสานทุกภาคส่วน ประโยชน์เชิงชุมชนและสังคม การบริหารจัดการแผนงานการดำเนินงาน ประชุมเพื่อกำหนดแผนงาน การบริหารจัดการควบคุมการดำเนินงานทุกขั้นตอนติดตามและประเมินผลการทำงาน และปรับปรุง แก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นกับโครงการ ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ บริการให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านคุณภาพการท่องเที่ยว และต้องมีหน่วยงานเอกชนร่วมดำเนินการอย่างน้อย ๑ หน่วยงาน ประโยชน์เชิงนโยบาย การบริหารจัดการแผนงาน การดำเนินงาน ประชุมเพื่อกำหนดแผนงาน การบริหารจัดการควบคุมการดำเนินงานทุกขั้นตอนของทุกโครงการ ติดตามและประเมินผลการทำงานทั้ง แผนงาน และปรับปรุง แก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น ที่จะช่วยขับเคลื่อนสังคมและประเทศชาติ

ผู้วิจัยสนใจในการที่จะศึกษามาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ๓ ประเทศที่ วัฒนธรรมไม่ได้มีความแตกต่างกัน โดยชุมชนมีส่วนร่วม ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวในกรอบ อาเซียนตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวที่จะพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมใน ภูมิภาค จะต้องมีการจัดการบริหารร่วมกันในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบยั่งยืน มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกัน มุ่งปรับโครงสร้างตลาดการท่องเที่ยว ส่งเสริมการพัฒนา ท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ ให้เกิดความเชื่อมโยงเส้นทางในภูมิภาค และการปรับปรุงมาตรฐานการ ดำรงชีวิตของชุมชนลุ่มน้ำโขงใหม่เชิงสร้างสรรค์ เพื่อมีการจัดระบบการให้บริการการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมที่เหมาะสม

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนลุ่มน้ำโขง
๒. เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาพื้นที่
๓. เพื่อหาแนวทางเพิ่มศักยภาพของชุมชนลุ่มน้ำโขงที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่าง ยั่งยืน

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาวิเคราะห์ระบบในมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ๓ ประเทศ ซึ่งการจดบันทึกข้อมูลนักท่องเที่ยว ผู้นำชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนไว้ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในงานของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่สะดวก และรวดเร็วเป็นแนวทางการศึกษา

๑. ขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ในการวิจัย

๑) บุคลากรของหน่วยงาน คือ องค์กรภาครัฐ นายอำเภอ ปลัดอำเภอ เกษตรอำเภอ วัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย ประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ๓ ประเทศ

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ เทศบาลตำบล องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น ประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ๓ ประเทศ

๓) ประชาชน คือ ประชาชน นักท่องเที่ยว ประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ๓ ประเทศ

๔) ผู้ประกอบการท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ นักวางแผนการตลาด รถโดยสาร ห้องพัก อาหาร ประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ๓ ประเทศ

๕) ผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวเนื่องผู้บริหารจัดการธุรกิจ ผู้ประกอบการบริการ ประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ๓ ประเทศ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ซึ่งเป็นการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย

ก. ภาครัฐ จำนวน ๕ คน

๑. นายอำเภอเชียงแสน
๒. ปลัดอำเภอเชียงแสน
๓. เกษตรอำเภอเชียงแสน
๔. วัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย
๕. การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย

ข. เทศบาลตำบลบ้านแซว จำนวน ๕ คน

๑. นายกเทศบาลตำบลบ้านแซว
๒. รองนายกเทศบาลตำบลบ้านแซว
๓. สมาชิกเทศบาลตำบลบ้านแซว

๔. ผู้อำนวยการศึกษา

๕. นักพัฒนาชุมชน

ค. ประชาชน จำนวน ๓๐ คน

ง. ผู้ประกอบการท่องเที่ยว จำนวน ๑๐ คน

จ. ผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวเนื่อง จำนวน ๑๐ คน

๒. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาในครั้งนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา ๓ ประการ คือ

๑) ศึกษาปัจจัยภายใน และภายนอก คือ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่มีผลต่อการตัดสินใจในการวางมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ๓ ประเทศ

๒) จัดทำแผนส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือ แหล่งโบราณสถาน วัด วัฒนธรรมชุมชน แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และศาสนสถาน และแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม

๓) การพัฒนามาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ๓ ประเทศ

๓. ขอบเขตด้านประชากร การศึกษาได้แบ่งออก ๒ กลุ่ม คือ

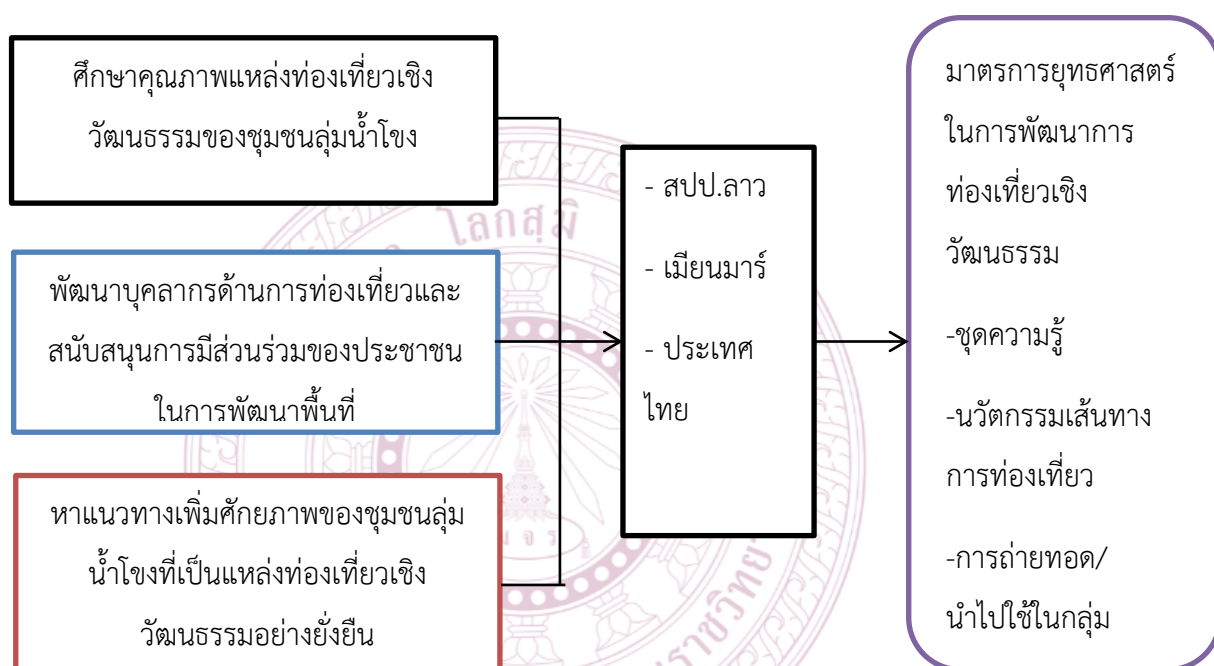
๑) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวเนื่อง และนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ๓ ประเทศที่เดินทางเข้ามาเที่ยวในด้านจุดแข็ง และจุดอ่อน จำนวน ๕๐ คน

๒) ภาครัฐ และเทศบาลตำบล ในท้องถิ่นที่มีบทบาท หน้าที่ การบริหารจัดการ การส่งเสริมการท่องเที่ยว ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ๓ ประเทศ ในการเข้าร่วมกิจกรรมสนทนากลุ่ม (SWOT) ในพื้นที่เป้าหมายเพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนาพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ๓ ประเทศ โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed-Method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) พื้นที่วิจัย คือ จังหวัดเชียงราย โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี ๒ ชนิด คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ สนทนากลุ่ม ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง นำเสนอด้วยตาราง และอธิบายเพิ่มเติม

สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร สํารวจ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์ข้อคำถามปลายเปิดด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) หลังจากนั้นทำการสังเคราะห์ สรุปจากแบบสำรวจ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์ แล้วเขียนบรรยายเชิงพรรณนา มุ่งพัฒนาและสร้างวัฒนธรรมชุมชน ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบและวิธีวิจัย ดังนี้

๑.๔ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การเดินทางจากที่อยู่อาศัยไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว ซึ่งจะต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ และจะต้องเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่มีใช้เพื่อการประกอบอาชีพ หรือการหารายได้

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อความสนุกสนานตื่นเต้น หรือเพื่อหาความรู้ และประสบการณ์ การเดินทางของบุคคลจากสถานที่ซึ่งเป็นที่อาศัยอยู่ประจำไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราว

การส่งเสริม หมายถึง เป็นการขยายความรู้ และถ่ายทอดความรู้ตามระบบวิทยาการแผนใหม่ (Innovation System) ซึ่งก่อประโยชน์ทางการศึกษา (Education Advantages) และมีคุณค่า

ทางการ ปฏิบัติ (Practical Values) แก่บุคคลผู้พึงได้รับความช่วยเหลือในการเรียนรู้หรือผู้รับการส่งเสริม (People Intended, Clientele, Audience) ให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน

แหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่ที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปเที่ยวชม ซึ่งแบ่งได้เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และศาสนสถาน และแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม

แผนยุทธศาสตร์ หมายถึง การวางแผนงานที่จะลงมือปฏิบัติได้ขององค์กร กลุ่มคนหรือบุคคลทั้งหลาย ซึ่งจะต้องมีกระบวนการวางแผนเป็นขั้นตอน และอาศัยข้อมูลทั้งลบและบวกมาประกอบการระดมพลังสมองในการคิดทำงาน

การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสิ่งใดหนึ่งให้เกิดคุณภาพดีขึ้นกว่าเดิม ตลอดถึงความเจริญก้าวหน้าโดยทั่ว ๆ ไป เช่น การพัฒนาชุมชน การพัฒนาประเทศ ทำให้ดีขึ้น เจริญขึ้น สนองความต้องการของประชาชน

ชุมชน หมายถึง การรวมตัวของบุคคลกลุ่ม องค์กรชุมชน ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่หนึ่งที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน หมู่บ้านหรือชุมชนที่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเอง ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ เช่น ชุมชนลุ่มน้ำโขง ชุมชนวัฒนธรรม

การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น หมายถึง การดำเนินการ กระบวนการ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่นด้านสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสามารถพึ่งพาตนเองได้

ชุมชนท้องถิ่น หมายถึง มนุษย์ที่มีความเกี่ยวพันกันทั้ง สถาปัตยกรรม ภูมิศาสตร์ การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การดำเนินชีวิตในชุมชนเดียวกันมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนทางสังคม วัฒนธรรม การบริหารจัดการชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

๑.๕ ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

๑. ได้ทราบถึงความต้องการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของการเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ๓ ประเทศ

๒. ได้การพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ๓ ประเทศ

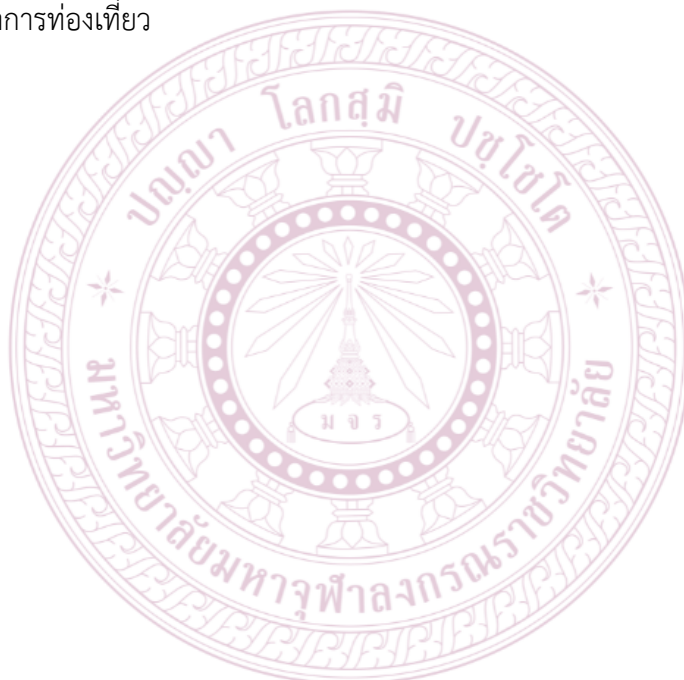
๓. ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ให้สอดคล้องสำหรับประชาชนในชุมชน ความสามัคคีในชุมชน และชุมชนเข้มแข็ง

๔. ได้มีส่วนร่วมของชุมชน ภาคเอกชนและรัฐบาล

๕. มีความรู้ ความเข้าใจ ในปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของผู้มาเที่ยว

๖. สามารถนำเสนอต่อผู้จัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ๓ ประเทศ

๗. สามารถนำเสนอต่อผู้รับผิดชอบนโยบายการท่องเที่ยวการเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ๓ ประเทศ ในระดับชาติ และระดับพื้นที่ เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาการท่องเที่ยว

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้พื้นที่วิจัย ประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ๓ ประเทศ เรื่องมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็น การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยศึกษาถึงกระบวนการส่งเสริมการท่องเที่ยว การพัฒนาการสื่อสารตลาดการท่องเที่ยวการเกษตรของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกาแฟดอยช้างสร้างความ มั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สอดคล้องต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ของจังหวัดเชียงรายในการเชื่อมโยงเศรษฐกิจกระแสใหม่ตลอดถึงการสร้างเครือข่าย กาแฟดอยช้าง เพื่อเป็นแนวทางในการเสนอรูปแบบการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวการเกษตรของ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกาแฟดอยช้างที่ทำให้ชุมชนในพื้นที่เลือกสรรปรับปรุงองค์ความรู้จนเกิดทักษะ ความชำนาญที่สามารถนำมาแก้ไขปัญหาในชุมชน พัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง ทางสังคม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจะนำเสนอเป็น ๑๐ ประเด็น ดังนี้

- ๒.๑ นโยบายการพัฒนาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒
- ๒.๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทย
- ๒.๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงราย
- ๒.๔ แนวคิดการท่องเที่ยว และการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- ๒.๕ แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- ๒.๖ แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว
- ๒.๗ แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- ๒.๘ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- ๒.๘ ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว
- ๒.๑๐ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ นโยบายการพัฒนาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์มีคุณธรรมจริยธรรมมีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาพ และสุขภาพที่ดีครอบคลุมรอบด้าน เป็นคนเก่งที่มีทักษะ ความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

๒. เพื่อให้คนไทยมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึง ทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพรวมทั้งชุมชนมีความ เข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้

๓. เพื่อให้เศรษฐกิจเข้มแข็ง แข่งขันได้ภาพมีเสถียรและความยั่งยืน สร้างความเข้มแข็งของ ฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานใหม่โดยการใช้นวัตกรรมที่เข้มข้นมากขึ้น สร้างความ เข้มแข็ง เศรษฐกิจฐานรากและสร้างความมั่นคงทางพลังงาน อาหาร และน้ำ

๔. เพื่อรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สามารถสนับสนุน การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

๕. เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพทันสมัยโปร่งใส และมีการทำงาน เชิง บูรณาการของภาคีการพัฒนา

๖. เพื่อให้มีการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคโดยการพัฒนาภาคและเมืองเพื่อรองรับ การ พัฒนายกระดับฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานการผลิตและบริการใหม่

๗. เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยมีความเชื่อมโยง (Connectivity) กับประเทศต่างๆ ในระดับอนุ ภูมิภาคภูมิภาคและนานาชาติได้อย่างสมบูรณ์มีประสิทธิภาพรวมทั้งให้ประเทศไทยมีบทบาทนำ และ สร้างสรรค์ในด้านการค้าการบริการและการลงทุนภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ ทั้งในระดับ อนุภูมิภาค และโลก

เป้าหมายรวม

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ได้กำหนดเป้าหมายรวมการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ประกอบด้วย^๓

๑. คนไทยมีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์มีวินัยทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมมีความเป็นพลเมืองต้นรู้มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันสถานการณ์มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อส่วนรวมมีสุขภาพกายและใจที่ดีมีความเจริญงอกงามทางจิตวิญญาณมีวิถีชีวิตที่พอเพียงและมีความเป็นไทย

๒. ความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้และความยากจนลดลงเศรษฐกิจฐานรากมีความเข้มแข็งประชาชนทุกคนมีโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร การประกอบอาชีพ และบริการทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่ว และเป็นธรรมกลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๔๐ มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๑๕

๓. ระบบเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ โครงสร้างเศรษฐกิจปรับสู่เศรษฐกิจฐานบริการและดิจิทัล มีผู้ประกอบการรุ่นใหม่และเป็นสังคมผู้ประกอบการผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กที่เข้มแข็งสามารถใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างสรรค์คุณค่าสินค้าและมีระบบการผลิตและให้บริการจากฐานรายได้เดิมที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น และมีการลงทุนในการผลิตและฐานความรู้ขั้นสูงใหม่ๆ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและชุมชน รวมทั้งกระจายฐานการผลิตและการให้ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยเศรษฐกิจไทยมีเสถียรภาพและมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๕ ต่อปี และมีปัจจัยสนับสนุน อาทิ ระบบโลจิสติกส์ลังงานและการลงทุนวิจัยและพัฒนาที่เอื้อต่อการขยายตัวของภาคการผลิตและบริการ

๔. ทนทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน และน้ำโดยเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศเพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงานและขนส่งไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗ ภายในปี ๒๕๖๓ เทียบกับการปล่อยกรณีปกติปริมาณหรือสัดส่วนของขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกหลักสุขาภิบาลเพิ่มขึ้น และรักษาคุณภาพน้ำและคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

^๓ สำนักนายกรัฐมนตรี, แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔), (กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๙), หน้า ๖๓.

๕. มีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย สังคมปลอดภัย สามัคคี สร้างภาพลักษณ์ดี และเพิ่มความเชื่อมั่นของนานาชาติต่อประเทศไทยความขัดแย้งทางอุดมการณ์และความคิดในสังคมลดลง ปัญหาอาชญากรรมลดลง ปริมาณความสูญเสียจากภัยโจรสลัดและการลักลอบขนส่งสินค้าและ ค้ามนุษย์มีความพร้อมที่ปกป้องประชาชนจากการก่อการร้ายและภัยพิบัติทางธรรมชาติ ประเทศไทยมีส่วนร่วมในกำหนดบรรทัดฐานระหว่างประเทศ เกิดความเชื่อมโยงการขนส่ง โลจิสติกส์มูลค่าห่วงโซ่เป็นหุ้นส่วน การพัฒนาที่สำคัญในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และโลก และอัตราการเติบโตของมูลค่าการลงทุนและการขนส่งของไทยในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และอาเซียนสูงขึ้น

๖. มีระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระจายอำนาจ และมีส่วนร่วมจากประชาชน บทบาทภาครัฐในการให้บริการซึ่งภาคเอกชนดำเนินการแทนได้ดีกว่า ลดลง เพิ่มการใช้ระบบดิจิทัลในการให้บริการปัญหาคอร์รัปชันลดลง และการบริหารจัดการขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระมากขึ้น โดยอันดับประสิทธิภาพภาครัฐที่จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติและ อันดับความง่ายในการดำเนินธุรกิจในประเทศดีขึ้น การใช้จ่ายภาครัฐและระบบงบประมาณมีประสิทธิภาพ สูงฐานภาษีกว้างขึ้นและดัชนีการรับรู้การทุจริตดีขึ้น รวมถึงมีบุคลากรภาครัฐที่มีความรู้ความสามารถ และปรับตัวได้ทันกับยุคดิจิทัลเพิ่มขึ้น

สรุป วางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานใหม่โดยการใช้นวัตกรรม พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสร้างสรรค์ในด้านการค้าการบริการและการลงทุนภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ ทั้งในระดับอนุภูมิภาค และโลกอย่างยั่งยืน

๒.๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทย

การพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องกระตุ้นความสนใจ การเดินทางของนักท่องเที่ยวรวมถึงเป็นจุดดึงดูดให้เกิดการกระจายการเดินทางไปตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย การสร้างสรรค์กิจกรรมใหม่ๆ เพื่อสามารถตอบสนองกระแสความสนใจในการเดินทางของคนรุ่นใหม่ เพื่อต่อยอดให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยวคนรุ่นใหม่ หรือนักท่องเที่ยวที่ต้องการสินค้าการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ซึ่งเป็นอีกหนึ่ง

กลุ่ม Segment หลักของตลาด การนำเสนอสินค้าทางการท่องเที่ยวที่โดดเด่นและแตกต่างจากคู่แข่งในภูมิภาค ASEAN ด้วยการสร้างสรรค์สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว โดยต่อยอดความรู้เดิม ร่วมกันกับหน่วยงานภาครัฐรวมถึงสร้างสรรค์สินค้าท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ผ่านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) ทั้งในแง่ของตัวสินค้าและ Content ที่จะนำเสนอให้นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายให้เกิดประสบการณ์ตรงทางการท่องเที่ยวผ่านวิถีท้องถิ่น (Local Experience) ที่จะนำไปสู่การนำเสนอขายบริการและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นร่วมมือจากหน่วยงานเพื่อสร้างเครือข่ายภาคีทั้งในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นจุดเชื่อมต่อของการบริหารจัดการในการต้อนรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้าถึงพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับการตลาดสมัยใหม่และเพียงพอที่จะรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวกลุ่มความสนใจพิเศษ การกำหนดส่งเสริมนักท่องเที่ยวความสนใจพิเศษ (Niche Market) การส่งเสริมตลาดในประเทศไทยมุ่งเน้นกลยุทธ์สร้างความเข้มแข็งให้สังคม ชุมชน และการรักษาสีงแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน นักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การสร้างแรงบันดาลใจ จากการท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม ที่บอกเล่าวิถีชีวิตอันเป็นเอกลักษณ์ของภาคเหนือ ท่ามกลางภูมิประเทศที่สวยงาม องค์ประกอบส่วนท้องถิ่นจะต้องสนับสนุนกิจกรรม เทศกาล งานประเพณีที่จะทำให้ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสเสน่ห์อันทรงคุณค่าของวิถีไทยเฉพาะถิ่น โดยเน้นการสร้างสรรค์และพัฒนา การท่องเที่ยวในพื้นที่รอง กลุ่มเป้าหมายให้ตรงกับ Destination Branding เพื่อคัดกรองเฉพาะนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นอย่างแท้จริง และดำเนินการสื่อสารการตลาด ให้สอดคล้องกันทั้งการผลิตสื่อเผยแพร่ชิ้นงานโฆษณาตลอดจนการประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนและ Blogger รวมถึงการเสนอขายร่วมกับพันธมิตรและผ่าน Online Travel Agent (OTA) เช่น Traveloka Agoda และ Booking.com เป็นต้น

การยกระดับการพัฒนาจังหวัดเชียงราย ให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่สามารถทำการตลาดได้อย่างยั่งยืน โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่ม Multigeneration Family และกลุ่ม Silver Age เสนอขายสินค้าการบริการทางการท่องเที่ยวที่บอกเล่าเรื่องราวชาวเชียงรายผ่านศิลปวัฒนธรรม และธรรมชาติที่สวยงามภายใต้แนวคิด Chasing R.A.I. (Relax, Art, Inspiration) โดยจัดและสนับสนุน Event ที่สะท้อนภาพลักษณ์พื้นที่ เช่น นิทรรศการศิลปะ มหกรรมชาติพันธุ์ เทศกาลดอกไม้ และร่วมกับพันธมิตรเสนอขาย กิจกรรม เส้นทางท่องเที่ยวใหม่ อาทิ เส้นทางชา กาแฟ เส้นทางศิลปวัฒนธรรม

กิจกรรม Creative D.I.Y. รวมถึงการจัดโปรโมชั่นพิเศษ และการนำผู้ประกอบการเข้าร่วมงานส่งเสริมการขาย

การท่องเที่ยว Creative Tourism เพื่อผลักดันให้นักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ เดินทางไปยังพื้นที่ท่องเที่ยวรอง แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ (Creative Tourism) เป็นการท่องเที่ยวแบบ Creative Tourism ในชุมชน โดยจัดกิจกรรมสื่อสารการตลาด ผ่านสื่อออนไลน์ และออฟไลน์ จัดทำ Content เผยแพร่เรื่องราวแหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อมวลชนและ Blogger และผลักดันให้เกิดการเสนอขายผ่านผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว และเสนอขายตรงกับนักท่องเที่ยว^๔

การออกแบบและพัฒนาสินค้าทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ในรูปแบบ Creative Tourism เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าในพื้นที่ท่องเที่ยวรองด้วยการสร้างสรรค์เรื่องราว (Content) บนรากฐานชุมชน ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในพื้นที่และการรับฟังเสียงของลูกค้า (Voice of Customer: VOC) รวมถึงจัดกิจกรรมพัฒนาแนวคิดชุมชนสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เพื่อนำมาจัดทำแนวทางพัฒนาสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่ม และสามารถกระตุ้นการใช้จ่ายทางการท่องเที่ยวของกลุ่มเป้าหมายได้ โดยเน้นสินค้าในพื้นที่ท่องเที่ยวรอง

นโยบายการพัฒนาประเทศไทย

การมุ่งเน้นทิศทางการแก้ไขปัญหาความยากจนในระยะยาวของประเทศ เพื่อต้องการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในระดับรากหญ้าที่เป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ การพัฒนาจะต้องได้รับความร่วมมือของชุมชน ผู้นำท้องถิ่น บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำกับดูแล การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องให้ทุกภาคส่วนที่เป็นเครือข่ายภาคีเข้ามาร่วมในการจัดการวางแผนร่วมกันเพื่อลดปัญหาช่องว่างในการพัฒนา การก้าวสู่สังคมร่วมสมัยที่จะต้องมีการบริหารจัดการให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก การมุ่งสร้างความสามัคคีในชุมชน ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งของสังคม

^๔ แผนปฏิบัติการของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒, (กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๕๖๒), หน้า ๘๕.

ในภาพรวมจึงมีความจำเป็นจะต้องให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การให้ความรู้กับชุมชน มุ่งสู่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยการยึดหลักการสมดุล

การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)^๕ อยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานานท่ามกลาง สถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว และเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้นการแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้น สังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดนการพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคม และการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมากขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้าน และจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้นช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ นับเป็นจังหวะเวลาท้าทายอย่างมากที่ประเทศไทยต้องปรับตัวขนานใหญ่ โดยจะต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีการวิจัย และพัฒนาและนวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลัก ในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้านเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยท่ามกลาง การแข่งขันในโลกที่รุนแรงขึ้นมากแต่ประเทศไทยมีข้อจำกัดหลายด้านอาทิคุณภาพคนไทยยังแต่แรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ สังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำที่เป็นนำเสนอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพการพัฒนาโครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัยส่งผลให้ขาดแคลนแรงงาน

ประชากรจะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ภายในสิ้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็ร่อยหรอเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นทั้งต้นทุนในเชิงเศรษฐกิจและผลกระทบร้ายแรงต่อคุณภาพชีวิตประชาชน ในขณะที่การบริหารจัดการรัฐยังด้อยประสิทธิภาพ ขาดความโปร่งใส และมีปัญหาคอร์รัปชันเป็นวงกว้างจึงส่งผลให้การผลักดัน ขับเคลื่อนการพัฒนาไม่เกิดผลสัมฤทธิ์เต็มที่บางภาคส่วนของสังคมจึงยังถูกทิ้งอยู่ข้างหลัง

^๕ สำนักนายกรัฐมนตรี, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔), (กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ), หน้า ๑.

หลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) จะมุ่งบรรลุเป้าหมายในระยะ ๕ ปี ที่จะสามารถต่อยอดในระยะต่อไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยมีหลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ดังนี้

๑. ยึด “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ต่อเนื่องมาตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ เพื่อให้เกิดบูรณาการการพัฒนาในทุกมิติอย่างสมดุลผสมผสาน มีความพอประมาณ และมีระบบภูมิคุ้มกันและการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี ซึ่งเป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ สังคมไทยเป็นสังคมคุณภาพ สร้างโอกาสและมีที่ยืนให้กับทุกคนในสังคมได้ดำเนินชีวิตที่ดีมีความสุขและอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ในขณะที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศก็เจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องมีคุณภาพ และมีเสถียรภาพ การกระจายความมั่งคั่งอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เป็นการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ชุมชนวิถีชีวิตค่านิยม ประเพณี และวัฒนธรรม

๒. ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคอนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติ ที่ดีรับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคอนทุกช่วงวัย และเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพรวมถึงการสร้างคนให้ใช้ ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม

๓. ยึด “วิสัยทัศน์ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี” มาเป็นกรอบของวิสัยทัศน์ประเทศไทยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยที่วิสัยทัศน์ดังกล่าวสนองตอบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ ได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณาภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ การดำรงอยู่อย่างมั่นคงยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ การดำรงอยู่อย่างมั่นคง ของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็น

ปีกแผ่นมีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมความมั่นคงทางพลังงานอาหารและน้ำ ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียน และประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีประเทศไทยไม่เป็นการของโลกลสามารถเกื้อกูลประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจต่ำกว่า

๔. ยึด “เป้าหมายอนาคตประเทศไทยปี ๒๕๗๙” ที่เป็นเป้าหมายในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี มาเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุใน ๕ ปีแรกและเป้าหมายในระดับย่อยลงมา โดยที่เป้าหมายและตัวชี้วัดในด้านต่าง ๆ มีความสอดคล้องกับกรอบเป้าหมายที่ยั่งยืน (SDGs) ทั้งนี้ เป้าหมายประเทศไทยในปี ๒๕๗๙ ซึ่งเป็นที่ยอมรับร่วมกันนั้นพิจารณาจากทั้งประเด็นหลักและลักษณะของการพัฒนาลักษณะฐานการผลิตและบริการสำคัญของประเทศ ลักษณะของคนไทยและสังคมไทยที่พึงปรารถนา และกลุ่มเป้าหมายในสังคมไทย โดยกำหนดไว้ ดังนี้ “เศรษฐกิจและสังคมไทยมีการพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืนบนฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน สังคมไทยเป็นสังคมที่เป็นธรรมมีความเหลื่อมล้ำน้อย คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นพลเมืองที่มีวินัยต้นรู้ และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดชีวิตมีความรู้ มีทักษะและทัศนคติที่เป็นค่านิยมที่ดี มีสุขภาพร่างกาย และจิตใจที่สมบูรณ์ มีความเจริญเติบโตทางจิตวิญญาณ มีจิตสาธารณะ และทำประโยชน์ต่อส่วนรวม ความเป็นพลเมืองไทย พลเมืองอาเซียน และพลเมืองโลก ประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในเวทีนานาชาติ ระบบเศรษฐกิจตั้งอยู่บนฐานของการใช้นวัตกรรมนาดิจิตล สามารถแข่งขันในการผลิตได้และค้าขายเป็น มีความเป็นสังคมประกอบการ มีฐานการผลิตและบริการที่มีคุณภาพและรูปแบบที่โดดเด่นเป็นที่ต้องการในตลาดโลกเป็นฐานการผลิตและบริการที่สำคัญ เช่น การให้บริการคุณภาพทั้งด้านการเงิน ระบบโลจิสติกส์ บริการด้านสุขภาพ และท่องเที่ยวคุณภาพ เป็นครัวโลกของอาหารคุณภาพและปลอดภัย เป็นฐานอุตสาหกรรมและบริการอัจฉริยะที่เป็นอุตสาหกรรมแห่งอนาคตที่ใช้นวัตกรรม ทนมนุษย์ทักษะสูงและเทคโนโลยีอัจฉริยะ มาต่อยอดฐานการผลิต และบริการที่มีศักยภาพในปัจจุบันและพัฒนาฐานการผลิตและบริการใหม่ๆ เพื่อนำประเทศไทยไปสู่การมีระบบเศรษฐกิจ สังคม และประชาชนที่มีความเป็นอัจฉริยะ”

๕. ยึด “หลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนการเจริญเติบโตจากการเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานของการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม” แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ มุ่งเน้นการสร้างความสำเร็จเติบโตทางเศรษฐกิจที่มีความครอบคลุมทั่วถึงเพื่อเพิ่มขยายฐานกลุ่มประชากรชั้นกลางให้กว้างขึ้น โดยกำหนดเป้าหมายในการเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจ โอกาสทางสังคม และรายได้ของกลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๔๐ ให้สูงขึ้น นอกจากนี้การเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานของการใช้ภูมิปัญญาและพัฒนานวัตกรรมนับเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาในระยะต่อไปสำหรับทุกภาคส่วนในสังคมไทยโดยที่เส้นทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วนั้นกำหนดเป้าหมายทั้งในด้านรายได้ ความเป็นธรรม การลดความเหลื่อมล้ำและขยายฐานคนชั้นกลาง การสร้างสังคมที่มีคุณภาพและมีธรรมาภิบาล และความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๖. ยึด “หลักการนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจังใน ๕ ปี ที่ต่อยอดไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่เป็นเป้าหมายระยะยาว” จากการที่แผนพัฒนาฯ เป็นกลไกเชื่อมต่อในลำดับแรกที่จะกำกับและส่งต่อแนวทางการพัฒนาและเป้าหมายในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีให้เกิดการปฏิบัติในทุกระดับและในแต่ละด้านอย่างสอดคล้องกัน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จึงให้ความสำคัญกับการใช้กลไกประชารัฐที่เป็นการรวมพลังขับเคลื่อนจากทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน และการกำหนดประเด็นบูรณาการของการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูง และได้กำหนดในระดับแผนงาน/โครงการสำคัญที่จะตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาได้อย่างแท้จริง รวมทั้งการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่มีความครอบคลุมหลากหลายมิติมากกว่าในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ผ่านๆ มา ในการกำหนดเป้าหมายได้คำนึงถึงความสอดคล้องกับเป้าหมายระยะยาวของยุทธศาสตร์ชาติและการเป็นกรอบกำกับเป้าหมายและตัวชี้วัดในระดับย่อยลงมาที่จะต้องถูกส่งต่อ และกำกับให้สามารถดำเนินการให้เกิดขึ้นอย่างมีผลสัมฤทธิ์ภายใต้กรอบการจัดสรรงบประมาณ การติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินและการติดตามประเมินผลการปฏิบัติราชการรวมทั้งการพัฒนาระบบราชการที่สอดคล้องเป็นสาระเดียวกันหรือเสริมหนุนซึ่งกันและกัน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จึงกำหนดประเด็นบูรณาการเพื่อการพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางสำคัญประกอบการจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน รวบรวมและกำหนดแผนงาน/โครงการสำคัญในระดับปฏิบัติ และกำหนดจุดเน้นในการพัฒนาเชิงพื้นที่ในระดับสาขาการผลิตและบริการและจังหวัดที่เป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญในด้านต่าง ๆ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐการป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาคเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑๐ ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) เศรษฐกิจโลกยังอยู่ในช่วงของการฟื้นตัวจากปัญหาวิกฤตต่าง ๆ การแข่งขันในตลาดโลกจะรุนแรงขึ้นโดยที่ประเทศต่าง ๆ มุ่งเน้นการนำนวัตกรรมมาเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ในขณะที่เศรษฐกิจไทยขยายตัวต่ำกว่าศักยภาพมาต่อเนื่องหลายปีทั้งจากผลกระทบของเศรษฐกิจโลกซบเซาและข้อจำกัดภายในประเทศเองที่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันรวมทั้งฐานเศรษฐกิจภายในประเทศขยายตัวช้า ๕ ปีต่อจากนี้ไปจึงเป็นช่วงเวลาของการฟื้นฟูเศรษฐกิจไทยให้กลับมาขยายตัวได้สูงขึ้นโดยการเร่งการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ตามแผนที่วางไว้และสร้างบรรยากาศการลงทุนที่จูงใจให้ภาคเอกชนขยายการลงทุนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาเป้าหมายสำคัญ และขณะเดียวกัน ๕ ปี ต่อจากนี้เป็นช่วงของการปฏิรูปเศรษฐกิจในหลายด้านเพื่อวางพื้นฐาน

ให้สามารถพัฒนาต่อยอดให้ประเทศไทยเป็นประเทศรายได้สูงได้ภายในปี ๒๕๗๐ ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยการใช้นวัตกรรมคุณภาพคน และการปรับปรุงด้านกฎระเบียบ และการบริหารจัดการที่ดีเป็นปัจจัยนำในการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืนให้ความสำคัญกับการบริหารเศรษฐกิจมหภาคให้มีเสถียรภาพ เพิ่มประสิทธิภาพภาคการเงิน และดูแลวินัยทางการเงินและการคลังควบคู่กับการดำเนินยุทธศาสตร์สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจรายสาขาทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการที่เป็นฐานรายได้เดิมและขยายสาขาการผลิตและบริการใหม่ๆ สำหรับอนาคตการขับเคลื่อนให้เศรษฐกิจเจริญเติบโตในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จะเน้นการพัฒนาและใช้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรมขั้นก้าวหน้าที่เข้มข้นมากขึ้น การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล การพัฒนาและยกระดับคุณภาพของกำลังคน และความคิดสร้างสรรค์ในการขยายฐานเศรษฐกิจและฐานรายได้ใหม่ควบคู่กับการเพิ่มผลิตภาพของฐานการผลิตและบริการเดิมรวมทั้งการต่อยอดการผลิตและบริการเดิมโดยใช้ดิจิทัลและเทคโนโลยีอัจฉริยะ นอกจากนี้จะให้ความสำคัญกับการใช้ศักยภาพของทรัพยากรชีวภาพ การส่งเสริมการเชื่อมโยงตลอดห่วงโซ่มูลค่าอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่และการพัฒนาตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ การผสมผสานภาคบริการเข้ากับการค้าและการเตรียมความพร้อมของภาคบริการให้สามารถรองรับการแข่งขันที่เสรีขึ้น การเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งการสร้างสังคมผู้ประกอบการที่ผลิตได้ขายเป็น โดยพิจารณาการเปลี่ยนแปลงความต้องการของผู้บริโภคอย่างรวดเร็วและมาตรฐานสากลของสินค้าและบริการที่สูงขึ้นรวมถึงมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมรวมทั้งพัฒนาระบบ และกลไก ตลอดจนการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อกระจายโอกาสเศรษฐกิจให้คนในชุมชน และท้องถิ่นและแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ

เพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อลดภาระการพึ่งพารายได้จากรัฐบาล เร่งถ่ายโอนภารกิจการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมบางประเภทที่รัฐบาลจัดเก็บให้แก่ท้องถิ่นเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกำหนดอัตราภาษีและวิธีจัดเก็บที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละท้องถิ่น รวมทั้งเร่งรัดการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะด้านสาธารณสุขและการศึกษา พร้อมทั้งเสริมสร้างศักยภาพ

ให้แก่ท้องถิ่นให้มีความพร้อมในการดำเนินการกิจเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนงานพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวรองของประเทศ

การขยายตัวของภาคการท่องเที่ยวในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ สะท้อนให้เห็นจากการรายได้การท่องเที่ยวที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง รวมถึงจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ หรือโดยเฉลี่ย ๒๕.๙ ล้านคนในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๕๘ ซึ่งส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและเป็นประโยชน์ต่อการจ้างงานในภาคบริการเกี่ยวเนื่อง อย่างไรก็ตามจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวทั้งในแง่ของสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ยังขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวหลักที่ได้รับความนิยมและแหล่งท่องเที่ยวรองที่เริ่มเป็นที่รู้จักในวงกว้าง เกิดความเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็วจากการเติบโตที่ขาดความตระหนักถึงความสมดุลระหว่างแหล่งท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมและประชาชนในพื้นที่ ด้วยเหตุนี้การจัดทำแผนพัฒนาเพื่อฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวหลักและรองจึงเป็นมาตรการสำคัญเพื่อธำรงรักษาแหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืน สร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อสายตานักท่องเที่ยวผ่านความสวยงามและอุดมสมบูรณ์ขอแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งเสริมสร้างขีดความสามารถให้เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยวในระยะยาว

- หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

- กรอบระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

แผนงานส่งเสริมการท่องเที่ยวรายสาขา

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวทางน้ำและทางรถไฟ สำคัญ วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวในปัจจุบันมีความแตกต่าง หลากหลายตามพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว รวมทั้งกระแสความนิยมของสังคม ด้วยเหตุนี้ท่องเที่ยวรูปแบบใหม่จึงได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น อาทิ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่นำการนวดแผนไทยและสปาเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทั้งในส่วนของกิจกรรมประเพณีตลอดจนวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีอัตลักษณ์

ด้วยความแตกต่างของรูปแบบกิจกรรม และปัจจัยสนับสนุนของการท่องเที่ยวแต่ละรายสาขา จึงมีความจำเป็นต่อการจัดทำแผนงานส่งเสริมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับตลาดการท่องเที่ยวกลุ่มเฉพาะ โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพให้เกิดความสนใจกิจกรรมท่องเที่ยวรายสาขาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น

- หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงสาธารณสุขกระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงคมนาคม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย องค์การปกครองท้องถิ่น ตลอดจนภารกิจของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการท่องเที่ยวรายสาขาอื่น ๆ ที่น่าสนใจ

- กรอบระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

แผนงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มนุษย์สร้างขึ้น

สาระสำคัญ การขยายตัวของภาคการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวที่มีขีดความสามารถในการรองรับที่จำกัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ด้วยเหตุนี้การส่งเสริมให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ เพื่อรองรับการขยายตัวด้านการท่องเที่ยว จึงมีความจำเป็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มนุษย์สร้างขึ้นดังนั้นควรจัดทำแผนพัฒนาที่กำหนดแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม อัตลักษณ์ของพื้นที่ท่องเที่ยว และเกิดประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจต่อชุมชนท้องถิ่นอีกทางหนึ่งด้วย

- หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

- กรอบระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

สรุป เพื่อต้องการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในระดับรากหญ้าที่เป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ การพัฒนาจะต้องได้รับความร่วมมือของชุมชน รองรับการพัฒนาขยายตัวด้านการท่องเที่ยว จึงมีความจำเป็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

๒.๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงราย

ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเหนือ จัดตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

๑. พัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ และความยั่งยืน มีธุรกิจบริการต่อเนื่องกับการท่องเที่ยว บริการสุขภาพและการศึกษาที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง

๒. พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร และสร้างมูลค่าเพิ่มภายใต้แนวคิดเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ควบคู่กับการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปให้มีความหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

๓. พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสมดุลแกระบบนิเวศ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔. พัฒนาระบบการดูแลสุขภาพรองรับการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของภาคเหนือที่เร็วกว่าระดับประเทศ ๑๐ ปี

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔

วิสัยทัศน์ (Vision)

“ประตูการค้าสากล โดดเด่นวัฒนธรรมล้านนา สินค้าเกษตรปลอดภัย ประชาชนร่วมใจอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ”

พันธกิจ (Mission)

๑. ส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจ การค้าการลงทุน การท่องเที่ยว และโลจิสติกส์เชื่อมโยงสู่สากลให้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

๒. ส่งเสริมพัฒนาการและสร้างความเข้มแข็งให้ภาคเกษตร อุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่า

๓. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม อารยธรรมแห่งล้านนาตะวันออก ดำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์และเป็นอัตลักษณ์และสุขภาพ

๔. อนุรักษ์ พัฒนา และส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสมบูรณ์ ดำรงฐานทรัพยากรธรรมชาติและการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี

ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด (Strategic Issues)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาสภาพแวดล้อมในการพัฒนาการค้า การลงทุน และโลจิสติกส์เชื่อมโยงกับต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยที่มีศักยภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาและสนับสนุนการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและสุขภาพ เพื่อเป็นการสร้างรายได้สู่ชุมชนอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ดำรงฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนสู่การเป็นกลุ่มจังหวัดสีเขียว

เมืองท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาเชื่อมโยงสู่ GMS และ AEC

จังหวัดเชียงรายมีที่ตั้งภูมิประเทศ และภูมิอากาศที่น่าอยู่ มีทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียง ได้แก่

๑. การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและสปา เช่น น้ำพุร้อนในพื้นที่อำเภอแม่จัน อำเภอเมือง อำเภอเวียงป่าเป้า และมีธุรกิจ สปาของเอกชนที่มีชื่อเสียงหลายแห่งในพื้นที่

๒ การท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ เช่น โบราณสถาน อำเภอเชียงแสนวัดพระแก้ว หมู่บ้านศิลปิน บ้านคำ วัดพระธาตุดอยตุง วัดร่องขุน หมู่บ้านชนเผ่าซึ่งอาศัยอยู่แบบดั้งเดิม

๓ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ เช่น หมู่บ้านท่องเที่ยวชุมชน และ หมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP ที่หลากหลาย การล่องแพ อุทยานแห่งชาติภูชี้ฟ้า ดอยแม่สลอง ดอยตุง ล่องเรือในลำนํ้ากก/รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ อาทิ สนามกอล์ฟหลายสนามในพื้นที่ ซึ่งมีความพร้อมและเป็นที่ยอมรับของชาวไทยและต่างชาติ นอกจากนั้นสามารถเชื่อมโยงไปยังกลุ่มท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) เช่น การท่องเที่ยวตามเส้นทาง RmA,RmB และการท่องเที่ยวลำนํ้าโขง เป็นต้น

การพัฒนาเพื่อการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย การศึกษาประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ตลอดจนการเข้าถึงนวัตวิถีชุมชนจะต้องอาศัยยุทธศาสตร์ของจังหวัดเชียงรายในการขับเคลื่อนเพื่อกำหนดทิศทางได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงแบบการศึกษาเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงในการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

เป้าประสงค์

๑. เพื่อสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้า การลงทุน บริการ โลจิสติกส์ การเกษตร การท่องเที่ยว และวัฒนธรรม เชื่อมโยงกลุ่มจังหวัด กลุ่มอาเซียน + ๖ และ GMS

๒. เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น โดยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางหลัก ในการสร้างภูมิคุ้มกันในการสร้างคน สังคมที่มีคุณภาพ

๓. เพื่อสร้างสมดุลของระบบนิเวศและการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่ เพื่อให้ประชาชนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีคุณภาพ

๔. เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ปกติและแนวชายแดน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การดำรงฐานวัฒนธรรมล้านนา เพื่อเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงนิเวศ และเชิงสุขภาพ

จังหวัดเชียงราย ได้กำหนดกล ยุทธ์ที่สอดคล้อง กับประเด็น ยุทธศาสตร์นี้ไว้ ๓ กล ยุทธ์ ประกอบด้วย

๑) พัฒนาให้จังหวัดเชียงรายเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เกิดการเชื่อมโยงวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน GMS

๒) ส่งเสริมและกระตุ้นการท่องเที่ยวช่วง Low Season พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและเพิ่มศักยภาพบุคลากรสู่สากล และ

๓) ส่งเสริมการเรียนรู้อนุรักษ์ และเผยแพร่วัฒนธรรม ประเพณี สังคม และค่านิยมล้านนา เชื่อมโยงสู่การเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยว

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. จังหวัดเชียงรายมีวัฒนธรรมประเพณีล้านนา ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่อ่อนช้อย และเป็นเอกลักษณ์

๒ . จังหวัดเชียงราย มีองค์กรและทรัพยากรมนุษย์ที่ มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะและประสบการณ์ในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมที่สามารถเชื่อมโยงสู่ประชาคมอาเซียน

๓. จังหวัดเชียงรายมีศักยภาพในการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมล้านนาที่เป็นเอกลักษณ์

๔. ประชาชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและมีความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรม

๕. มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศเพื่อนบ้านซึ่งทำให้ประชาชนมีการปรับตัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

๑. ในยุคปัจจุบันเกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทำให้เยาวชนรุ่นใหม่เรียนรู้วัฒนธรรมที่ไม่ดี และไม่เหมาะสม

๒. สถานการณ์หมอกควันไฟป่าในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนเป็น ปัญหาที่กระทบต่อภาคการท่องเที่ยว ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนน้อยลง และยังเป็นอุปสรรคต่อสภาพการจราจรทางอากาศ

ประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของจังหวัด

๑. พัฒนาเมืองหน้าด่านทางวัฒนธรรมของจังหวัดเชียงราย
๒. ส่งเสริมการเชื่อมโยงและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
๓. จังหวัดเชียงรายมีที่ตั้ง ภูมิประเทศ และภูมิอากาศที่น่าอยู่ มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียง จึงทำให้จังหวัดเชียงรายต้องส่งเสริมการเป็นเมืองท่องเที่ยวทั้งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
 ๑. พัฒนาระบบบริหาร จัดการการท่องเที่ยว
 - ๑) การวางแผน และกำหนดตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์
 - ๒) การกำหนดขีดความสามารถในศักยภาพการท่องเที่ยว
 ๒. พัฒนาศักยภาพมัคคุเทศก์ และบุคลากร
 - ๑) พัฒนามาตรฐานมัคคุเทศก์ท้องถิ่น/ผู้นำเที่ยวให้มีความรอบรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
 ๓. พัฒนาปัจจัย พื้นฐานด้าน ท่องเที่ยว/ทรัพยากร
 - ๑) การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
 ๔. พัฒนาแหล่งและกิจกรรมท่องเที่ยว
 - ๑) การอนุรักษ์และนำเสนอกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นิเวศและสุขภาพที่เป็นอัตลักษณ์ของเชียงราย
 ๕. พัฒนารัฐกิจบริการการท่องเที่ยว
 - ๑) ส่งเสริมธุรกิจด้านสุขภาพที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ
 - ๒) ส่งเสริมและพัฒนา

๖. พัฒนาการตลาด และประชาสัมพันธ์

๑) การทำการตลาดกลุ่มท่องเที่ยวคุณภาพ

สรุป พัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ และความยั่งยืน มีธุรกิจบริการต่อเนื่องกับการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมและชาติพันธุ์บริการสุขภาพและการศึกษา เพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อลดภาระการพึ่งพารายได้

๒.๔ แนวคิดการท่องเที่ยว และการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๑.๑ ความหมายวัฒนธรรม

๑) วัฒนธรรม ความหมาย มีผู้ให้ความหมายของวัฒนธรรมหลากหลายทัศนะ^๖ สำนักงานคณะกรรมการ การวัฒนธรรมแห่งชาติ (๒๕๓๕) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมไว้ว่า วัฒนธรรม คือ ผลรวมของ ทุกสิ่งซึ่งเป็นความเจริญงอกงามที่สังคมนั้น ๆ ได้ทำไว้หรือได้สั่งสมมาจนถึงบัดนี้ วัฒนธรรม คือ ผลงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ และพุทธปัญญาทุกแขนง และวัฒนธรรม คือ สิ่งที่มีค่า แสดงรสนิยมของผู้ดีหรือชนชั้นสูงที่มีการศึกษาและฐานะดีวัฒนธรรมเป็นวิธีการดำเนินชีวิตของสังคม เป็นแบบ แผนการประเพณี และการแสดงออก ซึ่งความรู้สึกรักคิดในสถานการณ์ต่างๆ ที่สมาชิกในสังคม เดียวกันสามารถเข้าใจ และซาบซึ้งร่วมกัน มนุษย์สร้างวัฒนธรรมขึ้นมาเพื่อประโยชน์แห่ง การดำรงชีวิต และการสืบทอดเผ่าพันธุ์ ในเมื่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นเรื่องที่กว้างใหญ่ และมีแง่มุมต่างๆ วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตของคนในชุมชน และในสังคมโดยรวม ซึ่งรวมถึงสังคม วัฒนธรรมและศิลปวัฒนธรรม วัฒนธรรมมิใช่เป็นนามธรรม และรูปธรรม ที่หยุดนิ่ง แต่เปลี่ยนแปลงมีพลวัตตลอดเวลาโดยวัฒนธรรมมุ่งความอยู่ดีมีสุข ของคน และสังคม โดยส่วนรวมวัฒนธรรม จึงต้องเชื่อมโยงระหว่างสภาพในอดีตสู่ปัจจุบัน และสู่อนาคต ต้องเชื่อมโยงระหว่างคนในสังคม ซึ่งมีวัยต่างกัน ต้องเชื่อมโยงระหว่างสภาพตนเองต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และสภาพรอบโลกต้องเชื่อมโยงระหว่างความรู้ด้านต่างๆ ทั้งมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์และต้องเชื่อมโยงระหว่างคนกับ

^๖ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. วัฒนธรรมกับการเปลี่ยนแปลง. (กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, ๒๕๓๕).

ธรรมชาติ วัฒนธรรมจะพัฒนา งามงามได้ต้องอาศัยความเชื่อมโยงและความเข้าใจในความหลากหลาย ความแตกต่างและจุดร่วม ของวัฒนธรรมท้องถิ่นวัฒนธรรมของชาติและวัฒนธรรมของโลก ซึ่งมี วิวัฒนาการและมีความ เปลี่ยนแปลงมีพลวัตรที่ไม่หยุดนิ่ง การประสาน เชื่อมโยงและถักทอวิถีชีวิต ของคน และชุมชน ต่างๆ รอบโลกและกบฏธรรมชาติเท่านั้น ที่จะทำให้การพัฒนายั่งยืนนี้ได้^๗ ได้ให้ นิยาม ความหมายของวัฒนธรรมไว้เป็น ๔ นัย ดังนี้

๑) สิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะ

๒) วิถีชีวิตของหมู่คณะ

๓) ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียว ก้าวหน้าของชาติและศีลธรรมอันดีของประชาชน

๔) พฤติกรรม และสิ่งที่คนในหมู่ผลิตสร้างขึ้นด้วยการเรียนรู้จากกัน และกันและร่วมใช้ อยู่ในหมู่พวกของตนพระธรรมปิฎก(ประยุทธ์ปยุตโต, ๒๕๓๘) เมื่อคราวแสดงปาฐกถา พิเศษ ๑๐๐ ปี พระยาอนุมานราชชน เรื่อง “วัฒนธรรมกับการพัฒนา” ก็ได้อธิบายความหมายของ วัฒนธรรมไว้เป็น หลายนัยอย่างน่าพิจารณา ดังนี้วัฒนธรรม เป็นผลรวมของการสั่งสมสิ่ง สร้างสรรค์และภูมิธรรม ภูมิ ปัญญาที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมาของสังคมนั้น ๆ วัฒนธรรมเป็นการสั่งสม ประสบการณ์ความรู้ ความสามารถ ภูมิธรรม ภูมิปัญญาทั้งหมดที่ได้ช่วยให้มนุษย์สังคมนั้น ๆ อยู่รอด และเจริญสืบต่อมาได้ และเป็นอยู่อย่างที่เป็นในบัดนี้ วัฒนธรรม คือ ผลรวมของทุกสิ่งซึ่งเป็นความเจริญงอกงามที่สังคมนั้นๆ ได้ทำ ไว้หรือได้สั่งสมมาจนถึงบัดนี้วัฒนธรรม เป็นทั้งสิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามสืบมา และเป็นเนื้อตัว ของความเจริญงอกงามที่มีอยู่ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของความเจริญงอกงามต่อไป ตลอดจนเป็นเครื่องวัด ระดับความเจริญงอกงามของสังคม นั้น ๆ จากความหมายของวัฒนธรรมที่กล่าวมาสรุปได้ว่า วัฒนธรรม หมายถึง สรรพสิ่งทุกอย่างที่ เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของมนุษย์ ทั้งในส่วนที่เป็นวัตถุและไม่ใช่วัตถุที่เกิดขึ้น ในคนรุ่นหนึ่งแล้ว ถ่ายทอดไปยังอีกรุ่นหนึ่ง โดยอาจมีการปรับเปลี่ยน และพัฒนาไปตาม

^๗ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ (ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๓๐)

ยุคสมัยให้สอดคล้อง กับวิถีชีวิต และบริบทของสังคมของกลุ่มชนนั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อความอยู่รอดของชีวิต ซึ่งต้องดำเนินไป ตามทฤษฎีนิเวศทางวัฒนธรรม และโครงสร้างหน้าที่นั่นเอง

ความสำคัญ ชาตินไทยเป็นชาติที่มีมรดกทางวัฒนธรรมอันแสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติ หลาย ประการที่ตกทอดจนถึงปัจจุบัน เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงศักดิ์ศรีของชาติ เป็นเครื่องมือ ที่ช่วยในการพัฒนาจิตใจ เศรษฐกิจ และสังคม อันจะเป็นผลให้เกิดการพัฒนา และความมั่นคง ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศชาติ วัฒนธรรมจึงเป็นเรื่องที่ทุกคน ในชาติควรได้ร่วมมือ กันทำนุบำรุงรักษา ส่งเสริม และเผยแพร่ให้ดำเนินไปอย่างได้ผล และมีประสิทธิภาพ^๘ เพื่อให้ วัฒนธรรมของชาติได้ ได้คงอยู่สืบไปอีกรุ่นหนึ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ทรงพระราชทานพระ บรมราโชวาท ไว้ว่า “งานด้านการศึกษา ศิลปะ และวัฒนธรรมนั้นเป็นงานสร้างสรรค์ความเจริญทาง ปัญญา และทางจิตใจ ซึ่งเป็นทั้งต้นเหตุและองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ของความเจริญด้านอื่นทั้งหมด และเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้เรารักษา และดำรงความเป็นไทยไว้ได้สืบไป” ตามนโยบายวัฒนธรรม แห่งชาติ ได้กล่าวถึงความสำคัญของวัฒนธรรมไว้ ๓ ลักษณะ^๙ คือ

๑) วัฒนธรรมเป็นทั้งพื้นฐาน และเครื่องมือ สำหรับสร้างเสริมความสามัคคี กลมเกลียว และความเป็นปึกแผ่นในหมู่ประชาชน วัฒนธรรมจะช่วยชักนำให้คนประพฤติดี ปฏิบัติธรรม และ พร้อมที่จะเผชิญชีวิตร่วมกันบนผืนแผ่นดินกันทั้งยามสุข และยามทุกข์

๒) วัฒนธรรมเป็นกรอบ และเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม จึงถือได้ว่าวัฒนธรรมเป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติต้องสมาชิกของสังคม ซึ่งอาจจะ ช่วยป้องกัน และแก้ไขปัญหาลดลงทั้งตอบสนองความต้องการของสมาชิกและของ สังคมได้

๓) วัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์เป็นลักษณะเด่นประจำชาติหรือประจำหมู่คณะ ซึ่งมีส่วน ช่วยให้ชนในชาติมีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันอันจะทำให้บังเกิดความรักความสามัคคี และความมั่นคง ของชาติ

^๘ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๑๓.

^๙ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม แห่งชาติ, ๒๕๒๙.

ขอบข่ายของวัฒนธรรมย่อมเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลสมัยเอกลักษณ์ ทางวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบอันสำคัญในการทำให้สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันเป็นปึกแผ่น สร้างสรรค์ให้เจริญก้าวหน้าด้วยเหตุนี้เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมจึงเป็นฐานอันสำคัญในการพัฒนาประเทศโดยแยกเป็นอนุภาคต่างๆ ประกอบด้วย

๑) วัฒนธรรมประเพณีเผ่าพันธุ์ และการดำรงชีวิต

๒) วัฒนธรรมประเพณีภาษา และวรรณกรรม

๓) วัฒนธรรมประเพณีศาสนา จริยธรรมคุณธรรม

๔) วัฒนธรรมประเพณีสุนทรียศาสตร์ศิลปะและกีฬาการละเล่นของไทย

๕) วัฒนธรรมประเพณีครอบครัวเศรษฐกิจและการเมือง โดยวัฒนธรรมประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

๑) องค์กรวัตถุ (Instrumental and Symbolic Objects) คือ วัฒนธรรมวัตถุที่สามารถสัมผัสจับต้องได้และมีรูปร่าง เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ โรงเรียน โรงงาน ภาพเขียน เครื่องจักร สถานมหรสพ สนามกีฬา โบสถ์วิหาร หอดูดาว และส่วนที่ไม่มีรูปร่าง เช่น ภาษา สัญลักษณ์ในการติดต่อสื่อความหมาย หลักวิชาคำนวณ (ตัวเลข) มาตรา ชั่ง ตวงวัด

๒) องค์กร (Association or Organization) หมายถึง กลุ่มที่มีการจัดเป็น ระเบียบหรือมีโครงสร้างอย่างเป็นทางการ มีการวางกฎเกณฑ์มีระเบียบข้อบังคับและวัตถุประสงค์ไว้อย่างแน่นอน เป็นกลุ่มที่มีความสำคัญที่สุดในสังคมที่ซับซ้อน เช่น ครอบครัว (กลุ่มเล็กที่สุด) สหพันธกรรม การลูกเสือ สภากาชาด วัด สหประชาชาติ ฯลฯ

๓) องค์กรพิธีการ (Usage) เป็นขนบธรรมเนียมประเพณีที่ยอมรับกันโดยทั่วไป เช่น พิธีกรรมต่างๆ ตั้งแต่เรื่องการเกิด หมั้น แต่งงาน บวชนาค ตาย ปลุกบ้าน ขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น ซึ่งศาสนาก็มีอิทธิพลอยู่บ้างไม่มากนักโดยรวมตลอดถึงพิธีกรรมแต่งกายและรับประทานอาหาร

๔) องค์กรคติ (Concepts) หมายถึง ความเข้าใจความเชื่อความคิดเห็นอุดมการณ์ ต่างๆ เช่น ความเชื่อกรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา ความเชื่อในเรื่องการมีผัวเดียวเมียเดียว (Monogamy) ความเชื่อในเรื่องตายแล้วเกิดใหม่ ความเชื่อในเรื่องพระเจ้าองค์เดียว (Monotheism) หรือหลายองค์ (Polytheism) ตลอดจนอุดมการณ์ ทศนคติ การยอมรับว่าสิ่งใดถูกหรือผิด สมควรหรือไม่ ซึ่งแล้วแต่กลุ่มชนใดจะใช้มาตรฐานในการตัดสิน หรือเป็นเครื่องวัดในสภาพแวดล้อมของตน (นิคม มูลสิกะคามะ , ๒๕๔๕) ทุกสังคมต้องมีวัฒนธรรม และวัฒนธรรมของแต่ละสังคมย่อมมีลักษณะเฉพาะที่แสดงออกให้

ปรากฏจนทำให้บางท่านใช้ขอบเขตของวัฒนธรรมเป็นเครื่องแบ่งอาณาเขต ประเทศชาติได้ลักษณะของวัฒนธรรมจะประกอบไปด้วย^{๑๐}

๑) เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสิ่งช่วยในการดำเนินชีวิต ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์ สร้างขึ้นล้วนเป็นวัฒนธรรม

๒) วัฒนธรรม เป็นผลรวมหลายสิ่งหลายอย่าง (Integrative) เช่น ความรู้ความเชื่อวิถี ในการดำเนินชีวิต สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ

๓) วัฒนธรรมมีลักษณะเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้วัฒนธรรมมิใช่เกิดขึ้นเอง โดยปราศจากการเรียนรู้มาก่อน และลักษณะข้อนี้เองที่ทำให้มนุษย์แตกต่างไปจากสัตว์ กล่าวคือพฤติกรรมส่วนใหญ่ของสัตว์เกิดจากการเร้าของสัญชาตญาณ (Instinct) ส่วนมนุษย์นั้นมีสมองอันทรงคุณภาพจึงสามารถรู้จักคิดถ่ายทอดและเรียนรู้ กระบวนการดังกล่าวเกิดขึ้น จากการที่มีการติดต่อกับบุคคลอื่นในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมดังนั้นการเรียนรู้จึงเป็นลักษณะ ที่สำคัญยิ่งของวัฒนธรรม

๔) วัฒนธรรมมีลักษณะเป็นมรดกของสังคมเป็นผลของการถ่ายทอด และการเรียนรู้ และเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการดังกล่าวก็คือการสื่อสารโดยสัญลักษณ์ (Symbolic Communication) ได้แก่ การที่มนุษย์มีภาษาใช้ที่แน่นอน ซึ่งมีส่วนช่วยให้มีการถ่ายทอดวัฒนธรรม จากคนรุ่นก่อนๆ ดำเนินสืบเนื่องกันมามิขาดสาย ดังนั้นวัฒนธรรมจึงมีลักษณะ เป็น “มรดกแห่ง สังคม” (Social Heritage)

๕) วัฒนธรรมมีลักษณะเป็น Super Organic หมายถึง สิ่งที่เป็นปรากฏการณ์อย่างเดียวกันในทางกายภาพหรือทางชีวภาพนั้นอาจเป็นปรากฏการณ์ที่แตกต่างกันไปในแต่ละสังคม กล่าวคือของสิ่งหนึ่งอาจนำมาใช้ในความหมายที่ต่างกันออกไปในแต่ละสังคมทั้ง ๆ ที่ก็คือสิ่ง เดียวกันนั่นเอง ตัวอย่าง เช่น ลิ้น เป็นอวัยวะส่วนหนึ่งของทุกคนชาวทิเบตนา มาใช้แสดงออกซึ่ง ความเคารพนับถือด้วยการแลกลิ้นส่วนชาวไทยกลับถือเป็นการแสดงที่ไม่สุภาพ เป็นต้น

๖) วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิต (Way of Life) หรือแบบแผนการดำรงชีวิต (Design for Living) ของมนุษย์^{๑๑} ได้กล่าวไว้ว่าวัฒนธรรมเป็นแบบอย่างการดำรงชีวิตของกลุ่ม ซึ่งสมาชิกเรียนรู้การถ่ายทอดไปด้วยการสั่งสอนทั้งทางตรง และทางอ้อม

^{๑๐} ณรงค์เส่งประชา, มนุษย์กับสังคม, (กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๘).

^{๑๑} พัทยา สายหู, การใช้แบบความคิดเรื่องวัฒนธรรมในการพัฒนาประเทศ, (กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๔), หน้า ๑-๒๐.

๗) เป็นผลจากการช่วยกันสร้างสรรค์ของมนุษย์และได้มีการปรับปรุงดัดแปลงสิ่งใดที่ไม่ดีหรือล้าสมัยก็เลิกใช้ไป สิ่งใดที่ดีก็ยังคงเอาไว้ใช้ต่อไป เช่น การเพาะปลูกเดิมใช้แรงสัตว์ต่อมาเห็นว่าเป็นวิธีที่ล่าช้า และล้าสมัยจึงประดิษฐ์หรือซื้อเครื่องมือเครื่องจักรมาใช้ในการเพาะปลูกทำให้ผลผลิตมากขึ้น

๘) วัฒนธรรมย่อมมีการเปลี่ยนแปลง (Change) และมีการปรับตัว (Adaptive) ได้

๙) วัฒนธรรมมิใช่เป็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่งแต่เป็นส่วนรวมสิ่งที่จะถือว่าเป็น วัฒนธรรมได้จะต้องเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับถือปฏิบัติมิใช่เฉพาะคนใดคนหนึ่งยอมรับถือปฏิบัติเท่านั้น ประเภทของวัฒนธรรม^{๑๒} ได้แบ่ง ประเภทของวัฒนธรรมไว้ ดังนี้

๑) วัฒนธรรมวัตถุ (Material Culture) ซึ่งได้แก่ สิ่งประดิษฐ์และเทคโนโลยีต่างๆ เช่น ตู้เย็น หม้อหุงข้าว แก้วน้ำ มีด โต๊ะ รถ เครื่องบิน โทรศัพท์โทรทัศน์จรวด บ้าน วัดหอประชุม เป็นต้น

๒) วัฒนธรรมไม่เกี่ยวกับวัตถุ (Non Material Culture) หมายถึงอุดมการณ์ค่านิยมแนวคิดในเรื่องการแข่งขันอย่างมีเหตุผล ประเพณีการปฏิบัติสืบทอดกันมา และเป็นที่ยอมรับกันในชนกลุ่ม ของตนว่าดีงาม เหมาะสม เช่น ศาสนาความเชื่อความสนใจ ทักษะสติความรู้ความสามารถ ซึ่งเป็นนามธรรม (Abstract) ที่มองเห็นไม่ได้

๑.๒ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมหรือการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การท่องเที่ยว เพื่อศึกษา และเรียนรู้ถึงวิถีทางการดำเนินชีวิต ประวัติศาสตร์ ศิลปะและเทศกาลงานประเพณีต่างๆ ทั้งที่มีมานานแล้ว และที่จัดขึ้นเป็นการเฉพาะหรือเป็นการท่องเที่ยวที่ใช้วัฒนธรรมเป็นวัตถุดิบ หรือใช้วัฒนธรรมเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยว

ชาลววิทย์ เกษตรศิริ^{๑๓} ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไว้ว่า เป็นวิธีการศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมผ่านการเดินทางท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยว ที่เน้นการพัฒนาด้านภูมิปัญญา สร้างสรรค์เคารพต่อสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ศักดิ์ศรีและวิถีชีวิต ผู้คน หรือสามารถกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม คือ การท่องเที่ยวเพื่อ การเรียนรู้ผู้อื่นและย้อนกลับ มามองตนเองอย่างเข้าใจความเกี่ยวพันของสิ่งต่างๆ ในโลกที่มี ความเกี่ยวโยงพึ่งพา ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ชี้ให้เห็นว่า ส่วนประกอบทางวัฒนธรรมที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวในเชิงของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประกอบไปด้วยเรื่องราวทางประวัติศาสตร์งานหัตถกรรม กิจกรรมทางประเพณี ภาษา

^{๑๒} สุพัตรา สุภาพ, **สังคมและวัฒนธรรมไทย**, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๖), หน้า ๑๖.

^{๑๓} ชาลววิทย์ เกษตรศิริ, **การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม**, (กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๔๐).

อาหาร ศิลปะ ดนตรีศาสนา สถาปัตยกรรมการศึกษา ลักษณะการแต่งกาย เทคโนโลยีของชุมชน
ท้องถิ่น และกิจกรรมยามว่าง

การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม หมายถึง การเดินทางของผู้คนหรือกลุ่มคนออกจากสถานที่ ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยประจำไปยังท้องถิ่นอื่นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยว การแสวงหา ประสบการณ์
ใหม่ๆ ประกอบการเรียนรู้ การสัมผัสการชื่นชมกับเอกลักษณ์ความงาม ทางวัฒนธรรม คุณค่าทาง
ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของกลุ่มชนอื่น ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของชนต่างสังคมไม่ว่า
จะเป็นในด้านของศิลปะสถาปัตยกรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ เรื่องราวและคุณค่าทางประวัติ
ศาสตร์รูปแบบวิถีชีวิตภาษา การแต่งกาย การบริโภค ความเชื่อ ศาสนา จารีตประเพณี ล้วนแล้วแต่
เป็นสิ่งที่ดึงดูดใจที่สำคัญกระตุ้นให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมขึ้น

การสัมผัสโดยตรงระหว่างนักท่องเที่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ มีระดับที่แตกต่างกัน ซึ่งทำ
ให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์และวัฒนธรรมพื้นถิ่นอย่างน้อย ๒ ประเภท คือ

๑) ท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสชาติพันธุ์และวัฒนธรรมพื้นถิ่นอย่างเต็มรูปแบบโดยนักท่องเที่ยว ไป
พำนักร่วมอยู่กับกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่ง ๆ เป็นระยะเวลาหนึ่ง และใช้ชีวิตเหมือนชนพื้นเมืองอาทิ การ
ท่องเที่ยวพักค้างแรมแบบโฮมสเตย์

๒) การท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสชาติพันธุ์และวัฒนธรรมพื้นถิ่นแบบมีการจัดการโดย นักทัศนาจร
ไปทัศนศึกษาเยี่ยมชมกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งๆ ในช่วงเวลาสั้นๆ ไม่พักค้างโดยพยายาม เรียนรู้เข้าใจ
วัฒนธรรมของชนเผ่าชนนั้น และแต่ไม่ได้ลองใช้ชีวิตในรูปแบบเดียวกับชนพื้นเมือง วัฒนธรรมเป็นเรื่องที่
ทุกคนในชาติควรได้ร่วมมือกันบำรุงรักษา ส่งเสริม และเผยแพร่ ให้ดำเนินไปอย่างได้ผลและมี
ประสิทธิภาพเพื่อให้วัฒนธรรมของชาติได้คงอยู่สืบไปอีกนานเท่านาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ได้ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาทไว้ว่า “งานด้านการศึกษา ศิลปะ และวัฒนธรรม นั้น เป็นงาน
สร้างสรรค์ความเจริญทางปัญญา และทางจิตใจ ซึ่งเป็นทั้งต้นทุนและองค์ประกอบ ที่ขาดไม่ได้ของ
ความเจริญด้านอื่นทั้งหมด และเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้เรารักษาและดำรงความเป็น ไทยไว้ได้สืบไป” ใน
แนวทางในการศึกษาส่งเสริม และพัฒนาวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๓๙ ตามนโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติได้
กล่าวถึงความสำคัญของวัฒนธรรมไว้ ๓ ลักษณะ คือ

๑) วัฒนธรรมเป็นทั้งพื้นฐาน และเครื่องมือสำหรับสร้างความสามัคคี กลมเกลียว และ
ความเป็นปึกแผ่นในหมู่ประชาชน วัฒนธรรมจะช่วยชักนำ ให้คนประพฤติดี ปฏิบัติธรรม และพร้อม
ที่จะเผชิญชีวิตร่วมกับบนผืนแผ่นดินเดียวกันทั้งในยาสุข และยามทุกข์

๒) วัฒนธรรมเป็นกรอง และเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม จึงถือว่าวัฒนธรรมเป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติของสมาชิกของสังคม ซึ่งอาจจะช่วยป้องกัน และ แก้ไขปัญหา ตลอดทั้งตอบสนองความต้องการของสมาชิก และของสังคมได้

๓) วัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ เป็นลักษณะเด่นประจำชาติ หรือประจำหมู่คณะซึ่งมี ส่วนช่วยให้ คนในชาติมีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน อันจะทำให้บังเกิดความรักสามัคคีกัน และจะส่งผลต่อการรวมพลังของหมู่คณะและธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ แนวคิดการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมได้ให้ แนวทางการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไว้ ๙ ประการ ดังนี้

๑) ส่งเสริมให้ประชาชนท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจ ในสังคม

๒) การพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องขึ้นอยู่กับจุดประสงค์และความต้องการของชุมชนว่า จะต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด

๓) วิธีการ และความถี่ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวควร ได้รับความเห็นชอบจากประชาชนในท้องถิ่นเพราะจะเป็นเครื่องวัดความต้องการประเภท และ จำนวน นักท่องเที่ยวของท้องถิ่นนั้น

๔) ควรมีความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชนในการพยายามที่จะทำให้ ท้องถิ่นเป็น สถานที่พักผ่อนที่มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพ

๕) ในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวไม่ควรให้มีผลกระทบต่อประชาชนใน ท้องถิ่นผู้ที่ เกี่ยวข้องในการวางแผนจึงต้องมีความระมัดระวัง และต้องวางแผนรองรับในเรื่องนี้ เอาไว้ด้วยเพื่อที่จะ รักษาวัฒนธรรม และค่านิยมของท้องถิ่นให้คงอยู่

๖) เงินทุนและแรงงานรวมทั้งนักบริหารทางการท่องเที่ยวควรมาจากชุมชนเจ้าของท้องถิ่น เพื่อที่ท้องถิ่นจะสามารถควบคุมการพัฒนาทางการท่องเที่ยวให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการ ได้

๗) การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม และงานเทศกาลที่จัดขึ้น เพื่อ นักท่องเที่ยว

๘) เรื่องราวและงานเทศกาลที่จัดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวจะต้องสะท้อนให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่และสภาพทางภูมิศาสตร์ของท้องถิ่น

๙) ก่อนที่จะลงมือพัฒนาการท่องเที่ยว ควรพยายามขจัดปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นใน ชุมชนให้ เรียบร้อย องค์ประกอบที่เป็นสิ่งดึงดูดใจของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม The European Center for Traditional and Regional Cultures หรือ ECTARC (Richards, ๑๙๙๕) ได้กล่าวไว้ถึง องค์ประกอบที่เป็นสิ่งดึงดูดใจของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ๘ ประการ ได้แก่

- ๑) โบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานต่างๆ
- ๒) สถาปัตยกรรม สิ่งปลูกสร้าง ผังเมืองรวมถึงซากปรักหักพังของสิ่งปลูกสร้างใน อดีต
- ๓) ศิลปหัตถกรรม ประติมากรรม ประเพณีและเทศกาลต่างๆ
- ๔) ความน่าสนใจในเรื่องของดนตรี ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของดนตรีคลาสสิกดนตรีพื้นบ้าน หรือ ดนตรีร่วมสมัย

๕) การแสดงละคร ภาพยนตร์มหรสพต่างๆ

๖) ภาษาและวรรณกรรม

๗) ประเพณีและความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับศาสนา

๘) วัฒนธรรมเก่าแก่โบราณ วัฒนธรรมพื้นบ้าน หรือวัฒนธรรมย่อย การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หรือเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นแนวความคิด ที่เพิ่งปรากฏขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ และยังมีการใช้คำภาษาอังกฤษอื่นๆ ที่ให้ความหมายเช่นเดียวกัน ที่สำคัญ ได้แก่ Nature Tourism, Bio Tourism, Green Tourism เป็นต้น อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยว ดังกล่าวล้วนแต่เป็นการบ่งบอกถึงการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) ซึ่งจาก การประชุม Globe ๑๙๙๐ ณ ประเทศแคนาดาได้ให้คำจำกัดความของการท่องเที่ยว แบบยั่งยืนว่า “การพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของ นักท่องเที่ยว และผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นใน ปัจจุบัน โดยมีการปกป้อง และสงวนรักษาโอกาสต่างๆ ของ อนุชนรุ่นหลังด้วยการท่องเที่ยวที่มี ความหมายรวมถึงการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็น ทางเศรษฐกิจสังคม และความงามทางสุนทรียภาพในขณะที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และระบบนิเวศ ด้วย” โดยมีลักษณะที่สำคัญ คือเป็นการท่องเที่ยวที่ดำเนินการภายใต้ขีดจำกัด ความสามารถของ ธรรมชาติและต้องตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของประชากร ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณีที่มี ต่อขบวน การท่องเที่ยว อีกทั้งต้องยอมรับให้ประชาชนทุกส่วนได้รับผลประโยชน์ทาง เศรษฐกิจ ที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน และต้องชี้้นำภายใต้ความปรารถนาของ ประชาชนท้องถิ่นและชุมชน ในพื้นที่ท่องเที่ยว นั้น ๆ สำหรับความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยมีบุคคลหรือองค์กร ต่างๆ ให้ความหมายและคำจำกัดความไว้มากมาย การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ องค์ประกอบสำคัญ

๑) การสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับ การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญของแหล่ง ท่องเที่ยวธรรมชาติและระบบนิเวศ

๒) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

๓) การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท้องถิ่นในระยะยาวและขณะเดียวกันการท่องเที่ยว มีผลต่อการคง อยู่ของธรรมชาติ แวดล้อม ดังนั้นการเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะช่วยให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและ ทางอ้อมและทำให้ชุมชนท้องถิ่นตระหนัก ถึงคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้มีสาเหตุสำคัญจากการตื่นตัวและให้ความสนใจในเรื่องคุณภาพ สิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็น ปัญหาในประเทศต่างๆ ทั่วโลก

๑) เป็นพื้นที่ธรรมชาติที่มีการอนุรักษ์ไว้รวมถึงแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดี และวัฒนธรรม ที่ปรากฏในพื้นที่ธรรมชาตินั้น ๆ

๒) มุ่งเน้นที่คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว มากกว่าการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

๓) เน้นให้ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติและวัฒนธรรม ของแหล่งท่องเที่ยว

๔) ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสเรียนรู้หรือมีประสบการณ์โดยตรงกับสภาพแวดล้อม ธรรมชาติ นอกจากจะได้รับความพึงพอใจแล้วยังเป็นการส่งเสริมประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม

๕) เป็นการท่องเที่ยวที่คืนประโยชน์สู่ธรรมชาติและชุมชนท้องถิ่นทั้งทางตรง ทางอ้อม

๖) เป็นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

ประเภทของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยทั่วไปนิยมจะมีจัดแบ่งวัฒนธรรม ออกเป็น ๒ ประเภท คือ วัฒนธรรมทางวัตถุหรือวัฒนธรรมที่จับต้องได้วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุหรือ วัฒนธรรมที่ไม่อาจจับต้องได้

๑. วัฒนธรรมทางวัตถุที่เห็นได้ชัดก็คือ อุปกรณ์และสิ่งของเครื่องใช้ที่เกี่ยวกับปัจจัย ๔ ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค

๑) อาหาร :คนไทยจะกินข้าวเป็นหลักสำหรับผู้ที่อาศัยอยู่ทางภาคเหนือและ ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ กินข้าวเหนียวเป็นของคาว และใช้ข้าวเหนียวและข้าวเจ้าทำขนมหวาน คนไทย ภาคกลางและภาคใต้นิยมข้าเจ้าเป็นของคาว และจะใช้ข้าวเหนียวทำขนมหวานชนิด ต่างๆ มากพอๆ กับเจ้า การกินข้าวเจ้าส่วนใหญ่จะใช้วิธีหุงและวิธีนี้จะกินข้าวตังก็แต่เฉพาะเวลาป่วยไข้เชื้อเพลิงที่ใช้หุงต้มมีทั้งฟืน และถ่าน เวลาปิ้ง หรือย่างอาหารจะใช้ถ่านมากกว่าฟืนเพื่อไม่ให้อาหารเหม็นควันไฟ

มากนักอีกทั้งการใช้ถ่านยังสามารถควบคุมอุณหภูมิความร้อน ๒๔ ได้ดีกว่าฟืนการหุงหาอาหารด้วยฟืนจะใช้ตาก่อนเส้าหรืออย่างที่เราเรียกว่า สามเส้าการใช้ฟืนกับเตา เจึงกรานก็เป็นทีแพร่หลายเช่นกัน ส่วนเชื้อเพลิงประเภทถ่านนั้นดูเหมือนว่าจะเป็นของที่มีมาภายหลังจากการใช้ฟืนกล่าวกันว่าชาวไทยได้ดัดแปลงอย่างของเตาอั้งโล่เพื่อการหุงต้มด้วยถ่านมาจาก ชาวจีน เตาอั้งโล่ทำจากการใช้ดินปั้นขึ้นแล้วเคลือบในระยะเวลาแรกๆ เตาอั้งโล่จึงเป็นของที่มีใช้กันในชุมชนแถบลุ่มแม่น้ำ มากกว่าหมู่บ้านตามป่าเขาในที่สูงผู้คนโดยทั่วไปจะกินอาหาร ๓ มื้อ มื้อเช้าเริ่มราว ๆ เวลา ๗ นาฬิกาเมื่อกลางวันอาจเริ่มตั้งแต่หลังเวลาเพล (๑๑.๐๐ น.) เป็นต้น ราวประมาณ ๕ – ๖ โมงเย็นเป็นเวลาของอาหารค่ำ ในครอบครัวเล็กๆ ที่มีเพียงพ่อแม่และลูกๆ จะกินอาหาร พร้อมกันแต่ถ้าเป็นครอบครัวใหญ่มักจะจัดสำรับให้เด็กๆ กินก่อนจากนั้น จึงถึงคราวของผู้ใหญ่ จะร่วมวงกันบางครอบครัวก็ให้ตั้งวงอาหารของเด็ก และวงของผู้ใหญ่พร้อมกันทีเดียว

๒) บ้านเรือน : บ้านเรือนที่อยู่อาศัยนอกจากจะสร้างให้สัมพันธ์กับวิถีธรรมชาติเช่น ให้ปลูกเรือนตามตะวัน โดยหันข้างเรือนไปทางทิศเหนือหรือทิศใต้ เพราะเหตุผลเรื่องแสง ความร้อน และการถ่ายเทของอากาศ ไม่หันหัวนอนไปทางทิศตะวันตกเพราะเชื่อว่าเป็นทิศแห่ง ความตกต่ำ และความตายผู้คนบางท้องถิ่นจะไม่นอนขวางข้อเชื่อว่าจะผีจะเอา (เพราะผีจะโหนข้อห้อย หัวลงมารบกวนได้) จึงนอนตามยาวของตัวเรือน ปลูกบ้านยกใต้ถุนเพื่อป้องกันน้ำท่วมใช้ ประโยชน์จากพื้นที่ใต้ถุนเรือน และให้อากาศบนตัวเรือนถ่ายเทได้สะดวก บ้านใดบ้านให้มีจำนวนชั้น เป็นเลขคี่ถือว่าดี ชั้นคู่เป็นบ้านใดของภู่ผีจะมีพิธีกรรมอันใดต้องเซ่นไหว้เทวดาทั้ง ๔ ทิศ และวงสายสิญจน์รอบตัวบ้านเพื่อความ เป็นสิริมงคลของผู้อยู่อาศัยขณะอยู่บนบ้านต้องไม่ส่งเสียง อีกทีก เพราะบ้านมีผีบ้านผีเรือนและผีปู่ย่าตายายอยู่ด้วย การเดินลงบันไดถือว่า ไม่เคารพผีบรรพบุรุษ เชื่อว่า เงินทองโชคลาภจะอันตราย ด้านหน้าบ้านและหลังบ้านปลูกไม้ที่มีชื่อเป็นมงคล เช่น มะยม คุน ขนุน ใบเงิน ใบทอง ใบนาคและใบหนาด เป็นต้น

๓) เครื่องนุ่งห่ม : การนุ่งห่มด้วยอาภรณ์แพรพรรณที่ทำ จากเส้นใยธรรมชาติเช่น ฝ้ายและไหม ซึ่งมีคุณสมบัติดูดซับดี น้ำ หนักเบา และง่ายต่อการดูแลรักษานับเป็นการกระทำที่สอดคล้อง กับเงื่อนไขอิทธิพลของมรสุมที่มีอากาศร้อนชื้นตลอดปีและการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาลแต่ละฤดู ไม่แตกต่างกันมากเหมือนประเทศที่อบอุ่น สตรีในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ชื่อว่าเป็นผู้เข้าใจ วิถีธรรมชาติที่สุด การปลูกฝ้าย และปลูกหม่อนเลี้ยงไหม เพื่อนำเส้นใยมาใช้ประโยชน์ เป็นงานที่ละเอียดอ่อนที่ต้องได้รับการฝึกฝน และมีความวิริยะอุตสาหะเป็นอย่างมาก นอกจาก จะให้ความอบอุ่นแก่ร่างกายแล้วเสื้อฝ้ายเป็นสิ่งที่บ่งบอกเอกลักษณ์ของเผ่าพันธุ์แต่ละกลุ่มสังคม มักมีรูปแบบ

ลวดลาย สีสน และการใช้สอยเครื่องนุ่งห่มแตกต่างกันออกไป ในบริบทบาทสังคัม แล้วความแตกต่างของเพศและวัย สังเกตได้จากรูปแบบ ลวดลาย และสีสนของอาภรณ์ที่ประดับ กาย ช่างทอผ้าบางพื้นที่อาจส่งสารสื่อสัญลักษณ์ผ่านลวดลายที่ปรากฏบนพื้นผ้า เช่น ลายช้าง หมายถึง พละกา ลังลายพญานาค หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์และลายหงส์สะท้อนถึงความดีงาม เสื้อผ้าอาภรณ์มีความเกี่ยวพันกับวัฏจักรของชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย เช่น จะไม่ใช่ผ้าชิ้นทำผ้าอ้อม ระหว่างตั้งครรภ์จะตั้งครรภ์จะไม่เย็บหมอน ที่นอน พูก หากจะต้องเตรียมของใช้เหล่านี้ก็จะไหว้วานคนอื่น เป็นผู้เย็บตะเข็บปิดปากหมอน ที่นอน พูก หากผ้าผืนจะทำให้คลอດลูกยาก เช่น เกี่ยวกับการเย็บผ้าขาวม้าจะไม่ปิดชายผ้าทั้งสองข้าง

๔) ยารักษาโรค: ความรู้เกี่ยวกับยารักษาโรคเป็นภูมิปัญญาที่บอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนไทยกับความเข้าใจในธรรมชาติแวดล้อมอย่างล้าลึก สมุนไพรมี ๓ ประเภทใหญ่ๆ คือ ประเภท พืช วัตถุสัตว์วัตถุและธาตุวัตถุพืชวัตถุแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ

(๑) ลำต้น

(๒) เถาหรือเครือ

(๓) หัวหรือเหง้า รากผัก และหญ้านานาชนิด ประเภทสัตว์วัตถุอาจใช้ส่วนของเขา นอ เขี้ยว งา ฟัน กราม ดีหัว กีบ กระดูก เลือด เอ็น น้ำมัน เนื่อ ฯลฯ

๒. วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุจากพัฒนาการของสังคมวัฒนธรรมไทยที่ผ่านมา โดยภาพรวมแล้วสังคมวัฒนธรรมไทยประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ

๑) ส่วนที่เรียกว่าประเพณีหลวง ประเพณีหลวง คือ แบบแผนความเป็นอยู่ของ ชนชั้นผู้นำ เจ้านาย และขุนนาง ปัจจุบัน ประเพณีหลวงบางอย่างยังถือปฏิบัติอยู่ แต่ส่วนใหญ่ ก็คลายความเข้มข้นลง

๒) ส่วนที่เป็นประเพณีราษฎร์ ลักษณะสังคม และวัฒนธรรมไทยเกิดจาก การผสมผสานระหว่างอิทธิพลของวัฒนธรรมอินเดีย จีน เขมร และลักษณะสังคมที่มีมาแต่ดั้งเดิม พิจารณาจากแง่มุมของการผลิต และรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคม

สรุป วัฒนธรรม คือ สิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะวิถีชีวิตของหมู่คณะลักษณะที่แสดง ถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมกลืนก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีของประชาชน พฤติกรรม และสิ่งที่คนในหมู่คณะผลิตสร้างขึ้นด้วยการเรียนรู้จากกันและ

๒.๕ แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นการรวบรวมแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมถ่ายทอดอย่างเป็นเรื่องราวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) กิจกรรม การเรียนรู้ และการตลาดการท่องเที่ยว กิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศที่ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ วัฒนธรรมคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวกับการพัฒนา การวางแผนการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน การอบรมมัคคุเทศก์ ฯลฯ กิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การจัดโฮมสเตย์ หรือการท่องเที่ยวเชิงศาสนา ฯลฯ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมรวมถึงการชมวิถีชีวิตของคนในชุมชน การท่องเที่ยวที่สัมพันธ์กับทุนทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม ประเพณี ในฐานะการเป็นวัฒนธรรมจึงมีความน่าสนใจซึ่งใช้ต้นทุนทางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม และ ประเพณีเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในรูปแบบที่แตกต่างกัน

วัฒนธรรมเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ^{๑๔} สามารถดึงดูดกลุ่มคนต่างถิ่น เดินทางมาเยือนเพื่อสัมผัสและชื่นชมกับสิ่งที่ไม่มีในท้องถิ่นตน จะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมกับคนในท้องถิ่นมีความสัมพันธ์เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน การท่องเที่ยวได้ใช้วัฒนธรรมของคนท้องถิ่นเป็นทรัพยากรในดำเนินกิจการ ในขณะเดียวกันชุมชนท้องถิ่นผู้เป็นเจ้าของวัฒนธรรมก็ได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวในการสร้างรายได้ การจ้างงานนำมาซึ่งการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การพัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ต้องอาศัยทั้งจากคนในท้องถิ่นภาครัฐและเอกชน ในฐานะที่เป็นผู้ชำนาญการเพื่อการพัฒนาที่เหมาะสมกับชุมชนต่อไป

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจัดมีการจ้างงานสูงถึง ๑๙๒.๓ ล้านคน (World Tourism Organization, ๒๐๑๐) ในระดับประเทศไทย อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ มีการจ้างงานประมาณ ๑.๙๔ ล้านคน หรือประมาณร้อยละ ๕.๓ ของ อัตราการจ้างงานทั้งหมดของประเทศ การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมยังจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชน

^{๑๔} ปวีณา ขำพัด, แนวทางเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของจังหวัดพิษณุโลก ประเทศไทย, (พะเยา : มหาวิทยาลัยพะเยา, ๒๕๕๓).

โครงสร้างพื้นฐานของชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน และ การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชุมชน การพัฒนาการท่องเที่ยวจะนำไปสู่ผลกระทบต่อชุมชน ค่าครองชีพที่สูงขึ้นของคนในชุมชน อัตราการเกิดอาชญากรรมที่สูงขึ้น การเพิ่มขึ้นของมลพิษ และการเสื่อมถอยของวัฒนธรรมพื้นเมืองและวิถีชีวิตที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม สถานที่ การพัฒนาทางสังคมและมนุษย์ ผ่านทางประวัติศาสตร์เกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรม องค์ความรู้ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคมหรือขนบธรรมเนียม ประเพณี

๒.๖ แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์เป็นคำที่มีมักจะสร้างความสับสน คลุมเครือ และเข้าใจความหมายที่แตกต่างกัน ซึ่งความจริงปัญหาที่เพิ่งเกิดเพราะถ้าไม่มีโอกาสศึกษาไปในอดีตแล้วจะพบว่ายุทธศาสตร์เป็นคำศัพท์ที่มีความหมายมาจากภาษากรีกเป็นคำที่มีรากคำศัพท์ที่มีความหมายว่ากองทัพและหมายถึงการนำหรือคำแนะนำหรือการเคลื่อนย้ายของผู้นำกองทัพกรีกในสมัยโบราณ ซึ่งเมื่อนำมารวมกันแล้วหมายถึงวิธีการหรือแนวทางในการนำกองทัพ ยุทธศาสตร์เป็นแผนหรือวิธีการทำงานที่จะช่วยให้บรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ซึ่งความสนใจต่อการศึกษา เป็นบทเรียนที่สำคัญที่วางรากฐานแนวคิดเชิงยุทธศาสตร์

๑. ความหมายของยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ (Strategic) เป็นเทคนิคที่ใช้อยู่ในกิจการทหารมีหลักฐานอยู่ในตำราพิชัยสงคราม “ซุนวู” ของจีน ได้รวบรวมหลักการวางแผนยุทธศาสตร์ทางการทหารไว้ปัจจุบันนักธุรกิจ ภาคเอกชนได้ประยุกต์แนวคิดและวิธีการของแผนยุทธศาสตร์มาใช้ในการแข่งขันทางธุรกิจโดยคำนึงถึง การแข่งขันให้อยู่รอด การมุ่งหวังผลกำไรเป็นหลัก ต่อมาภาครัฐได้นำแนวทางของภาคเอกชน มา

ประยุกต์ใช้ต่อเพื่อให้การบริหารงานภาครัฐสามารถปรับกลไกได้ทันยุคสมัยโดยคำนึงถึงการสนองความต้องการของประชาชนเป็นหลัก^{๑๕}

ยุทธศาสตร์ (Strategy) เป็นแผนการดำเนินงานที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบซึ่งมีองค์ประกอบต่างๆ สัมพันธ์สอดคล้องกัน เป็นแผนที่มีวิสัยทัศน์หรือภาพฝันที่วาดไว้ เป็นการร่วมจิตมีเป้าหมายอันแสดงถึงเจตจำนงร่วมของทุกฝ่าย ผนึกพลังใจของทุกฝ่ายเพื่อกระทำพันธกิจอันถือเป็นหน้าที่รับผิดชอบ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ให้เกิดผลกระทบและได้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์แผนยุทธศาสตร์ที่ดีมาจากการวิเคราะห์อดีตปัจจุบัน เพื่อไล่ให้ทันอนาคต วิเคราะห์สถานการณ์ที่ผ่านมาวิเคราะห์ทรัพยากรทุนต่างๆ อันเป็นศักยภาพหรือความสามารถที่ยังไม่ได้พัฒนาหรือยังไม่ได้พัฒนาเต็มที่ หรือที่ยังซ่อนเร้นอยู่แผนยุทธศาสตร์ที่ดีเป็นผลที่เกิดจากกระบวนการวางแผนที่ดีการบริหารจัดการแผนอย่างมีประสิทธิภาพ เกิด เป็นประสิทธิผลที่ปรากฏจริงเป็นแผนที่มีเป้าหมายประสงค์ดี ก่อให้เกิดการร่วมมือ มีหลักการดีก่อให้เกิดการร่วมคิด มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องก่อให้เกิดการร่วมทำ และมีการแบ่งบทบาทหน้าที่จัดการดี ก่อให้เกิดการร่วมแรง ในภาษาไทยมีวลีว่า “ร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ”^{๑๖}

๒. องค์ประกอบของยุทธศาสตร์ องค์ประกอบของยุทธศาสตร์ประกอบด้วยพื้นฐาน ๕ ประการ คือ

- ๑) การกำหนดทิศทาง (Direction Setting)
- ๒) การประเมินองค์การและสภาพแวดล้อม (Environment Scanning)
- ๓) การกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategy Formulation)
- ๔) การดำเนินยุทธศาสตร์ (Strategy Implementation)

^{๑๕} ทิพากร นุกิจ, “การกำหนดยุทธศาสตร์: กรมทหารปืนใหญ่กองพลนาวิกโยธิน”, (กรุงเทพฯ : บทความทางทหาร, ๒๕๕๕), หน้า ๗๘.

^{๑๖} เสรี พงศ์พิศ, ยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น, (กรุงเทพฯ : บ้านพระอาทิตย์, ๒๕๔๘), หน้า ๑๒๐.

๕) การประเมินผลและการควบคุม (Evaluation and Control)

๒.๑ การกำหนดทิศทาง ในการกำหนดทิศทางขององค์การจะประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) และการกำหนดภารกิจ (Mission) หรือ กรอบในการดำเนินงานที่ชัดเจนจะช่วยให้ องค์การสามารถกำหนดทิศทางในระยะยาว ภารกิจ (Mission) ในกระบวนการบริหารจัดการเชิง ยุทธศาสตร์นั้น ขั้นแรกองค์การจะต้องระบุภารกิจและเป้าหมายหลักที่สำคัญของบริษัท ซึ่งภารกิจ หมายถึง ประกาศหรือข้อความของบริษัทที่พยายามกำหนดว่าจะทำอะไรในปัจจุบัน และกำลังจะทำ อะไรในอนาคตและองค์การเป็นองค์การแบบใด และจะก้าวไปสู่การเป็นองค์การแบบใดทั้งนี้ เพื่อ บรรลุสู่ความเป็นเลิศเหนือคู่แข่ง ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วข้อความเรื่องภารกิจขององค์การจะประกอบไป ด้วย ข้อความที่บ่งบอกถึงคุณค่าทางปรัชญาสำคัญที่ผู้บริหารตัดสินใจกระทำ ซึ่งแสดงถึงพันธะของ บริษัทที่มีต่อเป้าหมายและสอดคล้องกับคุณค่าของผู้บริหาร แล้วภารกิจยังจะสร้างสภาพแวดล้อมใน การกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมาย คือการบอกถึงสิ่งที่องค์การปรารถนาให้เกิดขึ้นในอนาคต และพยายาม บรรลุ โดยมีการกำหนดให้ชัดเจน กระชับ ตรงจุด และสามารถวัดได้ ทั้งนี้การกำหนดเป้าหมายจะ มีการกำหนดให้ชัดเจนขึ้นกว่าการกำหนดภารกิจที่จะต้องทำสิ่งใด

๒.๒ การประเมินองค์การและสภาพแวดล้อม (Environment Scanning) ในการประเมิน สภาพแวดล้อมขององค์การนั้นจะประกอบไปด้วยการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก และการ ประเมินสภาพแวดล้อมภายใน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทราบถึง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ อุปสรรค หรือโดยทั่วไปจะเรียกว่าการวิเคราะห์ตามตัวแบบสว็อท (SWOT Analysis) เป็นเครื่องมือ ในการประเมินสถานการณ์ ซึ่งช่วยผู้บริหารกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน โอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอกตลอดจนผลกระทบที่มีศักยภาพจากปัจจัยเหล่านี้ต่อ การทำงานขององค์กร SWOT มาจากตัวย่อภาษาอังกฤษ ๔ ตัว ได้แก่

S มาจาก Strengths หมายถึง จุดเด่นหรือจุดแข็ง ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นข้อดีที่ เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในบริษัท เช่น จุดแข็งด้านส่วนประสม จุดแข็งด้านการเงิน จุดแข็งด้านการ ผลิต จุดแข็งด้านทรัพยากรบุคคล บริษัทจะต้องใช้ประโยชน์จากจุดแข็งในการกำหนดกลยุทธ์ การตลาด

W มาจาก Weaknesses หมายถึง จุดด้อยหรือจุดอ่อน ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในต่างๆ ของบริษัท ซึ่งบริษัทจะต้องหาวิธีในการแก้ปัญหานั้น

O มาจาก Opportunities หมายถึง โอกาส ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นผลจากการที่สภาพแวดล้อมภายนอกของบริษัทเอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กร โอกาสแตกต่างจากจุดแข็งตรงที่โอกาสนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอก แต่จุดแข็งนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายใน นักการตลาดที่ดีจะต้องเสาะแสวงหาโอกาสอยู่เสมอ และใช้ประโยชน์จากโอกาสนั้น

T มาจาก Threats หมายถึง อุปสรรค ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งธุรกิจจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์การตลาดให้สอดคล้องและพยายามขจัดอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น

๒.๓ การกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategy Formulation) การกำหนดยุทธศาสตร์เป็นการพัฒนาแผนระยะยาวบนรากฐานของโอกาสและอุปสรรค ที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยองค์การจะต้องกำหนดและเลือกยุทธศาสตร์ที่ดีที่สุดที่เหมาะสมกับองค์การที่สุดผู้บริหารต้องพยายามตอบคำถามว่าทำอย่างไรองค์การจึงจะไปถึงเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ได้โดยใช้ความได้เปรียบในการแข่งขันขององค์การกำหนดเป็นยุทธศาสตร์

๒.๔ การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติคือกระบวนการที่ผู้บริหารแปลงยุทธศาสตร์และนโยบาย ไปสู่แผนการดำเนินงาน กำหนดรายละเอียดด้านต่าง ๆ เช่น ด้านงบประมาณหรือวิธีการดำเนินงาน ซึ่งกระบวนการนี้อาจจะเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงภายในด้านวัฒนธรรม โครงสร้าง หรือระบบการบริหาร เพื่อให้สามารถดำเนินการตามยุทธศาสตร์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

๒.๕ การประเมินผลและการควบคุม (Evaluation and Control) การควบคุมกลยุทธ์ เป็นหน้าที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลยุทธศาสตร์ที่นำไปปฏิบัติ ทั้งนี้ในการ

นำกลยุทธ์ไปปฏิบัตินั้นมักจะเกิดข้อผิดพลาดที่ต้องการการปรับปรุง เพื่อให้แน่ใจว่ายุทธศาสตร์นั้นจะก่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ตรงตามแผนที่ได้ตั้งไว้

๓. ลักษณะยุทธศาสตร์ที่ดี

๓.๑ การกำหนดยุทธศาสตร์ ต้องเป็นกระบวนการที่มีส่วนร่วมจากทั้งผู้บริหาร พนักงาน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากองค์กร โดยมุ่งหวังให้เกิดการยอมรับในทุกฝ่ายในองค์กรเพื่อให้ทราบถึงความสำคัญและวัตถุประสงค์ของการจัดทำยุทธศาสตร์

๓.๒ ยุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้นมา ประกอบไปด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร ค่านิยมร่วม ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ตามประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย แผนงาน/โครงการ งบประมาณ และผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการ ต้องครอบคลุมทุกพันธกิจขององค์กรและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

๓.๓ ยุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้นมาต้องมีความชัดเจน โดยในแผนยุทธศาสตร์อาจจำเป็นต้องมีคำอธิบายประกอบเพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอธิบาย วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด

๓.๔ ทุกหัวข้อหรือประเด็นในยุทธศาสตร์ต้องสอดคล้องเชื่อมโยงกันเพื่อให้ท้ายที่สุดขององค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ขององค์กร กล่าวคือ หากจะมองจากล่างบนพื้นฐานทุกโครงการจะต้องเป็นโครงการเชิงกลยุทธ์และสามารถสนับสนุนให้กลยุทธ์ประสบความสำเร็จ ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จของยุทธศาสตร์

๔. ประโยชน์ของยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ที่ดีมีประโยชน์ดังนี้

๔.๑ ช่วยทำให้ผู้บริหารของแต่ละหน่วยงานหันมาให้ความสนใจอย่างแท้จริงในเรื่องขององค์กรมากขึ้น

๔.๒ กระตุ้นให้ผู้บริหารทราบถึงปัญหา อุปสรรคตลอดจนการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นและเตรียมมาตรการรองรับไว้ล่วงหน้าเป็นการลดความเสี่ยงและความเสียหาย

๔.๓ ช่วยทำให้ผู้บริหารเข้าใจในธรรมชาติของการดำเนินงานอย่างชัดเจนขึ้นและมองเห็นภาพของการพัฒนา

๔.๔ ช่วยให้การกำหนดวัตถุประสงค์ แผนงาน โครงการและการใช้ทรัพยากรขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔.๕ ช่วยสร้างความเข้าใจทุกต้องระหว่างสมาชิกขององค์กรและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับทิศทางการดำเนินงาน ตลอดจนความคาดหวังต่าง ๆ

๔.๖ ช่วยก่อให้เกิดการประสานงาน และบูรณาการทางความคิดการดำเนินงานกิจกรรมอันเป็นการผนึกกำลังภายในองค์กร

การวางแผนยุทธศาสตร์เป็นการแบ่งสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับเปลี่ยนองค์กรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

๕. ขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

วัฒนา พัฒนพงษ์ กล่าวว่่า ขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ มีขั้นตอนวิธีการดำเนินงานพอสรุปได้ ดังนี้^{๑๗}

ขั้นตอนที่ ๑ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป็นขั้นตอนของการกำหนดจุดมุ่งหมายที่ยาวไกลที่สุดขององค์กร โดยทั่วไปนิยมใช้เป็นจุดมุ่งหมายหลักขององค์กรไม่ควรเปลี่ยนแปลงบ่อยนัก ความจริงวิสัยทัศน์เป็นจุดมุ่งหมายที่มีอยู่แล้วในแผนแม่บทขององค์กรมาใช้หรือนำมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ กล่าวอีกนัยหนึ่งการกำหนดวิสัยทัศน์ คือ การหาคำตอบให้กับคำถามที่ว่า “ความต้องการจะเป็นอะไร” (What do we want to be)

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดพันธกิจ เป็นขั้นตอนของการกำหนดวิธีการดำเนินงานเบื้องต้นเพื่อเป็นหลักประกันว่า สิ่งที่ต้องการจะเป็นนั้นมีโอกาสที่จะบรรลุถึงได้ กล่าวอีกนัยหนึ่ง พันธกิจ คือ การ

^{๑๗} วัฒนา พัฒนพงษ์, การบริหารเพื่อมุ่งอนาคต, (กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, ๒๕๔๖), หน้า ๓๐-๓๒.

หาคำตอบให้กับคำถามที่ว่า “ทำไมเราจึงต้องจัดตั้งองค์กรของเราขึ้นมา” (Why do we exist) คำตอบคือเราตั้งองค์กรขึ้นมาเพื่อต้องการจะเป็นอย่างที่เราคาดหวังไว้

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดค่านิยมร่วม เป็นขั้นตอนของการกำหนดค่านิยมหลักขององค์กรที่จะสามารถทำหน้าที่เป็นเป้าหมายพฤติกรรมและความเชื่อของบุคคลขององค์กรให้เป็นในทิศทางเดียวกัน กล่าวอีกนัยหนึ่ง การกำหนดค่านิยมร่วม ก็คือ การหาคำตอบให้กับคำถามที่ว่า “อะไรคือสิ่งที่เราเชื่อ” (What do we believe in)

ขั้นตอนที่ ๔ การกำหนดความสามารถหลัก เป็นขั้นตอนของการกำหนดความสามารถหลักขององค์กรที่จะสามารถทำหน้าที่เป็นเป้าหมายพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรขององค์กรให้มีทักษะและความสามารถพิเศษในทิศทางที่องค์กรต้องการ กล่าวอีกนัยหนึ่งการกำหนดความสามารถหลักก็คือการหาคำตอบให้กับคำถามที่ว่า “อะไรคือความสามารถหลักที่บุคลากรของเราควรมี” (What kind of core competency should we have)

ขั้นตอนที่ ๕ การกำหนดวัตถุประสงค์หลัก เป็นขั้นตอนการกำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาวขององค์กร หรือวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ หรือวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิในการจัดตั้งบริษัทสำหรับภาคเอกชน

ขั้นตอนที่ ๖ การกำหนดจุดมุ่งหมายเชิงกลยุทธ์ หรือยุทธศาสตร์ ขั้นตอนการกำหนดจุดมุ่งหมายระดับกลยุทธ์ในรอบ ๓ ปี หรือ ๕ ปี ขององค์กรตามปกติองค์กรต้องกำหนดจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ ในรอบ ๓ ปี หรือ ๕ ปี ขององค์กรแต่ละด้านมีอะไรบ้าง

ขั้นตอนที่ ๗ การกำหนดดัชนีวัดความสำเร็จแบบสมดุล ขั้นตอนนี้ คือขั้นตอนการพิจารณาว่าจากจุดมุ่งหมายเชิงกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้นั้น สามารถนำมากำหนดเป็นดัชนีวัดความสำเร็จแบบสมดุลได้กี่ด้าน หรือก็มีมิติ ตามทฤษฎีของเคปแลน และ นอร์ตัน (Kaplan and Norton) ได้กำหนดมิติของ BSC ไว้ ๔ ด้าน คือ (๑) มิติด้านการเงิน (๒) มิติด้านกระบวนการภายใน (๓) มิติด้านการเรียนรู้และการเติบโต (๔) มิติด้านลูกค้า

ขั้นตอนที่ ๘ การกำหนดกลุ่มผลลัพธ์หลัก เป็นขั้นตอนของการกำหนดกลุ่มผลลัพธ์หลักขององค์กร ซึ่งจะต้องกำหนดให้ได้ว่าอะไรคือผลลัพธ์หลักที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ ๙ การแปลงกลยุทธ์สู่การปฏิบัติด้วยการกำหนดรายชื่อแผนงานและโครงการ
 ขั้นตอนนี้ คือ ขั้นตอนที่เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างแผนกลยุทธ์และการนำแผน กลยุทธ์ไปปฏิบัติ กล่าว
 อีกนัยหนึ่ง เป็นการกำหนดคำตอบให้กับคำถามที่ว่า “เราต้องการจะทำอะไรบ้าง” ในทางปฏิบัติ
 กิจกรรมในขั้นตอนนี้จะมีอยู่ ๒ ขั้นตอนหลักคือ

๑) ขั้นกำหนดรายชื่อแผนงาน วิธีการกำหนดรายชื่อแผนงานนิยม กำหนดโดยการระดม
 สมอเพื่อค้นหาปัญหาหลักขององค์กรว่าในรอบ ๓ ปี หรือในรอบ ๕ ปี องค์กรนี้น่าจะมีปัญหาหลัก
 อะไรบ้าง คำตอบที่ได้คือรายชื่อแผนงาน นั่นเอง

๒) ขั้นตอนกำหนดรายชื่อโครงการ โดยวิธีกำหนดรายชื่อโครงการนิยมกำหนดโดยการค้นหา
 สาเหตุของปัญหาหลักภายใต้แต่ละแผนงานว่ามีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง สาเหตุแต่ละสาเหตุก็คือ
 รายชื่อโครงการแต่ละโครงการนั่นเอง

๖.๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร ด้วยเทคนิค (SWOT Analysis) เป็นการวิเคราะห์
 ศักยภาพปัจจัยภายในด้านจุดแข็ง จุดอ่อน และการวิเคราะห์ศักยภาพปัจจัยภายนอกด้านโอกาส และ
 ภาวะคุกคาม ซึ่งมีหลักการ ดังนี้

๑) การวิเคราะห์ศักยภาพปัจจัยภายในองค์กร เป็นการวิเคราะห์จุดแข็งหรือจุดเด่นอะไรบ้าง
 ที่มีผลต่อการพัฒนาองค์กรในการแก้ปัญหาความยากจน และมีจุดอ่อนอะไรบ้างที่มีผลต่อการพัฒนา
 องค์กรต้องช่วยกันปรับปรุงแก้ไข และช่วยกันเสริมสร้างให้เป็นจุดเด่นต่อไปได้อย่างไร โดยใช้ประเด็น
 ด้านการบริหาร ได้แก่ โครงสร้างการบริหารองค์กร การบริการ คน งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่
 และการบริหารจัดการ เป็นกรอบในการวิเคราะห์

๒) การวิเคราะห์ศักยภาพปัจจัยภายนอกองค์กร เป็นการวิเคราะห์ด้านโอกาส ว่ามีโอกาสใน
 การแข่งขันกับกลุ่มองค์กรอื่นๆ ได้อย่างไรบ้าง และการวิเคราะห์อุปสรรค ว่าได้รับภาวะคุกคามจาก
 ภายนอกในเรื่องอะไรบ้าง ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานขององค์กร โดยใช้ประเด็นด้านสังคม
 เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และนโยบาย เป็นกรอบในการวิเคราะห์

วิธีการดำเนินการด้วยเทคนิค (SWOT Analysis) เป็นการระดม ความคิดเห็นร่วมกันของสมาชิกภายในองค์กร โดยจัดเวทีประชุมแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นประชาธิปไตย การวิเคราะห์ศักยภาพองค์กรด้วยเทคนิค (SWOT Analysis) มีวิธีการขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑) ดำเนินการประชุมชี้แจง วัตถุประสงค์ ขั้นตอน วิธีการแสดงความคิดเห็น และให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

๒) จัดเวทีประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของคำว่า องค์กร เช่น สวัสดิการ ความยากจน การแก้ปัญหาความยากจน แล้วรวบรวมข้อมูลที่ได้ไปกำหนดเป็นค่านิยม ศัพท์ ปฏิบัติการและเชื่อมโยงข้อมูลนำไปสู่การสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรในการแก้ปัญหาความยากจนของข้าราชการในขั้นตอนต่อไป

๓) เมื่อทุกกลุ่มแสดงความคิดเห็นโดยการเขียนลงในแผ่น ฟลิปชาร์ต หลังจากนั้นให้แต่ละกลุ่มนำเสนอในเวที ผู้วิจัยประมวลทุกความคิดเห็นลงในบัตรคำโดยนำจุดแข็งที่เหมือนกันสรุปเป็นภาพรวมเพื่อขอมติก่อนตัดสินใจ

๔) วิเคราะห์ในลักษณะเดียวกันให้ครบทั้งจุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค

๕) สรุปผลการวิเคราะห์ให้ครบทุกประเด็นแล้วนำเสนอเป็นภาพรวมจัดแยกกลุ่มให้ชัดเจน และนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่ม

๖.๒ ความหมายของวิสัยทัศน์ (Vision)

วิทยากร เชียงกูล ให้นิยามว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง ภาพที่มีลักษณะในใจว่า องค์กร หรือสังคมสามารถที่จะเป็นเช่นใดได้ ความฝันเกี่ยวกับรูปร่างและความสำเร็จในอนาคต เป้าหมายในอนาคต การมองการณ์ไกลที่ผู้นำสามารถมองเห็นและชักชวนให้เพื่อนร่วมงานหรือสมาชิกร่วมมือสร้างสิ่งนั้นขึ้นมา^{๑๘} วิสัยทัศน์เป็นการมองเห็นอนาคตและการมีทัศนคติที่เกี่ยว วิสัยทัศน์ คือ เป้าหมายที่มีลักษณะ

^{๑๘} วิทยากร เชียงกูล, การพัฒนาแบบยั่งยืนกับการแก้ปัญหาคนจน, (กรุงเทพ ฯ : สถาบัน วิถีทรรศน์, ๒๕๔๗), หน้า ๑๓.

กว้างขวางเป็นความต้องการในอนาคตโดยไม่ได้กำหนดวิธีการเอาไว้ เป็นการสร้างความคิดโดยใช้คำถามเป็นรูปแบบข้อเสนอและที่ไม่เจาะจง

สรุป วิสัยทัศน์เป็นเรื่องการมองอนาคตข้างหน้า ที่กลุ่มคนหรือ องค์กรคาดหวังให้เป็น โดย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมซึ่งอาศัยประสบการณ์และข้อมูลในปัจจุบันเพื่อกำหนดหรือเป้าหมาย เอาไว้ล่วงหน้า

๖.๓ ความหมายของ ภารกิจ (Mission)

ภารกิจ หมายถึง กิจกรรมขององค์กร ซึ่งจะระบุขอบเขตของการปฏิบัติการขององค์กรใน ปัจจุบันและอนาคต การยอมรับ ความรับผิดชอบและการทำประโยชน์เพื่อสังคม

ภารกิจ หมายถึง ข้อความที่แสดงให้เห็นถึงกิจกรรม การดำเนินงานหรือแนวทางหลักที่บ่ง บอกลักษณะขององค์กรในปัจจุบันและสิ่งที่องค์กรต้องการจะทำให้เป็นผลสำเร็จ การกำหนดพันธ กิจโดยทั่วไปต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ โดยข้อความในพันธกิจจะต้องระบุหรือกำหนดให้มีความ เกี่ยวพันกับขอบเขตการปฏิบัติการขององค์กร

๖.๔ ความหมายของเป้าหมาย (Goal)

เป้าหมาย หมายถึงสิ่งที่องค์กรต้องการจะบรรลุหรือเป็นผลลัพธ์ที่เฉพาะเจาะจง สามารถวัด ได้ อาจมีระยะเวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง การกำหนดเป้าหมายของการทำให้มองเห็นจุดมุ่งหมายขององค์กร ที่แน่ชัดและมองเห็นทิศทางที่แน่นอน

๖.๕ ความหมายของวัตถุประสงค์ (Objective)

วัตถุประสงค์ หมายถึง เป้าหมายที่มีความเฉพาะเจาะจงและมีผลลัพธ์ที่สามารถวัดได้อย่าง เป็นรูปธรรม เมื่อเทียบกับจุดมุ่งหมายขององค์กรในระดับอื่น วัตถุประสงค์เป็นถ้อยแถลงของสิ่งที่ องค์กรต้องการที่จะบรรลุ ซึ่งโดยปกติวัตถุประสงค์จะถูกกำหนดในรูปของความต้องการภายใต้กำหนด ระยะเวลาที่แน่นอน โดยวัตถุประสงค์สามารถจะจำแนกตามระยะเวลาออกเป็น ๒ ระดับ คือ วัตถุประสงค์ในระยะสั้นซึ่งเกี่ยวข้องกับเป้าหมายการดำเนินงานที่ครอบคลุมระยะเวลาไม่นานซึ่งปกติ

จะไม่เกิน ๑ ปี และวัตถุประสงค์ระยะยาว ซึ่งเป็นความต้องการของธุรกิจที่ครอบคลุมระยะเวลามากกว่า ๑ ปี โดยปกติองค์การจะกำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาวตั้งแต่ ๓ ปี ๕ ปี หรือ ๑๐ ปี

วัตถุประสงค์มักจะถูกกำหนดในปริมาณที่ชัดเจนและสามารถวัดได้ และวัตถุประสงค์ยังเป็นส่วนสำคัญสำหรับความสำเร็จขององค์การ วัตถุประสงค์เป็นสิ่งที่ชัดเจนท้าทายสมเหตุสมผล และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายขององค์การในระดับอื่นโดยองค์การที่มีหลายฝ่ายมักจะให้แต่ละหน่วยงานกำหนดวัตถุประสงค์ของตนให้สอดคล้องกันเป้าหมายและวัตถุประสงค์สามารถใช้แทนกันได้

๖.๖ การกำหนดยุทธศาสตร์

เมื่อวิสัยทัศน์และพันธกิจชัดเจนเป็นที่ยอมรับแล้ว ขั้นตอนต่อมา คือ การกำหนดยุทธศาสตร์ การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การกำหนดยุทธศาสตร์ควรมีความสอดคล้องกับแนวโน้มที่สำคัญที่ระบุไว้ในการวิเคราะห์ศักยภาพปัจจัยภายในและภายนอกองค์การด้วย โดยพิจารณาโอกาสสำคัญที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมแล้วหาวิธีการที่จะใช้จุดแข็งขององค์การให้ได้ประโยชน์และพิจารณาจุดอ่อนขององค์การ รวมทั้งการพิจารณาถึงภาวะคุกคามที่สำคัญ ใช้จุดแข็งในการป้องกันตัวหรือนำไปใช้ในโอกาสอื่นที่เกิดขึ้น การกำหนดยุทธศาสตร์ มีขั้นตอน ดังนี้

๑) การพัฒนาวิสัยทัศน์และพันธกิจ องค์การจะต้องจัดให้มี วิสัยทัศน์และระบุพันธกิจไว้อย่างชัดเจน ในระบบงบประมาณแบบใหม่ที่เรียกว่า การงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงาน หรือ PBB (Performance Base Budgeting) องค์การจะต้องเขียนวิสัยทัศน์พันธกิจ ในแบบฟอร์มของงบประมาณ ของสำนักงานงบประมาณ

๒) การวิเคราะห์สถานการณ์ เป็นการวิเคราะห์สภาพขององค์การความต้องการของประชาชน และการวิเคราะห์สภาพทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม เป็นต้น

๓) การพัฒนายุทธศาสตร์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายซึ่งมาจากที่ตั้งไว้ โดยเป้าหมายมาจากผลผลิต (Output) วัตถุประสงค์มาจากผลลัพธ์ (Outcome) ส่วนเป้าประสงค์ (Goal) นั้นจะมาจากผลลัพธ์ขั้นปลาย (Ultimate outcome) ที่ได้วางเอาไว้

๔) การนำไปสู่การปฏิบัติ โดยการนำเอาดัชนีชี้วัดมาตรวจสอบว่า ได้มีการดำเนินการไปตามแผนหรือไม่ อย่างต่อเนื่องเป็นไปตามห้วงระยะเวลา ความถี่ที่กำหนด

๕) สอบทาน ตรวจสอบ เป็นการประเมินผล โดยการนำเอาผลการ ตรวจสอบและประเมิน ตามห้วงระยะเวลาต่างๆ มาสรุป

๖.๗ การประเมินยุทธศาสตร์

มาตรฐานการประเมินเป็นเครื่องมือใช้ในการประเมินแผนงานและโครงการองค์การ ประกอบด้วย ๔ มาตรฐานย่อยคือ

๑) มาตรฐานการนำไปใช้ประโยชน์ ประกอบด้วยมาตรฐานที่กล่าวถึงเงื่อนไขการประเมิน การนำไปใช้ประโยชน์ เป็นแนวทางที่บอกถึงประเด็นที่เกี่ยวกับความต้องการของผู้ใช้ผลการประเมิน ความน่าเชื่อถือของผู้ประเมินขอบเขต และการเลือกใช้ข้อมูลความชัดเจนของการแปลผล ความชัดเจนของการเขียนรายงาน การเผยแพร่รายงาน การรายงานผล การประเมินผลตามระยะเวลาที่กำหนด และผลกระทบจากการประเมิน

๒) มาตรฐานความเป็นไปได้ ประกอบด้วย มาตรฐานเกี่ยวกับ ความเป็นไปได้ ในการที่จะ ดำเนินโครงการประเมินเป็นการพิจารณานับตั้งแต่เทคนิค วิธีการที่ใช้ไปจนถึงค่าใช้จ่ายในการประเมิน ประกอบด้วย ประเด็นเกี่ยวกับกระบวนการเทคนิค ที่ใช้ในการปฏิบัติบรรยากาศการเมืองในองค์กร ประสิทธิภาพด้านค่าใช้จ่าย

๓) มาตรฐานความเหมาะสม ประกอบด้วย มาตรฐานเกี่ยวกับด้านความเหมาะสม เนื่องจาก ผลการประเมินมีผลต่อโครงการและแผนงานที่จะนำลงไปสู่ภาคปฏิบัติให้มีความเหมาะสมกับสภาพ ความต้องการของบุคคลในองค์กร

๔) มาตรฐานความถูกต้อง ประกอบด้วย มาตรฐานเกี่ยวกับความถูกต้อง เป็นการกล่าวถึง วิธีการประเมินในแต่ละขั้นตอนที่จะทำให้มั่นใจว่า การประเมินมีความแม่นยำถูกต้อง ประกอบด้วย ประเด็นเกี่ยวกับการอธิบายถึงสิ่งที่ถูกประเมินการวิเคราะห์บริบท การอธิบายวัตถุประสงค์และ วิธีดำเนินการอธิบายแหล่งข้อมูลคือความตรงของการวัดความเที่ยงของการจัดการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ การสรุปผลอย่างมีหลักการ ความชัดเจนในการรายงานผล

๒.๗ แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยวจากที่องค์การสหประชาชาติได้จัดประชุมว่าด้วยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้คือการท่องเที่ยวหมายถึงการเดินทางที่มีค่า ๓ คำ เป็นเงื่อนไขในการท่องเที่ยว คือ

๑.๑ การท่องเที่ยวจะต้องมีการเดินทาง หมายถึง การเดินทางจากสถานที่หนึ่ง ไปยังสถานที่หนึ่งโดยใช้ยานพาหนะไปเป็นระยะทางไกลหรือไกลก็ได้

๑.๒ การท่องเที่ยวจะต้องมีจุดหมายปลายทาง หมายถึงมีสถานที่ที่เลือก เดินทางไปเยือนและใช้ช่วงเวลาหนึ่งอยู่ ณ ที่นั้นมักมีสถานที่ที่มีความสวยงามทางทัศนียภาพมาก หรือเป็นสถานที่ที่มีรากฐานทางประวัติศาสตร์ที่๑.๓ การท่องเที่ยวจะต้องมีจุดมุ่งหมาย หมายถึง มีจุดประสงค์ในการเดินทางไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือไปอยู่ประจำ แต่มีความมุ่งหมายในการเดินทางอย่างอื่น โดยผู้เดินทางอาจมีจุดมุ่งหมายในการเดินทางมากกว่า ๑ อย่างก็ได้

การท่องเที่ยวเป็นการเดินทางที่ทำให้ นักท่องเที่ยวมีความเพลิดเพลินสนุกสนาน โดยที่นักเดินทางนั้นคือนักท่องเที่ยว การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว ด้วยความสมัครใจตามวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ได้ ที่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

สาระสำคัญของระบบและองค์ประกอบของการท่องเที่ยว เป็นกระบวนการทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีองค์ประกอบหลัก ๑ ด้าน คือ ๑.ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว ๒.บริการการท่องเที่ยว ๓.การตลาดท่องเที่ยว ซึ่งแยกกล่าวแต่ละประเด็น คือ แหล่งท่องเที่ยว บริการท่องเที่ยว ตลาดการท่องเที่ยว การให้บริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งในประเทศไทย โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ให้คำจำกัดความที่เกี่ยวข้องบางส่วน ดังนี้ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, ๒๕๔๒)

องค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

องค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง ธุรกิจและบริการสิ่งอำนวยความสะดวกทุกประเภท ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว ดังนี้ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, ๒๕๔๒)

๑. การคมนาคมขนส่ง การท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นโดยปราศจากการเดินทางเห็นจะไม่ได้ การคมนาคมจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้การท่องเที่ยวขยายตัวจนกลายเป็นอุตสาหกรรม

๒. ที่พัก เมื่อมีการเดินทางก็จำเป็นต้องมีการพักแรม ซึ่งถือว่าอุตสาหกรรมที่พักเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้เป็นอันดับสองรองจากอุตสาหกรรมของที่ระลึก

๓. ร้านอาหารภัตตาคาร กิจกรรมร่วมที่ต้องเกิดในระหว่างที่นักท่องเที่ยวเดินทาง ยิ่งใหญ่หรือเป็นสถานที่ ที่มีวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรม ที่น่าสนใจซึ่ง ณ ที่นั้นมีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการท่องเที่ยวที่เพียงพอสำหรับสนองความต้องการและความพอใจแก่ผู้มาเยือน

๔. บริการนำเที่ยวเป็นธุรกิจที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเดินทาง อำนวยความสะดวกในการเดินทางให้แก่นักท่องเที่ยว

๕. สิ่งดึงดูดใจเพื่อการท่องเที่ยว ทั้งสิ่งดึงดูดใจที่เป็นธรรมชาติ และที่มนุษย์ สร้างขึ้น

๖. ร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง เป็นธุรกิจที่ทำรายได้สูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจอื่นในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

๗. ความปลอดภัย ก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญมากเช่นกัน

สรุป กระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในขององค์กร ปัจจุบันมีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพโดยรวมของสถานการณ์สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดจนความเหมาะสมในการหาวิธีการที่ทำให้องค์กรได้ขับเคลื่อนไปในทิศทางที่ชัดเจนและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ SWOT ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารระดับสูงหรือนักบริหารการตลาด สามารถกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน โอกาส และอุปสรรคจาก

สภาพแวดล้อมภายนอก ที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจขององค์กร เพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสมต่อไปได้

๒.๘ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยว (The meaning of Tourism)

การท่องเที่ยว(Tourism) เป็นกิจกรรมนันทนาการอย่างหนึ่งที่มีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเป็นการท่องเที่ยวเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศและสภาพแวดล้อมและก่อให้เกิดความสุขใจ และไม่ได้มีจุดประสงค์อื่นมีผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำนิยามหรือความหมายของการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันตั้งนอกระบบการท่องเที่ยวโลก World Tourism Organization –WTO ให้ความหมายของ การท่องเที่ยวว่าหมายถึงการเดินทางใด ๆ ก็ตามเป็นการเดินทางตามเงื่อนไขสากล ๓ ประการ ดังนี้

ประการที่ ๑) การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว แต่ไม่ใช่ไปตั้งหลักแหล่งเป็นการถาวร

ประการที่ ๒) การเดินทางนั้นเป็นไปด้วยความสมัครใจ หรือความพึงพอใจของผู้เดินทางเอง ไม่ใช่เป็นการถูกบังคับไม่ใช่เพื่อทำสงคราม

ประการที่ ๓) เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่ไม่ใช่ประกอบอาชีพหรือหารายได้แต่เดินทางมาเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อเยี่ยมเยียนญาติมิตร เพื่อความเบิกบาน บันเทิง เจริญรอยเพื่อเล่นกีฬาต่างๆ เพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้และเพื่อติดต่อธุรกิจกระทรวง ท่องเที่ยวและกีฬา ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวตามความหมายขององค์การสหประชาชาติในคราวประชุมว่าด้วยการเดินทางและท่องเที่ยว ณ กรุงโรม เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ว่าการท่องเที่ยวหมายถึง กิจกรรมที่มีเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องอยู่ ๓ ประการ คือ ต้องมีการเดินทาง ต้องมีสถานที่ปลายทางที่ประสงค์จะไปเยี่ยมเยียน และต้องมีจุดหมายของการเดินทางสำหรับจุดหมายของการเดินทาง ต้องมิใช่เพื่อประกอบอาชีพและไปอยู่ประจำแต่ไปเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายๆอย่างต่อไปนี้เป็นคือ เพื่อพักผ่อนในวันหยุดเพื่อการศึกษา เพื่อวัฒนธรรมหรือศาสนา เพื่อชมประวัติศาสตร์และความสนใจพิเศษ เพื่องานอดิเรก เพื่อการกีฬาและบันเทิงเพื่อเยี่ยมเยียนญาติมิตรเพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ

ความหมายว่าการท่องเที่ยวเป็นการนันทนาการรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นระหว่างเวลาว่างที่มี การเดินทางจากที่หนึ่งไปที่หนึ่งซึ่งมักหมายถึงเดินทางจากที่อยู่อาศัยไปยังอีกที่หนึ่งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมโดยมีแรงกระตุ้นจากความต้องการใน ด้านกายภาพ ด้านวัฒนธรรม

๒.๙ ทฤษฎีการจัดการการท่องเที่ยว

การจัดการการท่องเที่ยว หมายถึงการกระทำ อย่างมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการทฤษฎี และแนวคิดที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงสภาพที่แท้จริงรวมทั้งข้อจำกัดต่างๆ ของสังคม และสภาพแวดล้อม การกำหนดแนวทาง มาตรการ และแผนปฏิบัติการที่ดีต้องคำนึงถึงกรอบความคิดที่ได้ กำหนดไว้มีฉะนั้นแล้วการจัดการท่องเที่ยวจะดำเนินไปอย่างไรทิศทางและประสบความสำเร็จ การพิจารณาการจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ (System approach) และบรรลุมิติวัตถุประสงค์หรือ เป้าหมายนั้นจำเป็นต้องพิจารณาระบบย่อย (Subsystem) หรือองค์ประกอบหลักของการจัดการท่องเที่ยว บทบาทหน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบและความสัมพันธ์ (Relationship) ระหว่าง องค์ประกอบเหล่านั้นรวมถึงการพิจารณาสภาพแวดล้อมของระบบการท่องเที่ยวด้วยซึ่งองค์การ UNESCO ได้กล่าวถึงประสบการณ์การท่องเที่ยวในหลวงพระบางได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการวางแผนและการจัดการเป็นสิ่งสำคัญถ้าหากประเทศต้องการที่จะประสบความสำเร็จการขาดการวางแผนที่ดีในการก่อสร้าง การโฆษณา การลงทุนก็จะไม่สามารถนำไปสู่ผลประโยชน์ได้การขาดการบริหารที่มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดปัญหาต่อภาวะการณ์ควบคุมในอนาคต ไม่ใช่แต่เพียงการวางแผนและการจัดการอย่างเดียวสิ่งที่สำคัญการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการต่างๆ มีความสำคัญ เช่นกับ ชุมชนในหลวงพระบางจะต้องได้รับรู้ในรายละเอียดและได้รับโอกาสเพื่อร่วมกันวางแผน และกระบวนการจัดการ

การจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน คือ การบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้พัฒนาในทุกๆ ด้าน อย่างรอบคอบ ระมัดระวังเกิดผลดีต่อเศรษฐกิจสังคม และความงดงามทางสุนทรียภาพ มีการจัดการ ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมอย่างชาญฉลาด เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดและยาวนาน โดยไม่ทำให้สูญเสีย เอกสิทธิ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่น หลักการในการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนตาม หลักการ การพัฒนาการท่องเที่ยวของโลกไว้ว่า

๑. อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using resource sustainable) หมายถึงมีวิธีการ จัดการใช้ทรัพยากร ทั้งมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้อย่าง

ประหยัดค่านึงต้นทุนด้านคุณค่าและคุณภาพของธรรมชาติและต้นทุนทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒. ลดการบริโภคและใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็นควบคู่กับการลดการก่อของเสีย (Reducing over-consumption and waste) การร่วมกันวางแผนกับผู้เกี่ยวข้องจัดการ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ หรือจัดหาทรัพยากรอื่นที่มีคุณสมบัติมีคุณภาพเหมือนกันหรือใช้ทดแทนกันได้เพื่อลดการใช้ทรัพยากรที่หายาก

๓. รักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม (Maintain diversity) ต้องวางแผนขยายฐานการท่องเที่ยวโดยการรักษาและส่งเสริม ให้มีความหลากหลายเพิ่มขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยการเพิ่มคุณค่าและมาตรฐานการบริการ เพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาท่องเที่ยวในสถานที่นั้นนานขึ้นหรือกลับไปเที่ยวซ้ำอีก

๔. ประสานแผนการพัฒนาการท่องเที่ยว (Integrating tourism into planning) การประสานแผนการพัฒนา กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต.หรือเทศบาล) แผนพัฒนาของสำนักนโยบายและสิ่งแวดล้อม แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาของกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อให้การทำงานในสถานที่ท่องเที่ยวมีศักยภาพ

๕. นำการท่องเที่ยวขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่น (Supporting local economy) การประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมกิจกรรม การท่องเที่ยวในท้องถิ่นโดยสรรหาความโดดเด่นของทรัพยากรในท้องถิ่นนำไปประชาสัมพันธ์เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปเที่ยว เป็นการสร้างรายได้กระจายสู่ประชากรที่ประกอบการ ในท้องถิ่น

๖. การมีส่วนร่วมการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น (Involving local communities) มีการร่วมทำงานกับท้องถิ่นแบบองค์รวม (Participation approach) โดยเข้าเป็นหน่วยงานร่วมจัด ร่วมวิเคราะห์หรือร่วมแก้ปัญหา ร่วมส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว ร่วมประเมินผล การท่องเที่ยวเป็นต้นนอกจากนั้นต้องประสานเครือข่ายระหว่างองค์กรและท้องถิ่นเพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

๗. จัดประชุม และปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน (Consulting stakeholders and the public) ต้องมีการประสานกับพหุภาคี ได้แก่ ชุมชนหรือประชาคมในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มผู้ประกอบการการท่องเที่ยวสถาบันการศึกษา สถาบันการศาสนา

หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่เพื่อร่วมประชุมปรึกษาหารือในการเพิ่มศักยภาพ ให้กับแหล่งท่องเที่ยว การประเมินผลกระทบการท่องเที่ยว การแก้ไขปัญหาที่เกิดผลกระทบ ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการตลาด เพื่อร่วมปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน

๘. การพัฒนาบุคลากร (Training staff) การให้ความรู้การฝึกอบรม การส่งพนักงานดูงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้พนักงานมีความรู้มีแนวคิดและมีวิธีปฏิบัติในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เป็นการพัฒนาบุคลากรในองค์กร และช่วยยกระดับมาตรฐานการบริการการท่องเที่ยว

๙. การจัดเตรียมข้อมูลบริการข่าวสารการท่องเที่ยว (Marketing tourism responsibly) มีการจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว และการบริการการขายให้พร้อม มีเพียงพอต่อ การเผยแพร่ซึ่งอาจจัดทำในรูปแบบสื่อทัศนูปกรณ์รูปแบบต่างๆ

๑๐. ประเมินผล ตรวจสอบ และวิจัย(Undertaking research) การช่วยแก้ปัญหาและเพิ่มคุณค่ารวมถึงคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวการลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยวผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต้องมีการประเมินผล การตรวจสอบผลกระทบ และการศึกษาวิจัยเพื่อทราบผลของการบริการ นำมาปรับปรุงและแก้ไขการจัดการ การบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป การจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการทฤษฎีและแนวคิดที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงสภาพที่แท้จริงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน การบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้พัฒนาในทุกๆ ด้านอย่างรอบคอบ ระมัดระวังเกิดผลดีต่อเศรษฐกิจ สังคม และความงดงามทางสุนทรียภาพ มีการจัดการทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม

๒.๑๐ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประภาวี วงษ์บุตรศรี วิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มคนในชุมชนที่ทำงานหรือที่อาศัยอยู่หรือทำธุรกิจบริเวณที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำนวน ๖๒ คน และกลุ่มผู้นำชุมชนในพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำนวน ๑๒ คน โดยแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่ใช้เป็นสถานที่ในการศึกษาคือ พระธาตุพนม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม และพระธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ ดังนี้ ๑. ผลการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จากกลุ่มคนในชุมชน ๒. ผลการวิเคราะห์แหล่ง

ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จากกลุ่มผู้นำชุมชน^{๑๙} การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) กำหนดรูปแบบการพัฒนาคุณภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย ๒) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของ นักท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจต่อส่วนประสมทางการตลาดและการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ๓) ศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อ การกลับมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว และ ๔) ศึกษาหาแนวทางในการเพิ่มศักยภาพในการจัดการรองรับนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์อย่างมี คุณภาพในช่วงเทศกาล โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในพื้นที่เป้าหมาย ๒ แห่ง คือ พระธาตุพนม และพระธาตุ เชิงชุม จำนวน ๓๓๓ ตัวอย่าง และแบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนในชุมชน จำนวน ๖๒ ตัวอย่าง และผู้นำชุมชน จำนวน ๑๒ ตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ยังใช้สถิติอ้างอิง t-Test F-Test Scheffe's method และ Discriminant Analysis ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อส่วนประสมทางการตลาดและการ จัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($X = ๓.๕๓$) โดยมี ความพึงพอใจในด้านผลิตภัณฑ์ของแหล่งท่องเที่ยวเป็นลำดับแรก ($X = ๓.๙๗$) และพบว่านักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีผลต่อความพึง พพอใจต่อส่วนประสมทางการตลาดและการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า โดยส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวมีความต้องการกลับมาท่องเที่ยวอีก โดยปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ของแหล่งท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อ การกลับมาของนักท่องเที่ยวมากที่สุดมีขนาดของผลกระทบเท่ากับ ๓.๖๑๒ ทางด้านแนวทางในการเพิ่มศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวโดยภาพรวมแล้วควรมีการพัฒนาและปรับปรุงทั้งด้านการบริการ และการจัดการโลจิสติกส์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การปรับปรุงทัศนียภาพการควบคุมราคาสินค้า การจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูล เพิ่มการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ จัดระเบียบพื้นที่จอดรถ ดูแลความสะอาดของห้องน้ำ จัดทำป้ายแนะนำขั้นตอนการ

^{๑๙} ประภาวี วงษ์บุตรศรี, การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, (ราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, ๒๕๕๖), หน้า ๑๓๒.

ให้บริการ ปรับปรุงสภาพถนนรวมทั้งการจราจรในช่วงเทศกาล การเพิ่มป้ายบอกทาง การติดตั้งตู้ ATM บริเวณใกล้แหล่งท่องเที่ยว สนับสนุนให้คนในชุมชนมีรายได้จากการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยว และการสนับสนุนคนในชุมชนให้เข้าใจ และร่วมมือร่วมใจในการสร้างเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

จักรินรัตน์ นิยมคำ การวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ปี ที่ ๓^{๒๐} ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถทราบแนวทางการยกระดับศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดเชียงใหม่อย่างยั่งยืน โดยอาศัยแนวคิดการจัดการของนนทียา หุตานุวัตร และณรงค์ หุตานุวัตร (๒๕๕๕) ที่เน้นการพัฒนาการบริหารจัดการ ๔ ด้าน คือ การบริหารจัดการด้านการผลิต การบริหารจัดการด้านการตลาด การบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชี และการบริหาร จัดการด้านองค์การการที่จะเพิ่มศักยภาพให้ชุมชนสามารถรักษาฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวของ ชุมชนได้โดยสามารถดึงเอาฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชนที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยไม่ได้ก่อให้เกิดการทำลายอัตลักษณ์สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (๒๕๕๔) ระบุว่า การจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ประกอบไปด้วย มิติการพัฒนาด้านสังคม มิติการพัฒนา ด้าน เศรษฐกิจ มิติการพัฒนา ด้านสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการพัฒนาคนและสังคมให้เชื่อมโยงกับการพัฒนาเศรษฐกิจ มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในขอบเขตที่คงไว้ซึ่งความหลากหลายทาง ชีวภาพและสามารถพลิกพื้นที่ให้กลับสู่สภาพใกล้เคียงกับสภาพเดิมให้มากที่สุด สอดคล้องกับ ปัจจัยพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศประวัติศาสตร์ที่สำคัญ คือ การพัฒนาทรัพยากร มนุษย์การสร้างองค์ ความรู้ท้องถิ่น การสร้างการเรียนรู้และทำงานร่วมกันกับชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการท่องเที่ยว โดยแนวคิดการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างมีส่วนร่วม ดวงพรอ่อนหวานและคณะ(๒๕๕๔) ชุมชนประกอบไปด้วยคนหลากหลายทั้งคนในท้องถิ่น หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามามีบทบาทในการร่วม การพัฒนาในชุมชน

^{๒๐} จักรินรัตน์ นิยมคำ, การวิจัยเรื่องนี้การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ปี ที่ ๓, (เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, ๒๕๕๒), หน้า ๙.

ศักดิ์ศรี มงคลอิทธิเวช การวิจัยเรื่องกระบวนการพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อให้เป็นชุมชนน่าอยู่ : กรณีศึกษาบ้านสบยาบ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย^{๒๑} การศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อให้เป็นชุมชนน่าอยู่ : กรณีศึกษาบ้านสบยาบ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ในครั้งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพของชุมชนบ้านสบยาบเป็นชุมชนน่าอยู่ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชน โดยศึกษาบริบทของชุมชนที่เอื้อให้ชุมชนเข้มแข็งมีศักยภาพ และการดำเนินการพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการเป็นชุมชนน่าอยู่ โดยผ่านกิจกรรมที่สำคัญ ๓ ประการ คือ ๑) การวิจัย (Research) ๒) การพัฒนาศักยภาพ (Capacity Building) ๓) การปฏิบัติจริง (Practice) มีภาคีที่ทำงานร่วมกัน ๓ ฝ่าย คือ ผู้วิจัย (Researcher) ชุมชนนักปฏิบัติ/ผู้นำชุมชน (Practitioner) ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลประจักษ์บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ประธานกลุ่มแม่บ้าน ประธานกลุ่มผู้สูงอายุ ประธานกลุ่มหนุ่มสาว และกลุ่มปอแก้ว สอนตัวแทนภาครัฐที่มีบทบาทเป็นที่ปรึกษา (Consultant) ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีกระบวนการพัฒนาดังนี้ ๑) การมองเป้าหมายร่วมกัน โดยการจัดประชุมชาวบ้าน และจัดกิจกรรมการสร้างวิสัยทัศน์ และเป้าหมายร่วมกัน ๒) การสร้างโครงสร้าง/กลไกพื้นฐานเพื่อการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยกิจกรรมเดินสำรวจและกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อค้นหาพื้นฐานในการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ๓) การทำโครงการร่วมกัน โดยการทำแผนชุมชน และการติดตามประเมินผลการดำเนินงานร่วมกัน ระหว่างทีมผู้วิจัยและตัวแทนภาคประชาชน

ภัทรา แจ่มใจเจริญ การวิจัยเรื่องการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกรณีศึกษา ชุมชนโอหังมาจิหมู่บ้านชีราควาโก จังหวัดกัมพู ประเทศญี่ปุ่น^{๒๒} ผู้วิจัยมุ่งสำรวจผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนโอหังมาจิ โดยได้รวบรวมข้อมูลจากงานวิจัยที่

^{๒๑} ศักดิ์ศรี มงคลอิทธิเวช, การวิจัยเรื่องกระบวนการพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อให้เป็นชุมชนน่าอยู่ : กรณีศึกษา บ้านสบยาบ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย, (เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๒), หน้า ๗๙.

^{๒๒} ภัทรา แจ่มใจเจริญ, การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกรณีศึกษา ชุมชนโอหังมาจิหมู่บ้านชีราควาโก จังหวัดกัมพู ประเทศญี่ปุ่น, (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๘), หน้า ๑๑๒.

เกี่ยวข้องและการสำรวจภาคสนาม สามารถอธิบายผลกระทบและแนวทางการจัดการต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวของชุมชน โอหิงมาจิได้ดังต่อไปนี้ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ด้วยภูมิประเทศที่อยู่ในหุบเขาล้อมรอบด้วยภูเขาสูงทำให้ชุมชนโอหิงมาจิเป็นพื้นที่ที่ยาก ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมหลายพื้นที่ในบริเวณโดยรอบเคยถูกทิ้งร้าง แต่การจัดการการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมส่งผลให้ชุมชนโอหิงมาจิสามารถรักษาสถานที่และนำการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจของชุมชน แต่อย่างไรก็ดีชุมชนก็ได้รับผลกระทบเชิงลบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเช่นเดียวกัน โดยมี รายละเอียดดังต่อไปนี้ การสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับชุมชน จากความสำเร็จในการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องทำให้ชาวบ้านใน ชุมชนหันมาประกอบธุรกิจท่องเที่ยว จำนวนร้านค้าที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวในชุมชนเพิ่มมากขึ้นมีเพียงที่พักแบบมินิบูตที่น้อยลงเนื่องจากไม่สามารถขออนุญาตขึ้นทะเบียนเพิ่มเติมได้ จากข้อมูลทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านชิราคาวาโก พบว่า โดยร้อยละ ๒๖.๒ ของ การจ้างงานในหมู่บ้านมาจากธุรกิจที่พักและร้านอาหาร และร้อยละ ๑๓.๙ ของการจ้างงานมาจาก ร้านค้าขายปลีก เป็นต้น กล่าวคือ ประมาณร้อยละ ๔๐ ของการจ้างงานใน ๑๖ ชุมชนของหมู่บ้านชิราคาวาโกเกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนโอหิงมาจิโดยตรง อีกด้านจากการสำรวจภาคสนามของผู้วิจัยพบว่า ลักษณะการประกอบ กิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนโอหิงมาจิ ยังขาดความสร้างสรรค์และความน่าดึงดูดใจ และ อุปาทานในการให้บริการนักท่องเที่ยวนั้นยังไม่เพียงพอกล่าว คือ จำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละวันมี มากกว่าจำนวนประชากรทั้งหมด ๕ เท่า จากการสำรวจในชุมชนและการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวพบว่า ร้านอาหารและร้านของที่ระลึกในชุมชนขายสินค้าคล้ายคลึงกัน เช่น ร้านอาหารส่วนใหญ่จะเป็นร้าน โซบะโดยใช้เส้นโซบะสำเร็จรูป แต่ละร้านมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้าคิวรอรับประทานอาหารแต่ คุณภาพของอาหารยังไม่เป็นที่น่าประทับใจ นักท่องเที่ยวหลายคนไม่ทราบว่าอาหารท้องถิ่นหรือ อาหารขึ้นชื่อของชุมชนคืออะไร (การสัมภาษณ์ เสาวลักษณ์ แจ่มใจเจริญ, วสุมล บุญยเกียรติ, Makiko Kitahara, ๒๐๑๓) และของที่ระลึกที่ขายในชุมชนนั้นส่วนใหญ่รับมาจากเมืองทาคายาม่าและเมือง ไกล่เคียง ทำให้นักท่องเที่ยวไม่ถูกดึงดูดในการเลือกซื้อ (การสัมภาษณ์ Yufuko Komatsu, Junko Ito, ๒๐๑๓) แม้ชุมชนมีโอกาสทางธุรกิจคือมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในชุมชนเป็นจำนวนมาก แต่ อัตราการเติบโตรายได้ในหมู่บ้านนั้นไม่ได้เติบโตตามในระดับที่เท่าที่ควร จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า ในปีค.ศ. ๒๐๐๙ มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในหมู่บ้านมากขึ้นจากปีค.ศ. ๑๙๙๖ ถึงร้อยละ ๗๐ แต่รายได้จากการให้บริการเพิ่มขึ้นเพียง ร้อยละ ๓๗ และการขายสินค้าต่าง ๆ เพียง

ร้อยละ ๑๑ ดังนั้นเองการทบทวนแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวอาจช่วยสร้างรายได้และเพิ่ม ประสิทธิภาพที่ดีต่อเศรษฐกิจของชุมชนโอหิงมาจิและหมู่บ้านชีราคาว่าโกได้

นุชนางค์ ชุมดี วิจัยเรื่องการตั้งถิ่นฐานและการพัฒนาการของชุมชนโบราณในเขตเมืองเชียงใหม่ระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๙-๒๔^{๒๓} เวียงหลักหรือเวียงศูนย์กลางในด้านต่าง ๆ เช่น การปรับปรุงกำแพงเมืองและจัดการระบบชลประทาน และการปฏิสังขรณ์วัด เป็นต้น ทั้งนี้เป็นไปเพื่อการสร้างความมั่นคงแข็งแรงให้กับเมืองเชียงใหม่ในฐานะศูนย์กลางแห่งอำนาจของพม่าจากการศึกษา การตั้งถิ่นฐานและการพัฒนาการของชุมชนโบราณในเขตเมืองเชียงใหม่ ระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๙-๒๔ ได้สะท้อนให้เห็นว่าเมืองเชียงใหม่ได้อาศัยศักยภาพทั้งในด้านทำเลที่ตั้ง และความสัมพันธ์ของชุมชนโบราณต่าง ๆ ๒๑ แห่ง ที่กระจายอยู่ตามลำน้ำสายต่าง ๆ ในเขตที่ราบลุ่มเชียงใหม่ เพื่อก่อให้เกิดเมืองเชียงใหม่ที่มีความสำคัญในทางการเมืองการปกครอง และเศรษฐกิจ ในท่ามกลางบริบททางประวัติศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลง เช่น อิทธิพลทางเศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง

ผลจากการศึกษา พบว่า ก่อนการสร้างเมืองเชียงใหม่ในพุทธศตวรรษที่ ๑๙ มีเมืองเกิดขึ้นในบริเวณที่ราบลุ่มเชียงใหม่แล้ว ด้วยปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบ ๒ ประการ ได้แก่ (๑) การผสมผสานและความต่อเนื่องทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนระหว่างกลุ่มคนดั้งเดิม และกลุ่มที่เข้ามาอยู่ใหม่ (๒) ทำเลที่ตั้งที่เอื้ออำนวย เช่น การตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขงเป็นเส้นทางคมนาคมในการติดต่อแลกเปลี่ยนกับชุมชนอื่น ๆ มีที่ราบกว้างขวางเอื้อต่อความอุดมสมบูรณ์ของผลผลิตทางการเกษตรกรรมในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๙-๒๒ เมืองเชียงใหม่สร้างขึ้นภายใต้ราชอำนาจของราชวงศ์มังราย โดยอาศัยฐานอำนาจของชุมชนที่มีอยู่เดิมในบริเวณที่ราบลุ่มเชียงใหม่ ปัจจัยที่สำคัญคือสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่และสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง และด้านพุทธศาสนา จึงปรากฏว่ามีการสร้างชุมชนใหม่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งชุมชนในบริเวณที่ราบลุ่มเชียงใหม่เหล่านี้มีความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันแม้ในช่วงที่เมืองเชียงแสนตกอยู่ภายใต้อำนาจการปกครองของพม่าในราวพุทธศตวรรษที่ ๒๒-๒๔ พม่าอาศัยย่านชุมชนที่มีอยู่แต่เดิมในเขตเมืองเชียงแสนไว้ และปรับปรุงเวียงเชียงแสนให้เป็นเวียงหลัก

^{๒๓} นุชนางค์ ชุมดี, การตั้งถิ่นฐานและการพัฒนาการของชุมชนโบราณในเขตเมืองเชียงใหม่ระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๙-๒๔, (เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๙), หน้า ๘๙.

หรือเวียงศูนย์กลางในด้านต่าง ๆ เช่น การปรับปรุงกำแพงเมืองและจัดการระบบชลประทาน และ การปฏิสังขรณ์วัด เป็นต้น ทั้งนี้เป็นไปเพื่อการสร้างความมั่นคงแข็งแรงให้กับเมืองเชียงใหม่ในฐานะศูนย์กลางแห่งอำนาจของพม่าจากการศึกษา การตั้งถิ่นฐาน และพัฒนาการของชุมชนโบราณในเขตเมืองเชียงใหม่ ระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๙-๒๔ ได้สะท้อนให้เห็นว่าเมืองเชียงใหม่ได้อาศัยศักยภาพทั้งในด้านทำเลที่ตั้ง และความสัมพันธ์ของชุมชนโบราณต่าง ทำมากลางบริบททางประวัติศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลง เช่น อิทธิพลทางเศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยภาพรวมของการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (methodology) มีวิธีการ ขั้นตอน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ใช้ประกอบในการศึกษาวิจัย เพื่อให้ทราบถึงองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมการเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ๓ ประเทศ ที่นำมาใช้ในการวิจัยเพื่อเป็นการศึกษาแนวคิดทฤษฎี องค์ประกอบ กระบวนการพัฒนาสังคมหรือประเทศ ผู้วิจัยจึงศึกษาแนวคิด หลักการทางกฎหมาย และกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัยคุณภาพมีขั้นตอนการดำเนินการ การศึกษาวิจัยตามรายละเอียดผ่านกระบวนการเรียนรู้ในพื้นที่ การดำเนินการวิจัยพัฒนาศักยภาพของชุมชนตามบริบทที่เอื้อต่อการส่งเสริมความเข้มแข็งชุมชน การเก็บข้อมูลเชิงลึกตามแผนการดำเนินงานเป็น การศึกษาดำเนินงานภาคสนามในพื้นที่เป้าหมายเพื่อศึกษาผลการนำมาตรการยุทธศาสตร์ในการ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไปใช้ในกลุ่มประเทศไทย เมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ว่ามีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างไร เพื่อหาข้อเสนอแนะตลอดถึงแนวทางการจัดมาตรการยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานของการวิจัย ๒ ประเภท คือ การวิจัยเชิง เอกสาร (Documentary Research) และ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมี ขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

๑. การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยข้อมูลที่เป็นเอกสาร แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี ๒ ประเภท คือ

๑) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ข้อมูลในส่วนนี้ผู้วิจัยได้จากการเก็บรวบรวมโดยการแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มนักท่องเที่ยว เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมการเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ๓ ประเทศในกลุ่มประเทศไทย เมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และการสัมภาษณ์ภาคีการท่องเที่ยว รวมถึงการสำรวจ สังเกตสภาพแวดล้อมในพื้นที่ศึกษา จัดบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ในการพัฒนาเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยศึกษาเอกสารข้อมูลพื้นฐาน บุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้นำชุมชน ประชาชน นักท่องเที่ยว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของประเทศไทย เมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

๒) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการสาร วิชาการ ผลงานวิจัย นิตยสาร วิทยานิพนธ์ หนังสือ ตำรา การค้นคว้าทางเว็บไซต์ ซึ่งข้อมูลจากหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน ห้องสมุด และทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาใช้ประกอบการศึกษาวิจัยในหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องในการศึกษา

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของการเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ๓ ประเทศในกลุ่มประเทศไทย เมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม นวัตกรรมชุมชน ดังนี้

๑) ประวัติความเป็นมาของประเทศไทย มีประวัติศาสตร์ยาวนานมาก โดยมีความสืบเนื่องและคาบเกี่ยวระหว่างอาณาจักรโบราณหลายแห่ง เช่น อาณาจักรทวารวดี ศรีวิชัย ละโว้ เขมร ฯลฯ โดยเริ่มมีความชัดเจนในอาณาจักรสุโขทัยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๑๘๘๑ อาณาจักรล้านนาทางภาคเหนือ กระทั่งเสื่อมอำนาจลงในช่วงต้นพุทธศตวรรษที่ ๑๙ แล้วความรุ่งเรืองได้ปรากฏขึ้นในอาณาจักรทางใต้ ณ กรุงศรีอยุธยา โดยยังมีอาณาเขตที่ไม่แน่ชัด ครั้นเมื่อเสียกรุงศรีอยุธยาเป็นครั้งที่สองในปี พ.ศ. ๒๓๑๐ พระเจ้าตากสินจึงได้ย้ายราชธานีมาอยู่ที่กรุงธนบุรี

การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๕ อาณาจักรสยามมีการผนวกดินแดน บางส่วนของอาณาจักรล้านช้าง ครั้นในรัชกาลที่ ๕ ได้ผนวกดินแดนของเมืองเชียงใหม่ หรืออาณาจักร ล้านนาส่วนล่างเป็นการรวบรวมดินแดนครั้งใหญ่ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบ ประชาธิปไตยแต่ก็ต้องรออีกถึง ๔๑ ปี ได้นายกรัฐมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งครั้งแรก

การรับอารยธรรมต่าง ๆ เข้ามา เกิดการรวมกลุ่มเป็นแคว้นหรือรัฐ ในการดำรงชีวิตสามารถ สร้างวัฒนธรรมที่เป็นของตน จึงมีชื่อเป็นที่รู้จักโดยทั่วไปว่าดินแดนสุวรรณภูมิ หรือแผ่นดินทองที่ ประกอบด้วยแคว้นน้อยใหญ่กระจายกระจายไปทั่ว เช่น แคว้นทวารวดี มีศูนย์กลางการปกครองที่เมือง นครปฐมหรือเมืองอู่ทอง แคว้นศรีวิชัย มีศูนย์กลางการปกครองที่เมืองไชยา แคว้นลพบุรีหรือละโว้ มี ศูนย์กลางการปกครองอยู่ที่เมืองละโว้ ฯลฯต่อมาได้มีการพัฒนาขึ้นมาเป็นรัฐ เช่น รัฐล้านนาใน ภาคเหนือ รัฐสุโขทัยแถบลุ่มแม่น้ำยม และรัฐในแถบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา คือ อโยธยาและละโว้ซึ่งมี อำนาจมากขึ้นเรื่อย ๆ จนสามารถรวมรัฐอื่นในดินแดนแถบนี้ให้อยู่ในการปกครอง มีชื่อว่าอาณาจักร อโยธยา ซึ่งมีความเจริญสูงสุดสืบต่อมาถึง ๔๑๗ ปี มีพระมหากษัตริย์ทรงปกครอง ๓๓ พระองค์

๒) ประวัติความเป็นมาของเมียนมาร์ มีความยาวนานและซับซ้อน มีประชาชนหลายเผ่าพันธุ์ เคยอาศัยอยู่ในดินแดนแห่งนี้ เผ่าพันธุ์เก่าแก่ที่สุดที่ปรากฏได้แก่มอญ ต่อมาราวพุทธศตวรรษที่ ๑๓ ชาวพม่าได้อพยพลงมาจากบริเวณพรมแดนระหว่างจีนและทิเบต เข้าสู่ที่ราบลุ่มแม่น้ำอิรวดี และได้ กลายเป็นชนเผ่าส่วนใหญ่ที่ปกครองประเทศในเวลาต่อมา ความซับซ้อนของประวัติศาสตร์เมียนมาร์ มิได้เกิดขึ้นจากกลุ่มชนที่อาศัยอยู่ในดินแดนเมียนมาร์แต่เกิดจากความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านอันได้แก่ จีน อินเดีย บังกลาเทศ ลาว และไทยอีกด้วยมอญ ได้เข้ามาอาศัยอยู่ในดินแดนของประเทศพม่าราว ๑๑,๐๐๐ ปีมาแล้ว แต่ชนเผ่าแรกที่สามารถสร้างอารยธรรมขึ้นเป็นเอกลักษณ์ของตนได้ก็คือชาวมอญ ชาวมอญได้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในดินแดนแห่งนี้เมื่อราว ๒,๔๐๐ ปีก่อนพุทธกาล และได้สถาปนา อาณาจักรสุวรรณภูมิ อันเป็นอาณาจักรแห่งแรกขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ ๒ บริเวณใกล้เมืองท่าตอน (Thaton) ชาวมอญได้รับอิทธิพลของศาสนาพุทธผ่านทางอินเดียในราวพุทธศตวรรษที่ ๒ ซึ่งเชื่อว่ามี จากการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในรัชสมัยของพระเจ้าอโศกมหาราช บันทีกของชาวมอญส่วนใหญ่ถูก ทำลายในระหว่างสงคราม วัฒนธรรมของชาวมอญเกิดขึ้นจากการผสมเอาวัฒนธรรมจากอินเดีย จึง เป็นเอกลักษณ์ของตนเองจนกลายเป็นวัฒนธรรมลักษณะลูกผสม ในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๔ ชาวมอญ

ได้เข้าครอบครองและมีอิทธิพลในดินแดนตอนใต้ของพม่าและได้เกิดอาณาจักรใหม่ขึ้นเรียกว่า อาณาจักรสุธรรมวดี ที่เมืองพะโค (หงสาวดี) อยุธยา : พยู : เพียว

ชาวพยูหรือพยูหรือเพียว คือ กลุ่มที่เข้ามาอาศัยอยู่ในดินแดนประเทศเมียนมาร์ตั้งแต่ราวพุทธศตวรรษที่ ๔ และได้สถาปนาอาณาจักรขึ้นหลายแห่ง เช่นที่ พินนาคา (Binnaka) มงกะมอ (Mongamo) ศรีเกษตร (Sri Ksetra) เปียทะโนมโย (Peikthanomyo) และหะลินยี (Halingyi) ดินแดนประเทศเมียนมาร์เป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางการค้าระหว่างจีนและอินเดีย จากเอกสารของจีนพบว่า มีเมืองอยู่ภายใต้อำนาจปกครองของชาวพยู ๑๘ เมือง และชาวพยูเป็นชนเผ่าที่รักสงบ ไม่ปรากฏว่ามีสงครามเกิดขึ้นระหว่างชนเผ่าพยู ข้อขัดแย้งมักยุติด้วยการคัดเลือกตัวแทนให้เข้าประลองความสามารถกัน ชาวพยูสวมใส่เครื่องแต่งกายที่ทำจากผ้าฝ้าย อาชญากรรมมักถูกลงโทษด้วยการโบยหรือจำขัง เว้นแต่ได้กระทำความผิดอันร้ายแรงจึงต้องโทษประหารชีวิต ชาวพยูนับถือพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท เด็ก ๆ ได้รับการศึกษาที่วัดตั้งแต่อายุ ๗ ขวบจนถึง ๒๐ ปี นครรัฐของชาวพยูขนาดใหญ่ก็มีอิทธิพลเหนือ นครรัฐขนาดเล็ก ซึ่งแสดงออกโดยการส่งเครื่องบรรณาการให้ นครรัฐที่มีอิทธิพลมากที่สุดได้แก่ศรีเกษตร ซึ่งมีหลักฐานเชื่อได้ว่า เป็นเมืองโบราณที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศ

๓) ประวัติความเป็นมาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีพื้นที่ ๒๓๖,๘๐๐ ตารางกิโลเมตร มีพรมแดนติดต่อกับจีนทางทิศเหนือ ติดต่อกับพม่าทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ติดต่อกับเวียดนามทางทิศตะวันออก ติดต่อกับกัมพูชาทางทิศใต้ และติดต่อกับประเทศไทยทางทิศตะวันตก กันด้วยแม่น้ำโขง ลาว หมายถึง ประเทศสะกดว่า "Laos" และ ลาวที่หมายถึงคนลาว และภาษาลาวใช้ "Lao"

ภูมิประเทศของลาวอาจแบ่งได้เป็น ๓ เขต คือ

๑. เขตภูเขาสูง เป็นพื้นที่ที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลโดยเฉลี่ย ๑,๕๐๐ เมตรขึ้นไป พื้นที่นี้อยู่ในเขตภาคเหนือของประเทศ

๒. เขตที่ราบสูง คือพื้นที่ซึ่งสูงกว่าระดับน้ำทะเลเฉลี่ย ๑,๐๐๐ เมตร ปรากฏตั้งแต่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของที่ราบสูงเมืองพวนไปจนถึงชายแดนกัมพูชา เขตที่ราบสูงนี้มีที่ราบสูงขนาดใหญ่อยู่ ๓ แห่ง ได้แก่ ที่ราบสูงเมืองพวน (แขวงเชียงขวาง), ที่ราบสูงนากาย (แขวงคำม่วน) และที่ราบสูงบริเวณ (ภาคใต้)

๓. เขตที่ราบลุ่ม เป็นเขตที่ราบตามแนวฝั่งแม่น้ำโขงและแม่น้ำต่างๆ เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์มากที่สุดในเขตพื้นที่ทั้ง ๓ เขต นับเป็นพื้นที่อยู่อาศัยที่สำคัญของประเทศ แนวที่ราบลุ่มเหล่านี้เริ่มปรากฏตั้งแต่บริเวณตอนใต้ของแม่น้ำโขง เรียกว่า ที่ราบลุ่มเวียงจันทน์ ผ่านที่ราบลุ่มสะหวันนะเขต ซึ่งอยู่ตอนใต้เซบั้งไฟและเซบั้งเหียง และที่ราบจำปาสักทางภาคใต้ของลาว ซึ่งปรากฏตามแนวแม่น้ำโขงเรื่อยไปจนถึงชายแดนประเทศกัมพูชา

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีแม่น้ำสายสำคัญอยู่หลายสาย โดยแม่น้ำซึ่งเป็นสายหัวใจหลักของประเทศ คือ แม่น้ำโขง ซึ่งไหลผ่านประเทศลาวเป็นระยะทาง ๑,๘๓๕ กิโลเมตร แม่น้ำสายนี้เป็นแม่น้ำสำคัญทั้งในด้านเกษตรกรรม การประมง การผลิตพลังงานไฟฟ้า การคมนาคมจากลาวเหนือไปจนถึงลาวใต้ และการใช้เป็นพรมแดนธรรมชาติระหว่างสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกับประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ แม่น้ำสายสำคัญของลาวแห่งอื่นๆ

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งตั้งอยู่บนใจกลางของคาบสมุทรอินโดจีน ระหว่างละติจูดที่ ๑๔ - ๒๓ องศาเหนือ ลองจิจูดที่ ๑๐๐ - ๑๐๘ องศาตะวันออก มีพื้นที่โดยรวมประมาณ ๒๓๖,๘๐๐ ตารางกิโลเมตร แบ่งเป็นภาคพื้นดิน ๒๓๐,๘๐๐ ตารางกิโลเมตร ภาคพื้นน้ำ ๖,๐๐๐ km² โดยลาวเป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล เนื่องด้วยตลอดแนวชายแดนของประเทศลาว ซึ่งมีความยาวรวม ๕,๐๘๓ กิโลเมตร ล้อมรอบด้วยชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน ๕ ประเทศ เรียงตามเข็มนาฬิกา

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวอยู่ในภูมิภาคเขตร้อน มีลมมรสุมแต่ไม่มีลมพายุสำหรับเขตภูเขาภาคเหนือ และ เขตเทือกเขา อากาศมีลักษณะกึ่งร้อนกึ่งหนาว อุณหภูมิสะสมเฉลี่ยประจำปีสูงถึง ๑๕-๓๐ องศาเซลเซียส และความแตกต่างของอุณหภูมิระหว่างกลางวันและกลางคืนมีประมาณ ๑๐ องศาเซลเซียส จำนวนชั่วโมงที่มีแสงแดดต่อปีประมาณ ๒,๓๐๐ - ๒,๔๐๐ ชั่วโมง (ประมาณ ๖.๓ - ๖.๕ ชั่วโมงต่อวัน) ความชื้นสัมพัทธ์ของอากาศมีประมาณร้อยละ ๗๐ - ๘๕ ปริมาณน้ำฝนในฤดูฝน (ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงตุลาคม) มีร้อยละ ๗๕ - ๙๐ ส่วนในฤดูแล้ง (ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึงเมษายน) ปริมาณน้ำฝนมีเพียงร้อยละ ๑๐ - ๒๕ และปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปีของแต่ละเขตก็แตกต่างกันอย่างมากมาย เช่น เขตเทือกเขาบริเวณทางใต้ได้รับน้ำฝนเฉลี่ยปีละ ๓๐๐ เซนติเมตร ขณะที่บริเวณแขวงเชียงขวาง แขวงหลวงพระบาง แขวงไซยะบูลี ได้รับเพียงแค่ ๑๐๐ - ๑๕๐

เซนติเมตร ส่วนแขวงเวียงจันทน์และสะหวันนะเขตในช่วง ๑๕๐ - ๒๐๐ เซนติเมตร เช่นเดียวกับแขวงพงสาฮี แขวงหลวงน้ำทา และแขวงบ่อแก้ว

๒. การวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มุ่งเน้นการสำรวจความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำ นักท่องเที่ยว ผู้ที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในพื้นที่การเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไปใช้ในกลุ่มประเทศไทย เมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อทราบถึงรูปแบบการเดินทาง ความสนใจต่องานศิลปะ เส้นทางท่องเที่ยว รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงศิลปะ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑) การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พัฒนาการเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไปใช้ในกลุ่มประเทศไทย เมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

๒) การสำรวจกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมในพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การอนุรักษ์ และพัฒนาการเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๓) ประมวลความคิดเห็นในรูปแบบของข้อมูลทางสถิติ ระบบสารสนเทศ และพัฒนาไปสู่ประเด็นการพัฒนาการเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๔) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นฐานการวิจัยและการพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวพัฒนาการเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๓. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑) การลงพื้นที่ในพัฒนาการเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไปใช้ในกลุ่มประเทศไทย เมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อการสัมภาษณ์ และรวบรวมข้อมูลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำ นักท่องเที่ยว ผู้ที่เกี่ยวข้อง และประชาชนพื้นที่พัฒนาพัฒนาการเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไปใช้ในกลุ่มประเทศไทย เมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลประวัติความเป็นมาของศิลปกรรม ศิลปะพื้นบ้าน และวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม และสถาปัตยกรรมที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ รูปแบบและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานโบราณสถาน

ศิลปะ การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม และรูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้และการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมชุมชน

๒) การสัมภาษณ์ สันทนาอยู่กับตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ เช่น สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัด สำนักงานท่องเที่ยวและการกีฬาประจำจังหวัดเชียงราย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และบริษัทท่องเที่ยว/ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่พัฒนาพัฒนาการเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาค กลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไปใช้ในกลุ่ม ประเทศไทย เมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อทราบถึงแนวทางการพัฒนา พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวชุมชน และการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ การพัฒนาในองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓) การสัมภาษณ์เชิงลึกกับปราชญ์ท้องถิ่น ศิลปินพื้นบ้าน และกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่ พัฒนาและสร้างสรรค์ศิลปะเชิงสร้างสรรค์

๔) การพูดคุยกับกลุ่มประชาชน นักท่องเที่ยว และผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่พัฒนาและ สร้างสรรค์ศิลปะเชิงสร้างสรรค์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาพัฒนาการเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาค กลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไปใช้ในกลุ่มประเทศ ไทย เมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โบราณสถานศิลปะร่วมสมัย

๓.๒ พื้นที่ในการศึกษาวิจัย

คณะผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่การศึกษามาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม และพื้นที่พัฒนาการเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไปใช้ในกลุ่มประเทศไทย เมียนมาร์ และสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยเน้นกลุ่มเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชน และการพัฒนาชุมชนที่มีศักยภาพ และความพร้อมในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนแห่งใหม่ ที่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม ดังนี้

๑. พื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประกอบด้วย

๑) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีการนำเสนอให้ นักท่องเที่ยวได้เห็นถึงศิลปวัฒนธรรม

๒) ประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกชุมชนที่เป็น เอกลักษณ์ หรือการประกอบอาชีพ รวมถึงการนำเสนอโบราณสถาน โบราณวัตถุ และศาสนสถาน ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของชุมชน

๒. พื้นที่การพัฒนามาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พื้นที่พัฒนาการเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไปใช้ในกลุ่มประเทศไทย เมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

๑) ประเทศไทย

๒) เมียนมาร์

๓) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

๓.๓ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

การศึกษามาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนด ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

๑. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

๑) ภาครัฐ จำนวน ๕ คน นายอำเภอเชียงแสน ปลัดอำเภอเชียงแสน เกษตรอำเภอเชียงแสน วัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย และการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย

๒) เทศบาลตำบลบ้านแซว จำนวน ๕ คน นายกเทศบาลตำบลบ้านแซว รองนายกเทศบาลตำบลบ้านแซว สมาชิกเทศบาลตำบลบ้านแซว ผู้อำนวยการศึกษา และนักพัฒนาชุมชน

๓) กลุ่มประชาชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวข้อง จำนวน ๕๐ คน เลือกรูปแบบเจาะจง ประชาชน จำนวน ๓๐ คน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว จำนวน ๑๐ คน ผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวข้อง จำนวน ๑๐ คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๕๐ คน

๒. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย

๑) ภาครัฐ ผู้นำชุมชนในพื้นที่พัฒนาการเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไปใช้ในกลุ่มประเทศไทย เมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน ๕ คน

๒) ตัวแทนเทศบาลตำบลบ้านแซว จำนวน ๕ คน นายกเทศบาลตำบลบ้านแซว รองนายกเทศบาลตำบลบ้านแซว สมาชิกเทศบาลตำบลบ้านแซว ผู้อำนวยการศึกษา และนักพัฒนาชุมชน

๓) ประชาชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวข้อง จำนวน ๕๐ คน ในพื้นที่การเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไปใช้ในกลุ่มประเทศไทย เมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

๓.๔ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยผสมผสานเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการลงพื้นที่สำรวจผลงานทางวัฒนธรรมในแต่ละพื้นที่จากอดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้พื้นที่ชุมชนของการเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไปใช้ในกลุ่มประเทศไทย เมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่จะนำมาสังเคราะห์ให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน แล้วนำไปสร้างเป็นพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวชุมชน เพื่อให้เป็นส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ๓ ประเทศ และการสร้างแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรม ในรูปแบบที่มีเอกลักษณ์ เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย

๑. แบบสอบถาม (Questionnaires) สำหรับมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่การเชื่อมโยงกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยเป็นการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๕๐ ราย เนื้อหาของแบบสอบถามประกอบด้วย

๑) ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับศึกษา อาชีพ รายได้

๒) ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ การอนุรักษ์ และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชน การพัฒนารูปแบบผลงานทางศิลปวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ผลงานร่วมสมัย การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม การจัดการแหล่งเรียนรู้ชุมชน เป็นต้น

๓) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการจัดการและมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๒. แบบสัมภาษณ์ (Interview) มุ่งเน้นการสัมภาษณ์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่พัฒนาและสร้างสรรค์แหล่งท่องเที่ยว ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ เช่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานท่องเที่ยวและการกีฬาประจำจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มชาวบ้าน และกลุ่มเยาวชนและกลุ่มจิตอาสาที่ทำงานในพื้นที่มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดังนี้

- ๑) ประวัติความเป็นมาและการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว
- ๒) กระบวนการสร้างสรรค์แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- ๓) การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมชุมชนต้นแบบในการบริหารจัดการของชุมชนในพื้นที่

๔) รูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้และการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมชุมชน ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓. การจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ เป็นการประชุมสัมมนาในระดับประเทศ และผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๓๐ คน จากตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ เช่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานท่องเที่ยวและการกีฬาประจำจังหวัดเชียงราย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศิลปิน กลุ่มปราชญ์ชาวบ้าน ในพื้นที่พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว นักวิชาการจากสถาบันการศึกษา โดยมุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ประเด็นหลักในการสัมมนาประกอบด้วย

- ๑) การนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- ๒) การจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์
- ๓) การพัฒนาเส้นทางแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม
- ๔) รูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้และการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- ๕) การพัฒนานโยบาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม

๕. ชุดปฏิบัติการ เป็นการชุดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้และการพัฒนาพื้นที่เชิงวัฒนธรรม ๓ ประเทศ ดังนี้

๑) **ชุดความรู้** เช่น ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ที่แสดงถึงประวัติความเป็นมาของมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อัตลักษณ์ เชิงประจักษ์ และการสร้างสรรค์

๒) ชุดปฏิบัติการเชิงสร้างสรรค์ มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลชุมชนในด้านประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมเพื่อประกอบการพิจารณาวางแผนงานวิจัยในการพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ ๒ การวางแผนโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ ๓ การออกแบบแหล่งท่องเที่ยว และออกแบบสินค้าชุมชน

ขั้นตอนที่ ๔ การดำเนินการแหล่งท่องเที่ยว และการพัฒนาชุมชน

ขั้นตอนที่ ๕ การส่งเสริมผลประโยชน์ของชุมชนจากกิจกรรมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และการสร้างสรรค์วัฒนธรรมในชุมชน

ขั้นตอนที่ ๖ การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ ๗ การยกระดับแหล่งท่องเที่ยวและสินค้าสู่การตลาดสากล

๓) การจัดทำระบบฐานข้อมูลและเว็บไซต์ เพื่อรองรับข้อมูลของโครงการ การพัฒนากิจกรรม และการสร้างเครือข่ายมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รวมทั้งการส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนที่ร่วมโครงการ

๖. แบบประเมินผลงานและกิจกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่น แบบประเมินผลงานและกิจกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่นจัดทำขึ้นเพื่อประเมินความรู้ ทักษะ และกระบวนการของผู้เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยประเมินก่อน-หลัง (Pre-test-Post-test) การเข้าร่วมกิจกรรม เนื้อหาประกอบด้วย

๑) ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมชุมชน

๒) ทักษะต่อการพัฒนาการสร้างสรรค์วัฒนธรรมในชุมชน

๓) กระบวนการมีส่วนร่วมในการกิจกรรมสร้างสรรค์วัฒนธรรม

๔) ทักษะและความเข้าใจต่อการพัฒนาวัฒนธรรม

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

๑) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือที่เกี่ยวข้องทั้ง แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสัมภาษณ์ (Interview) และแบบประเมินโครงการ

๒) ร่างเครื่องมือการพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสัมภาษณ์ (Interview) และแบบประเมินโครงการ เพื่อให้เป็นต้นแบบการรวบรวมข้อมูลในพื้นที่

๓) นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๓ คน เพื่อทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัยการพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๔) นำผลการตรวจสอบมาคำนวณหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยาม (IOC: Item Objective Congruence Index) เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกตามวัตถุประสงค์ที่มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ ๐.๕๐ ถึง ๑.๐๐ ซึ่งแสดงว่าจุดประสงค์นั้นวัดได้ครอบคลุมเนื้อหา หรือข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และถ้าข้อใดได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า ๐.๕๐ ต้องนำไปปรับปรุงแก้ไข เพราะอาจมีความสอดคล้องกันต่ำ และปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยการพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อจัดทำแบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสัมภาษณ์ (Interview) และแบบประเมินโครงการ ให้มีความสมบูรณ์

๕) จัดทำเครื่องมือการวิจัยการพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มเป้าหมาย

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล และการปฏิบัติการวิจัยการพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้แบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยออกเป็น ๖ ระยะ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

๑) ระยะที่ ๑ การจัดประชุมทีมวิจัยการพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว เพื่อชี้แจงความรู้ความเข้าใจและจัดสร้างการจัดสร้างเครื่องมือประกอบการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ประกอบการวิจัยการพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ เครื่องบันทึกภาพและเสียง และความพร้อมของอุปกรณ์เครื่องมือการทำงานทางวัฒนธรรมสำหรับการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว

๒) ระยะที่ ๒ การลงสำรวจข้อมูลภาคสนาม (Field Study) โดยการคัดเลือกชุมชนเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อรวบรวมข้อมูลในเชิงกายภาพของพื้นที่ โดยการ

ทำจดหมายและประสานงานติดต่อเพื่อขออนุญาตทำวิจัยกับกลุ่มประชากรเป้าหมาย โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อตอบวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำแผนพัฒนาวัฒนธรรมร่วมกับการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารทางประวัติศาสตร์และข้อมูลจากอดีตถึงปัจจุบัน เพื่อสร้างองค์ความรู้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว โดยการสำรวจข้อมูลและคัดเลือกชุมชนเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อรวบรวมข้อมูลในเชิงกายภาพของพื้นที่ โดยมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

๑. สถานที่ในการลงพื้นที่สำรวจต้องเป็นสถานที่วัฒนธรรมที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ เช่น มีแหล่งท่องเที่ยว วัฒนธรรม มีเส้นทางเดินทางเข้าถึงได้ง่าย และสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน สิ่งอุปโภค และบริโภคเพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยว

๒. สถานที่ในการลงพื้นที่สำรวจ ต้องมีองค์กรชุมชน ผู้นำ และประชาชนอนุญาต และให้ความร่วมมือในพัฒนาองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมในอดีตจนถึงปัจจุบันได้

๓. สถานที่ในการลงพื้นที่สำรวจมีปราชญ์หรือกลุ่มเรียนรู้เพื่อการรักษางานด้านวัฒนธรรม และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการนำมาสังเคราะห์องค์ความรู้

๓) ระยะที่ ๓ ปฏิบัติการพัฒนาวัฒนธรรมในพื้นที่ และการพัฒนาเครือข่าย

๔) ระยะที่ ๔ การจัดพิมพ์เอกสารรายงานความก้าวหน้างานวิจัยเพื่อนำเสนอรายงานความก้าวหน้าแก่แหล่งทุนสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงรายงานความก้าวหน้างานวิจัยและนำเครื่องมือการวิจัยไปทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ในการจัดทำฉบับสมบูรณ์

๕) ระยะที่ ๕ การสรุปองค์ความรู้มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แล้วนำข้อมูลไปสู่การจัดทำเวทีประชาคมในชุมชนหรือพื้นที่ โดยการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้แก่ชุมชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และจัดทำประชาพิจารณ์ในชุมชนหรือพื้นที่ โดยการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้แก่ชุมชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และจัดทำประชาพิจารณ์ หลังจากนั้น จึงดำเนินการลงมือปฏิบัติการวิจัยเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม

๖) ระยะที่ ๖ การจัดประชุมเสวนาทางวิชาการ และกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อการเรียนรู้องค์ความรู้พื้นที่และชุมชน และการพัฒนาพื้นที่ชุมชนของกลุ่มที่มีกระบวนการสร้างสรรค์และการอนุรักษ์ที่เหมาะสม เพื่อสร้างเป็นต้นแบบในการพัฒนาแก่ชุมชนอื่น ๆ โดยการประเมินผลจากการสอบถามทัศนคติของคนในพื้นที่ เพื่อตอบวัตถุประสงค์การพัฒนาพื้นที่ในเมืองและชุมชนที่มีกระบวนการสร้างชุมชนวัฒนธรรมที่เหมาะสม

๗) ระยะที่ ๗ การจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ วีดีโอ ผลงานวิจัย วิดีทัศน์นำเสนอ และนวัตกรรม เพื่อเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณชน รวมทั้งการจัดทำแผ่นพับ หนังสือสรุปองค์ความรู้ เว็บไซต์ และการเผยแพร่สู่สื่อสารมวลชน สื่อสารสนเทศ วารสารท่องเที่ยวและวัฒนธรรม และการจัดพิมพ์เอกสารรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

๑. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เน้นการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมจากกลุ่มประชาชนในพื้นที่ จำนวน ๓๐ ราย และนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยว จำนวน ๑๐ ราย โดยมีขั้นตอนการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลดังนี้

๑) เลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ในการตอบไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

๒) แบบสอบถามตอนที่ ๑ ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ความสนใจและกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธีหาค่าร้อยละ แล้วนำมาเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

๒) แบบสอบถามตอนที่ ๒ ซึ่งเป็นข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนและนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม การจัดการและการส่งเสริมการเรียนรู้ของแหล่งท่องเที่ยวชุมชน โดยทำการวิเคราะห์โดยคำนวณหาคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อและรายด้าน และเฉลี่ยรวมทุกด้าน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนน เพื่อให้เห็นระดับของการกิจกรรมการท่องเที่ยวและการเรียนรู้ในแต่ละด้าน จากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐-๑.๕๐ = มีความคิดเห็นในระดับน้อยมาก

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๑- ๒.๕๐ = มีความคิดเห็นในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๑- ๓.๕๐ = มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๑- ๔.๕๐ = มีความคิดเห็นในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๑- ๕.๐๐ = มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

๔) แบบสอบถามส่วนที่ ๓ ซึ่งเป็นข้อมูลด้านผลลัพธ์จากการปฏิบัติในการเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นต้น โดยทำการวิเคราะห์โดยคำนวณหาคะแนนเฉลี่ย ค่าความ

เบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อและรายด้าน และเฉลี่ยรวมทุกด้าน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ค่าเฉลี่ยของคะแนน เพื่อให้เห็นระดับของกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวและการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

๕) นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อศึกษาค่าเป็นกลางทางสถิติ และเพื่อการวิเคราะห์ปัจจัยข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลกับความคิดเห็นที่มีต่อแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ การท่องเที่ยวและการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาชุมชน

๖) การวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค จากแบบสอบถามในเชิงสถิติและพรรณนา

๗) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลโดยการเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีที่ได้กล่าวแล้ว เพื่อให้เห็นชุดความรู้ กระบวนการ และแนวทางการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๒. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามเนื้อหา (Content analysis) แล้วสรุปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลจากการวิเคราะห์จากเอกสาร ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) หลังจากนั้น ผู้วิจัยยืนยันความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลด้วยการให้บุคคลที่อยู่ในปรากฏการณ์ที่ศึกษาและบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ทำการศึกษาตรวจสอบและรับรองความถูกต้อง โดยการแปลข้อมูลพร้อมให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ทักท้วงหรือยอมรับข้อมูลที่นำเสนอ ซึ่งการตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลด้วยวิธีนี้ ผู้วิจัยใช้กับข้อมูลเบื้องต้นและข้อมูลที่เป็นส่วนที่ผู้วิจัยได้ตีความแล้วนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) นำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนาและการนำเสนอภาพกิจกรรมและชุดองค์ความรู้ (หนังสือสรุปองค์ความรู้) และวิธีทัศน์บรรยากาศการสังเคราะห์ข้อมูลในพื้นที่สาธารณะของชุมชนให้ได้ผลเป็นเชิงประจักษ์ และนำผลไปใช้ประโยชน์ได้จริงในวงกว้าง โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์โดยการสรุปตามสาระสำคัญด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้ โดยวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้

๑) ประวัติความเป็นมาของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น เอกลักษณ์ชุมชน เช่น ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรมในพื้นที่ศิลปะชุมชนที่สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรม

๒) รูปแบบและกระบวนการสร้างสรรค์ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยว เป็นต้น

๓) การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมของชุมชนที่เป็นต้นแบบ

๔) รูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และชุมชน

๕) การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เป็นกรณีศึกษา ในมิติของการจัดการเรียนรู้ กระบวนการสื่อสารคุณค่า การพัฒนาจิตใจ และการเสริมสร้างกระบวนการเครือข่ายการเรียนรู้ในมิติต่างๆ ร่วมกัน

๖) แนวทางการพัฒนาพื้นที่การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สอดคล้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาที่ยั่งยืน

๗) การศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาการท่องเที่ยว การส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมทั้งแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนา

๓.๗ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการอธิบายข้อมูลทั่วไป

๒. การใช้สถิติ เช่น t-test ในการหาค่าความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ทางการพัฒนา และการเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ในแหล่งท่องเที่ยว เช่น การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานของประชาชนและนักท่องเที่ยวกับผลลัพธ์ของการเรียนรู้และการพัฒนา เป็นต้น

๓. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากทุกฝ่ายดังกล่าว โดยการเชื่อมโยงแนวคิด ทฤษฎีที่ได้กล่าวแล้ว เพื่อให้เห็นชุดความรู้ กระบวนการ และแนวทางการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งท่องเที่ยว

๓.๘ การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร การเก็บข้อมูลภาคสนาม ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต การพัฒนากิจกรรมด้านศิลปะ เฉพาะนำมาทำการวิเคราะห์สรุป และอภิปรายผล โดยจับประเด็นหลักของเรื่อง (Traits) และจำแนกเหตุการณ์หลักๆ ด้วยการแยกเป็นประเด็น ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย หลังจากนั้น คณะผู้วิจัยจะนำเสนอรายงานแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Analytical Description) พร้อมอ้างอิงคำพูดผู้ให้ข้อมูลสำคัญและนำเสนอรูปภาพประกอบเหตุการณ์ของเรื่องเพื่อยืนยันประเด็นที่พรรณนาวิเคราะห์ตามความเหมาะสม โดยเป็นการ

นำเสนอผลการวิจัยชุดองค์ความรู้ในการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบการบรรยายตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยการพรรณนาความ (Descriptive Presentation) ประกอบภาพถ่ายพร้อมการบรรยาย จากผลการลงพื้นที่สำรวจผลงานทางวัฒนธรรมในพื้นที่จากอดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อหาข้อมูลที่จะนำมาสังเคราะห์ให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน แล้วนำไปสู่การสรุปองค์ความรู้แล้วนำข้อมูลไปสู่การจัดทำเวทีประชาคมในชุมชนหรือพื้นที่ โดยการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้แก่ชุมชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และจัดทำประชาพิจารณ์ ในชุมชนหรือพื้นที่ โดยการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้แก่ชุมชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และจัดทำประชาพิจารณ์ หลังจากนั้น จึงดำเนินการลงมือปฏิบัติการวิจัย การจัดประชุมเสวนาทางวิชาการ และกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อการเรียนรู้องค์ความรู้พื้นที่กับชาวบ้านในชุมชน และการพัฒนาพื้นที่ในเมืองและชุมชนของกลุ่มที่มีกระบวนการสร้างสรรค์และการอนุรักษ์ที่เหมาะสม เพื่อสร้างเป็นต้นแบบในการพัฒนาแก่ชุมชน โดยการประเมินผลจากการสอบถามทัศนคติของคนในพื้นที่ เพื่อจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ ผลงานวิจัย วิดีทัศน์นำเสนอ และนวัตกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณชน รวมทั้งการจัดทำแผ่นพับ หนังสือสรุปองค์ความรู้ และการเผยแพร่สู่สื่อสารมวลชน สื่อสารสนเทศ วารสารท่องเที่ยวและวัฒนธรรม และการจัดพิมพ์เอกสารรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

๓.๙ สรุปกิจกรรมและขั้นตอนการวิจัย

ในการประชุมมีขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญการประชุมสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม จุดประสงค์ในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพ ในขั้นตอนปฏิบัติงานเฉพาะทาง ตามหัวข้อของประชุมปฏิบัติการ สำหรับแนวทางอันน่าสนใจของการประชุม ศึกษาเรียนรู้เนื้อหา ต้องนำไปปฏิบัติงานได้จริง การประชุมมีเอกสาร เพื่อนำมาประกอบขั้นตอนศึกษา ฝึกปฏิบัติ มุ่งเน้นไปที่การปฏิบัติได้ ซึ่งเป็นวิธีแก้ปัญหาด้วยภาคปฏิบัติ เน้นปฏิบัติมากกว่าบรรยายหรืออภิปราย มุ่งเน้นความเกี่ยวข้องกับวิชาชีพของการประชุมเชิงปฏิบัติการจะต้องมีกำหนดการในการประชุมรวมทั้งขั้นตอนฝึกหัด มีจุดมุ่งหมายสำคัญ ในการเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ ของบุคคล การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ เอกสาร รวมทั้งข้อมูลที่จำเป็นเอาไว้ล่วงหน้า เพื่อนำมาใช้ในการฝึกปฏิบัติโดยเฉพาะ

มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การใช้หลักการประมวลภาพผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเว็บไซต์ในการพัฒนาสังคมในการมุ่งไปสู่การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอุปกรณ์สื่อสารที่ทันสมัย สื่อหรือ ข้อมูลในการมีปฏิสัมพันธ์และใช้ประโยชน์กับสารสนเทศ และมีความรับผิดชอบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป ทักษะการรู้ดิจิทัลเป็น

ทักษะหลักที่มีความสำคัญต่อการศึกษา และการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน แนวทางในการพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลในการส่งเสริม พัฒนา และให้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม โดยมีรายละเอียดที่กำหนดเป็นลำดับ ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับเว็บไซต์

การใช้เว็บไซต์เป็นทักษะที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์เบื้องต้นทั้งเรื่องของฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ส่วนติดต่อผู้ใช้ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เช่น การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐาน การใช้อุปกรณ์ต่อพ่วงคอมพิวเตอร์ เว็บไซต์ที่มีประสิทธิภาพควรประกอบด้วย ทักษะในการใช้ความหลากหลายของการใช้งานเทคโนโลยีไม่ว่าจะเป็นทักษะด้านการทำงานของเทคโนโลยีที่ต้องรู้เกี่ยวกับการใช้เว็บไซต์อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์และประเมินสารสนเทศเว็บไซต์ ทักษะการทำงานร่วมกันทางออนไลน์

เว็บไซต์เป็นทักษะในการค้นหา การประเมินผล การใช้ร่วมกัน และการสร้างเนื้อหาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ต ความสามารถเว็บไซต์สามารถแบ่งเป็น ๓ ส่วน ได้แก่

๑. การใช้ (Use) หมายถึง ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ที่หลากหลายตั้งแต่พื้นฐาน เช่น การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เบื้องต้น ไปถึงเทคนิคขั้นสูงสำหรับการเข้าถึงและใช้ความรู้ เช่น การใช้โปรแกรมค้นหา (search engine)

๒. การเข้าใจ (Understand) หมายถึง ทักษะที่ช่วยให้เกิดการคิด วิเคราะห์ ประเมิน สังเคราะห์ สื่อ การพัฒนาทักษะการจัดการสารสนเทศและความรับผิดชอบต่อสิทธิความเป็นเจ้าของ การมีส่วนร่วมในสังคมดิจิทัล

๓. การสร้างสรรค์ (Create) หมายถึง ทักษะในการผลิตหรือสร้างเนื้อหาผ่านเว็บไซต์ที่หลากหลายอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์ การสื่อสารโดยใช้ความหลากหลาย

คู่มือเว็บไซต์

ซอฟต์แวร์สำหรับสร้างมาตรฐานการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยการใช้โปรแกรมประยุกต์หลักการประมวลผลภาพเป็นซอฟต์แวร์ที่ได้นำระบบภาพมาประยุกต์ใช้งาน ร่วมกับการออกกำลังกายเพื่อพัฒนารูปแบบให้สะดวกและง่ายในการนำไปปฏิบัติในพื้นที่ทุกสภาพ

๑. ขั้นตอนการทำงานของระบบการพัฒนาเว็บไซต์มาตรฐานการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การศึกษาในพื้นที่การพัฒนามาตรฐานการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ออกแบบสัมภาษณ์ โดยมีฐานข้อมูลจากภาครัฐ จำนวน ๕ คน เทศบาล

ตำบลบ้านแซว จำนวน ๕ คน ประชาชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๔๐ คน โดยใช้วิธีการเจาะจงตามการศึกษาวิจัยจำนวน ๕๐ คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด ผู้วิจัยได้พัฒนาการสัมภาษณ์จากการทบทวนวรรณกรรม แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และจากงานวิจัยการประมวลผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตอบวัตถุประสงค์ มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยกำหนดพื้นที่ในการสัมภาษณ์ ดังรายนามดังต่อไปนี้

ประชากร (Populations) ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออก ได้แก่

ก. ภาครัฐ จำนวน ๕ คน

๑. นายอำเภอเชียงแสน
๒. ปลัดอำเภอเชียงแสน
๓. เกษตรอำเภอเชียงแสน
๔. วัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย
๕. การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย

ข. เทศบาลตำบลบ้านแซว จำนวน ๕ คน

๑. นายกเทศบาลตำบลบ้านแซว
๒. รองนายกเทศบาลตำบลบ้านแซว
๓. สมาชิกเทศบาลตำบลบ้านแซว
๔. ผู้อำนวยการศึกษา
๕. นักพัฒนาชุมชน

ค. ประชาชน จำนวน ๓๐ คน

ง. ผู้ประกอบการท่องเที่ยว จำนวน ๕ คน

จ. ผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวเนื่อง จำนวน ๕ คน

วิธีการศึกษา

เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ โดยใช้วิธีการศึกษาผสมผสานหลายรูปแบบทั้งสำรวจเอกสารและการศึกษาภาคสนาม ดังนี้

๑. การศึกษาเอกสาร เป็นการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาจากหนังสือ บทความในวารสาร เอกสารวิชาการ วิทยานิพนธ์ และแผนพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. ศึกษาภาคสนาม ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลในพื้นที่ โดยวิธีการสัมภาษณ์ ศึกษาแนวคิด วิธีดำเนินการมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในท้องถิ่น ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในเขตพื้นที่ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของกลุ่มหรือประชาชนในพื้นที่

การกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ^{๒๔}(qualitative research) ของการดำเนินงานรูปแบบการจัดการที่เป็นแนวทางการศึกษาในการจัดเก็บข้อมูลอันประกอบด้วย

๑. การสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview)^{๒๕} เป็นข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพจากการเก็บจากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ที่จัดเก็บข้อมูลในการรวมกลุ่มสมาชิก จากการทำงานร่วมกัน จากการสัมภาษณ์จากผู้ที่ได้รับผิดชอบ ภาครัฐ จำนวน ๕ คน เทศบาลตำบลบ้านแซว จำนวน ๕ คน ประชาชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว จำนวน ๔๐ คน โดยใช้วิธีการเจาะจงตามการศึกษาวิจัย จำนวน ๕๐ คน

การนำเสนอระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบและขอบเขตของระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัยที่สำคัญมาใช้ในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

๑. วิธีการวิจัย เป็นการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัยตามการมีส่วนร่วมในการพัฒนามาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้กำหนดระเบียบการวิจัยหรือกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร และกระบวนการสัมภาษณ์มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑.๑ การสัมภาษณ์เจาะลึกโดยการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์ ในการกำหนดกระบวนการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดให้มีกระบวนการวิจัยโดยใช้แบบสัมภาษณ์มีการออกแบบโครงสร้างของข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ในการสัมภาษณ์ หรือการสัมภาษณ์แบบชี้แนะ คือ เป็นการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ซึ่งเป็นกระบวนการวิจัย

^{๒๔} วรรณดี สุทธิณรากร. การวิจัยเชิงคุณภาพ : การวิจัยในกระบวนการทัศน์ทางเลือก, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทสำนักพิมพ์สยามปริทัศน์ จำกัด, ๒๕๕๖), หน้า ๙๖.

^{๒๕} ไพศาล วรคำ. การวิจัยเพื่อการศึกษา, (มหาสารคาม :มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พิมพ์ครั้งที่ ๓, ๒๕๕๓), หน้า ๒๑๒.

วิจัยที่มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้างหรือมีการนำคำสำคัญมาใช้ประกอบในการขึ้นาคำสัมภาษณ์ เช่น มีการร่างข้อคำถามที่มีลักษณะปลายเปิดที่มีคำสำคัญพร้อมกับลักษณะของข้อคำถามที่มีความยืดหยุ่น และพร้อมที่จะมีการปรับเปลี่ยนถ้อยคำของข้อคำถามให้มีความสอดคล้องกับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย หรือผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนในแต่ละสถานการณ์ที่มีเหตุการณ์หรือมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ และบุคคลที่มีความสำคัญหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่อยู่ในภาครัฐ ภาคประชาชน รวมทั้ง บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีความสำคัญในกระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนตอบข้อคำถามจากการสัมภาษณ์เจาะลึกได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความหลากหลายสามารถนำมาพัฒนายุทธศาสตร์ ในการท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง

การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้รู้และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งกลุ่มผู้นำของชุมชน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ประกอบด้วย ภาครัฐ จำนวน ๕ คน เทศบาลตำบลบ้านแซว จำนวน ๕ คน ประชาชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว จำนวน ๔๐ คน โดยใช้วิธีการเจาะจงตามการ ศึกษาวิจัยจำนวน ๕๐ คน เพื่อศึกษาและวิเคราะห์มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม ที่ได้จากการศึกษาวิจัยทำให้ได้ข้อเสนอแนะ เชิงนโยบายและข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ที่ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานโยบายและ กลไกการการปกครองในการขับเคลื่อนการ พัฒนาชุมชนในพื้นที่

วิธีการศึกษา

เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ โดยใช้วิธีการศึกษาผสมผสานหลายรูปแบบทั้งสำรวจเอกสารและ การศึกษาภาคสนาม ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) ได้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งปฐม ภูมิ (Primary Source) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) เป็นการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาจากหนังสือ บทความในวารสาร เอกสาร วิชาการ วิทยานิพนธ์ แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และฐานข้อมูลที่เป็นแหล่งสืบค้นงานวิจัย (Data sources) เพื่อใช้ในการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ ๒ ศึกษาภาคสนาม ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลในพื้นที่ โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่มกับ ภาครัฐ จำนวน ๕ คน เทศบาลตำบลบ้านแซว จำนวน ๕ คน ประชาชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว

และผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว จำนวน ๔๐ คน โดยใช้วิธีการเจาะจงตามการศึกษาวิจัยจำนวน ๕๐ คน ศึกษาแนวความคิดการพัฒนามาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในเขตพื้นที่วิจัย

การลงพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้คณะผู้วิจัยจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยเรียนเชิญ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัฒนธรรม และประสบการณ์ในมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดในการศึกษาทั้งหมด

แผนการดำเนินงาน

๑. วางแผนงานในการจัดเก็บข้อมูลวิจัยในพื้นที่
๒. สร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล
๓. ทำตารางลงพื้นที่เทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน
๔. จัดกิจกรรมลงพื้นที่เพื่อการจัดเก็บข้อมูล เน้นควบคุมคุณภาพด้านการจัดการการใช้ประโยชน์ของการท่องเที่ยวสร้างความเข้มแข็งชุมชน
๕. จัดประชุมระดับความคิดผู้ที่เกี่ยวข้องในมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นำผลการศึกษานำเสนอต่อที่ประชุมของชุมชน

๓.๑๐ การพัฒนาเว็บไซต์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ ภาครัฐ เทศบาลตำบล กลุ่มเป้าหมาย คือ นักท่องเที่ยวใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

๑. ภาครัฐ
๒. เทศบาลตำบล
๓. ประชาชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว

ประกอบด้วย ภาครัฐ จำนวน ๕ คน เทศบาลตำบลบ้านแซว จำนวน ๕ คน ประชาชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว จำนวน ๔๐ คน โดยใช้วิธีการเจาะจงตามการศึกษาวิจัยจำนวน ๕๐ คน เป็นแบบสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดำเนินการดังนี้

เครื่องมือที่นำมาใช้สำหรับกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย การวิจัยได้กำหนดกระบวนการวิจัยโดยการใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การวิจัยเชิง

เอกสาร ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาและค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา ตลอดจนผลงานวิจัยประเภทต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการสร้างพื้นฐานขององค์ความรู้ในทางวิชาการเกี่ยวกับกระบวนการในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน อันเป็นแนวทางประการสำคัญในการนำไปสู่การสร้างเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์เจาะลึกข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการสัมภาษณ์แบบชี้แนะที่ไม่มีการกำหนดโครงสร้างของข้อคำถามที่มีความชัดเจนตายตัว โดยเป็นแต่เพียงการกำหนดแนวข้อคำถามแบบเปิดกว้าง หรือเป็นการใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด ซึ่งเป็นกระบวนการวิจัยที่มีผลทำให้ข้อคำถามมีความยืดหยุ่นและเปิดกว้าง การสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นเทคนิคและกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการนำมาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ส่วนบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่เป็นผู้ที่มีความรู้และความชำนาญหรือมีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่กำลังดำเนินกระบวนการวิจัย เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความรู้และความชำนาญหรือมีความเชี่ยวชาญสามารถแสดงความคิดเห็นหรือทรรศนะได้อย่างหลากหลายผู้สัมภาษณ์สามารถที่จะดำเนินการสัมภาษณ์ และสามารถที่จะสอบถาม ที่สำคัญและมีความน่าสนใจในแต่ละประเด็นของคำตอบ จากผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ให้สัมภาษณ์ อันทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความหลากหลาย โดยดำเนินการและใช้เครื่องมือในการวิจัยเพื่อศึกษาชุมชนเป้าหมายดังนี้

๑. เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการทดลอง

๑.๑ วิดีทัศน์มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ บุญเลิศ

๑.๒ คู่มือมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ บุญเลิศ

๑.๓ ตัวผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการชี้แนะ และการใช้เว็บไซต์ต่อกลุ่มเป้าหมาย

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

๒.๑ แบบบันทึกก่อนการส่งเสริมการท่องเที่ยวประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ได้แก่ ชื่อ สกุล อายุ เพศ การศึกษา สถานภาพ และรายได้(ต่อเดือน)

๑.๑ ความรู้ด้านการท่องเที่ยว

๑.๒ การรับรู้การการท่องเที่ยวด้วยระบบออนไลน์

- ๑.๓ ปัจจัยที่เอื้อการท่องเที่ยวยด้วยเว็บไซต์
- ๑.๔ การเสริมสร้างการกรท่องเที่ยวด้วยเว็บไซต์
- ๑.๕ พฤติกรรมการการท่องเที่ยวด้วยเว็บไซต์

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

กระบวนการในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการวิจัยได้กำหนดให้ใช้วิธี ดังนี้ กำหนดให้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกโดยกระบวนการสัมภาษณ์แบบชี้นำอันเป็นกระบวนการสัมภาษณ์ที่มีลักษณะที่ไม่มีข้อคำถามที่เป็นมาตรฐานเป็นการกระบวนการสัมภาษณ์ที่ไม่มีการกำหนดโครงสร้างของข้อคำถามที่นำมาใช้ในการสัมภาษณ์เจาะลึก เพียงแต่มีการกำหนดลักษณะของข้อคำถามที่มีลักษณะเปิดกว้างมีความยืดหยุ่น และมีการนำคำผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนตามสถานการณ์ที่มีการขับเคลื่อนหรือเปลี่ยนแปลงไปได้ตลอดเวลาส่วนการกำหนดกระบวนการและขั้นตอนในการออกแบบการวิจัยหรือการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินกระบวนการวิจัย ในการวิเคราะห์และแก้ไขข้อผิดพลาดของเว็บไซต์

๓.๑๑ วิเคราะห์ผลทดลอง

แบบแผนการทดลอง

ผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินกระบวนการวิจัย มาตรการยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

ขั้นตอนการทดลองการพัฒนาเว็บไซต์เพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ขั้นเตรียมการทดลอง

๑. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผู้เชี่ยวชาญ
๒. จัดเตรียมทำคู่มือ และเว็บไซต์ จำนวน ๑ ชุด
๓. จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อเป็นการชี้แนะ และการชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการ รูปแบบ และการบันทึก
๔. การเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจงที่กลุ่มเป้าหมายมีความสมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย ภาครัฐ จำนวน ๕ คน เทศบาลตำบลบ้านแซว จำนวน ๕ คน ประชาชน ผู้ประกอบการ

ท่องเที่ยว และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว จำนวน ๔๐ คน โดยใช้วิธีการเจาะจงตามการศึกษาวิจัย จำนวน ๕๐ คน

ขั้นตอนในการทดลองเว็บไซต์

๑. ชี้แจงวัตถุประสงค์ กติกาในการเข้าร่วมกิจกรรมในมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๒. นัดหมาย เวลา วัน สถานที่ในมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยกำหนดสถานที่ ระหว่าง วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๖ ถึง วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๖ รวมทั้งสิ้น ๘ สัปดาห์

วิเคราะห์ทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาในเชิงเอกสาร(Documentary Research) และข้อมูลเชิงประจักษ์ในการสัมภาษณ์ การประชุมสนทนากลุ่มย่อย การสัมภาษณ์ในเชิงลึกเป็นกระบวนการศึกษาเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารเชิงเนื้อหา (Content analysis) ผู้วิจัยได้ศึกษาจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ความชัดเจนในประเด็นที่ทำการศึกษาโดยการวิเคราะห์ที่มีปัจจัยที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกของการบริหารจัดการ การดำเนินงานได้บอกถึงรูปแบบการจัดการ ศักยภาพท้องถิ่น ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนเชิงพาณิชย์ มีขั้นตอนในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ เพื่อจัดประเด็นและจัดกลุ่มข้อมูลเป็นแนวคิด และรูปแบบการจัดการเชิงพาณิชย์ของชุมชนโดยใช้การตลาด นำการส่งเสริม สนับสนุนกระตุ้นให้ชุมชนมีความกระตือรือร้นในการการใช้ประโยชน์เว็บไซต์ ผู้ศึกษาจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ความชัดเจนในประเด็นที่ทำการศึกษา มีขั้นตอนในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์

วิเคราะห์การสนทนากลุ่มศึกษาการบริหาร การใช้ประโยชน์มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในการปฏิบัติตามแผนพัฒนาที่ผ่านมา ตลอดจนการกำหนดแผนระยะยาวที่จะเกิดขึ้นในปีงบประมาณต่อไปให้ต่อเนื่องจากได้รับข้อมูลเสนอแนะจากการสนทนากลุ่มของกลุ่มเป้าหมาย ศึกษาสภาพพื้นที่ปัญหาและอุปสรรคในจัดการใช้ประโยชน์เว็บไซต์ที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้

มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจึงนำไปสู่การอบรมเชิงปฏิบัติ ดังนี้

๑. การอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อจัดเตรียมชุมชนให้รู้ด้านบริการ โดยมีศูนย์กลางการเรียนรู้ในการเผยแพร่องค์ความรู้ที่อยู่ในชุมชนได้มีการเรียนรู้และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้มี จำนวน ๕๐ คน การอบรมในครั้งนี้ผู้เข้าอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้กับการเชื่อมโยงกิจกรรมในศาสตร์อื่นๆ ที่สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ของเว็บไซต์

๒. การอบรมเชิงปฏิบัติการเว็บไซต์กับการสร้างความเข้มแข็งชุมชนได้มีการประสานและความร่วมมือในการเอื้อประโยชน์ในด้านอุปกรณ์ และบุคลากรเป้าหมาย ผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้มี จำนวน ๕๐ คน เป็นเวลา ๑ วัน ผู้เข้าร่วมการอบรมมีความพึงพอใจในการเข้ารับความรู้ในการใช้ประโยชน์ของเว็บไซต์ นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมอบรมยังสามารถนำความรู้มีประสิทธิภาพ

๓. การบริหารจัดการเว็บไซต์เป็นต้นแบบแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ปกครองท้องถิ่นได้ให้การสนับสนุน ส่งเสริมการศึกษาดูงานที่เพิ่มทักษะให้กับผู้ที่สนใจในชุมชน และการร่วมมือกับผู้วิจัยในการนำเว็บไซต์ใช้ในชุมชน

๔. การถ่ายทอดความรู้โดยความร่วมมือของเว็บไซต์ในชุมชนมาให้ความรู้ในการใช้ประโยชน์ของเว็บไซต์การสร้างความเข้มแข็งชุมชน จัดแหล่งเรียนรู้ในชุมชน การถ่ายทอดให้กับผู้ที่สนใจในชุมชน

๕. การรวบรวมความรู้ด้านเว็บไซต์ และการรวบรวมองค์ความรู้สู่ชุมชนเพื่อนำมาสู่การจัดพิมพ์ชุดความรู้ในการจัดเผยแพร่ให้กับชุมชนและเครือข่าย

๒. การนำเสนอข้อมูล ซึ่งการศึกษาวิจัยในครั้งนี้แบ่งข้อมูลออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ศึกษาพื้นฐานปัญหา สาเหตุ และกระบวนการจัดการใช้ประโยชน์เว็บไซต์สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ตามแผนนโยบายของเทศบาลตำบล ประกอบด้วย สภาพพื้นที่ จำนวนประชากรและครัวเรือน เศรษฐกิจในพื้นที่ตำบล และองค์กรส่วนราชการอื่น ๆ

ส่วนที่ ๒ ศึกษาการจัดการใช้ประโยชน์เว็บไซต์ของชุมชน ตามแผนนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีข้อจำกัดในหลาย ๆ ด้าน ๑. ศึกษาข้อมูลทางเอกสาร ๒. การศึกษาการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์

องค์ความรู้จากการวิจัย

๑. ความคิดสร้างสรรค์ใหม่ (Creative Thinking)

๑.๑ การระดมความคิดในการสร้างเว็บไซต์ให้เหมาะสมกับชุมชน

๑.๒ ค้นหาจุดบกพร่องของการใช้เว็บไซต์ในการให้บริการ

๒. การจัดการและต่อยอดองค์ความรู้ (Knowledge Management)

๒.๑ การวางแผนเพื่อพัฒนาเว็บไซต์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๒.๒ นำมาใช้เป็นข้อมูลการท่องเที่ยวชุมชน

๓. ความต้องการแก้ปัญหา (Problem)

๓.๑ วิเคราะห์หาสาเหตุและปัจจัยที่แท้จริงของปัญหาการท่องเที่ยวชุมชน

๔. การปรับปรุงพัฒนา (Improvement)

๔.๑ การประเมินความต้องการหรือความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์

การวิเคราะห์การพัฒนาเว็บไซต์

๑. ส่วนการนำโปรแกรมประยุกต์ไปใช้งาน

๑.๑ ส่วนของฮาร์ดแวร์ (Hardware)

- CPU ความเร็วไม่ต่ำกว่า ๕๐๐ MHz
- RAM ไม่ต่ำกว่า ๕๐๐ MB
- หน้าจอไม่ต่ำกว่า ๒๔ นิ้ว ความละเอียด ๓๒๐x๒๔๐ พิกเซล ขึ้นไป

๑.๒ ส่วนซอฟต์แวร์ (Software)

- ระบบปฏิบัติการ windows ๑๐

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่องมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งชุมชนด้านเศรษฐกิจของชุมชนด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยววัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการวิจัยโดยวิธีวิเคราะห์เอกสารและวิธีวิจัยเชิงสำรวจ ผลการวิจัยเชิงสำรวจและการศึกษาภาคสนาม โดยการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง กลุ่มประชากรตัวอย่างเป็นจังหวัดเชียงราย ประเทศไทย ทำชี้หลัก สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการวิจัยการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับได้แบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ศึกษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนลุ่มน้ำโขง

ตอนที่ ๒ พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่

ตอนที่ ๓ หาแนวทางเพิ่มศักยภาพของชุมชนลุ่มน้ำโขงที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

๔.๑ ศึกษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนลุ่มน้ำโขง

ตอนที่ ๑ ศึกษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนลุ่มน้ำโขง

ศักยภาพด้านการท่องเที่ยววัฒนธรรมของชุมชนลุ่มน้ำโขงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีความสอดคล้องครอบคลุมซึ่งได้มีการดึงชุมชนร่วมเป็นฐาน ขับเคลื่อนคนในพื้นที่ทุกมิติ อำเภอที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขงเป็นแหล่งที่สำคัญทั้งด้านมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติปัจจุบันมีประชากร

อาศัยอยู่อย่างหนาแน่นตามลำน้ำโขงเนื่องจากส่วนใหญ่มีอาชีพทางด้านเกษตรกรรม จึงเป็นที่สำคัญทางด้านเศรษฐกิจที่เป็นประตูแหล่งการท่องเที่ยววัฒนธรรม การขยายตัวของการท่องเที่ยวทำให้เศรษฐกิจในปัจจุบันมีความสำคัญต่อสังคมในชุมชน การสัญจรทั้งทางน้ำ และทางบกสามารถติดต่อได้ แหล่งให้บริการท่องเที่ยวที่สำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมซึ่งมีโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึก บริการเรือเร็วบริการนักท่องเที่ยวในการเที่ยวชมสองฝั่งแม่น้ำโขงตลอดจนตลาดไทย สปป.ลาว และเมียนมา การศึกษาบริบทพื้นที่เพื่อที่จะสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยวการศึกษาบริบทพื้นที่ ตลอดจนสภาพปัจจุบันของเศรษฐกิจและสังคมท้องถิ่น จึงมีความน่าสนใจในภูมิภาคนี้ เพื่อที่จะนำมาใช้ประกอบการวางกลยุทธ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์การท่องเที่ยว

แผนพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยววัฒนธรรม การเข้ามาจัดการพัฒนาของชุมชนเพื่อจัดการประชาสัมพันธ์จะทำให้เศรษฐกิจในแนวชายแดนได้กลับมาคึกคักและมีการค้าขายทั้งในประเทศ และต่างประเทศ การพร้อมรับนักท่องเที่ยวตลอดถึงการใช้เส้นทางน้ำโขงเป็นแหล่งท่องเที่ยวพหุประโยชน์ เรือเร็วในการบริการนักท่องเที่ยวชมภูมิทัศน์ทางน้ำ

การพัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์ และทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยววัฒนธรรมอย่างยั่งยืน มีการเขมาอนุรักษณ์วัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบในการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ใช้การบริหารจัดการโดยชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทั้งท่าเรือพหุประโยชน์ ท่าเรือโดยไทย เมียนมาร์ และสปป.ลาว ในการปรับปรุงหรือพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวจึงจะต้องมีการจัดการแหล่งที่อยู่อาศัยบริเวณน้ำโขงมีการค้าขาย การเศรษฐกิจ การปกครอง และการประกอบกิจกรรมทางวัฒนธรรมของชุมชน จึงจะต้องยึดหลักการผสมผสานชุมชน พื้นที่อย่างมีระเบียบ การจัดการพื้นที่สำคัญ การบริการชุมชนโดยการจัดแบ่งเขตพื้นที่ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดังนี้

เขตพื้นที่ชุมชน ภาครัฐ เอกชน จะต้องมีการจัดเตรียมการบริหารจัดการควบคุมพื้นที่และรูปแบบ โรงเรียน อาคาร ถนน ร้านอาหาร สถานที่บริการ และสถานที่ราชการ ที่จะต้องมีการดูแลแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้คงอยู่

การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะต้องมีการวางแผนการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การประชาสัมพันธ์ด้านการให้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวในการช่วยกันอนุรักษ์ประกอบกับการให้ความรู้ ด้านภาษา ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ด้านนวัตวิถีชน

ท้องถิ่น ด้านการแต่งกาย ซึ่งการให้ข้อมูลเบื้องต้นจะทำให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจในกระบวนการสืบสานวัฒนธรรมในอดีตสู่ปัจจุบัน ศูนย์เรียนรู้เพื่อเป็นการนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยว การบริการด้านการท่องเที่ยวที่จะทำให้ให้นักท่องเที่ยวเข้าใจถึงการสัมผัสธรรมชาติ การนำเสนอในรูปแบบต่างๆ ที่ชุมชนได้สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมของตนเอง การบริการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้สนับสนุนดังนี้

๑. ป้ายบอกทาง
๒. ศูนย์บริการการท่องเที่ยว
๓. แผ่นพับใบปลิวการท่องเที่ยววัฒนธรรม
๔. ของที่ระลึก
๕. งานส่งเสริมวัฒนธรรมธรรม
๖. การสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณี

ส่วนการอนุรักษ์พื้นที่ โดยชุมชนมีส่วนร่วมและการบริหารจัดการร่วมกับภาครัฐ และผู้ประกอบการท่องเที่ยว ดังนี้

๑. การก่อสร้างโครงการใหม่
๒. การปรับปรุงที่สำคัญในการท่องเที่ยว
๓. การปรับปรุงภูมิทัศน์
๔. การจัดถนนชุมชนให้สอดคล้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมรูปแบบใหม่

เขตพื้นที่สาธารณะ ได้มีการบริหารจัดการให้อยู่ในพื้นที่เหมาะสมทั้ง ถนน อาคาร ร้านค้า สถานที่เอกชน และสถานที่ราชการ จะต้องมีการบริหารจัดการที่ชัดเจน รูปแบบที่ใช้พื้นที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ทราบถึงจุดประสงค์เพื่อที่จะให้การจัดการเป็นไปตามระเบียบ

ส่วนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนตัว

ที่	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	๑๒	๒๔
หญิง	๓๘	๗๖
อายุ		
๒๐-๓๐ ปี	-	-
๓๑-๔๐ ปี	-	-

๔๑-๕๐ ปี	๓	๓
๕๑ ปีขึ้นไป	๔๗	๙๗
ระดับการศึกษา		
ชั้นประถมศึกษา	๑๘	๓๖
ชั้นมัธยมศึกษา	๒๙	๕๘
ปริญญาตรี	๓	๖
ปริญญาโท	-	-
สูงกว่าปริญญาโทขึ้นไป	-	-
สถานภาพ		
โสด	๕	๕
สมรส	๔๐	๗๙
หม้าย	๖	๑๑
หย่าร้าง	๕	๕
รายได้(ต่อเดือน)		
๑๐,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ บาท	๔๐	๙๑
๒๐,๐๐๐-๓๐,๐๐๐ บาท	๙	๙
๓๐,๐๐๐-๔๐,๐๐๐ บาท	๑	๑
๔๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	-	-

N=๕๐

จากตารางที่ ๑ การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มเป้าหมายที่ได้คัดเลือกแบบเจาะจงที่อาศัยในพื้นที่ลุ่มน้ำโขง พบว่า เป็นหญิง ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๖ อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๙๗ การศึกษามัธยมศึกษา ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘ สถานภาพสมรส ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๙ ระดับรายได้ของครอบครัวต่อเดือน ๑๐,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ บาท (เปรียบเทียบรายได้กับรายจ่าย) รายรับสูงกว่ารายจ่าย(เหลือเก็บ) คิดเป็นร้อยละ ๙๑

ส่วนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว				
๑	ความสนใจด้านศิลปวัฒนธรรม	๔.๑	.๘๓	มาก

๒	กิจกรรมการเรียนรู้	๔.๒	.๗๕	มาก
๓	การพัฒนาเว็บไซต์เพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	๔.๔	.๖๖	มากที่สุด
๔	เส้นทางท่องเที่ยวใหม่	๔.๓	.๗๘	มากที่สุด
๕	ความพึงพอใจต่อการเดินทางท่องเที่ยว	๔.๒	.๗๕	มาก
๖	การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมชุมชน	๔.๓	.๖๔	มากที่สุด
ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยว				
๗	การเดินทาง	๔.๔	.๔๙	มากที่สุด
๘	ค่าใช้จ่าย	๔.๓	.๖๔	มากที่สุด
๙	การซื้อสินค้าธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน	๔.๖	.๔๙	มากที่สุด
๑๐	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน	๔.๖	.๔๙	มากที่สุด
ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาเว็บไซต์เพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม				
๑๑	ร้านอาหารเพียงพอ	๔.๑	.๘๓	มาก
๑๒	สถานที่จอดรถ	๔.๒	.๗๕	มาก
๑๓	ที่พักอาศัยสะอาด สะดวก และปลอดภัย	๔.๔	.๖๖	มากที่สุด
๑๔	การบริการข้อมูลการท่องเที่ยววัฒนธรรม	๔.๓	.๗๘	มากที่สุด
๑๕	ป้ายบอกทาง	๔.๒	.๗๕	มาก
๑๖	การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว	๔.๓	.๖๔	มากที่สุด

N=๕๐

จากตารางที่ ๒ การวิเคราะห์แนวความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง พบว่า การพัฒนาเว็บไซต์เพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เส้นทางท่องเที่ยวใหม่ การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมชุมชน การเดินทาง ค่าใช้จ่าย การซื้อสินค้าธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ที่พักอาศัยสะอาด สะดวก และปลอดภัย การบริการข้อมูลการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและความสนใจด้านศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมการเรียนรู้ตาม ความพึงพอใจต่อการเดินทางท่องเที่ยว ร้านอาหารเพียงพอ สถานที่จอดรถ ป้ายบอกทางลำดับ

๑. การตลาด

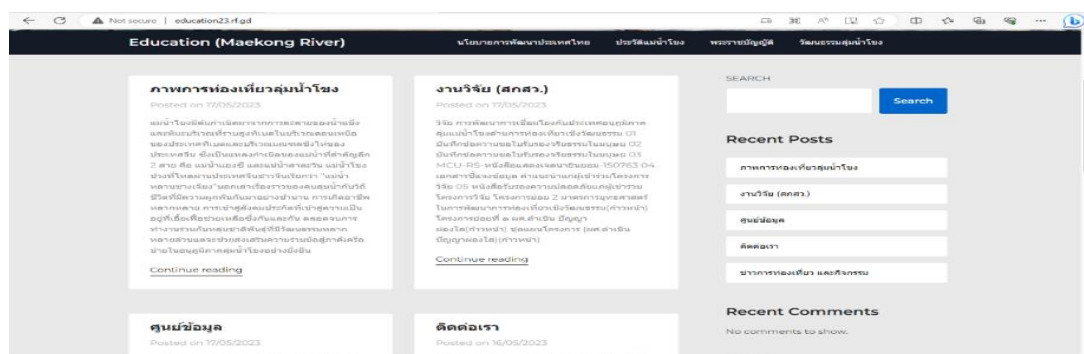
๑) กลยุทธ์เชิงรุก ชุมชนควรมีการเร่งปรับปรุง และพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชน เพื่อสร้างจุดขายและรายได้ให้กับชุมชน กลยุทธ์การตลาดเชิงสร้างสรรค์และการโฆษณาเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับการวัฒนธรรมและบริการที่ จับบ่ายจากการท่องเที่ยว คือ **คุณภาพสินค้าและบริการ การพัฒนาสินค้าและบริการ การจัดการข้อมูลการตลาด** ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวและสื่อถึงวัฒนธรรม เพิ่มความหลากหลายของบรรจุภัณฑ์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันและมีบรรจุภัณฑ์ที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย มีการพัฒนาต่อยอดการท่องเที่ยวของชุมชน เชิงสร้างสรรค์และมีการ โฆษณาทาวเครือข่ายเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับสินค้าและบริการ คือ ชุมชนจะต้องสร้างจุดเด่นของชุมชน ให้น่าสนใจ การปลูกจิตสำนึกของคนในชุมชนให้รักเรียนรู้และพัฒนาวิถีชุมชน เช่น การแต่งกาย ภาษาถิ่นการ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่น เพื่อเสริมสร้างเสน่ห์ให้กับชุมชนทำให้เกิดความน่าสนใจดึงดูด นักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวโดยชุมชนโดยอยู่บนพื้นฐานของวิถีชุมชนโดยมีการบริหารจัดการที่เหมาะสมโดยไม่ขัดต่อประเพณีวัฒนธรรมและวิถีชุมชน โดยอยู่บนพื้นฐานรากเหง้าของศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่นและทรัพยากรของชุมชน

การสร้างชุมชนแหล่งท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำโขง

สามารถที่จะโน้มน้าวใจให้ผู้บริโภคเกิดความสนใจและต้องการที่จะรับรู้ข้อมูลต่างๆ ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น สินค้า ของที่ระลึก บรรจุภัณฑ์จึงถือเป็นกลยุทธ์ทางการตลาด อีกทางหนึ่งและผู้ผลิตจะสามารถสร้างบรรจุภัณฑ์ให้เป็นที่ดึงดูดตาดึงดูดใจ การเพิ่มจุดสำคัญต่างๆ องค์กรได้ในระยะยาวระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Management System – PMS)

ภาพที่ ๑ เว็บไซต์ <http://education23.rf.gd/>

ภาพที่ ๒ เว็บไซต์ <http://education๒๓.rf.gd/>

ศักยภาพด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องมีความสอดคล้องครอบคลุมซึ่งได้มีการตั้งชุมชนร่วมเป็นฐาน ขับเคลื่อนคนในพื้นที่ทุกมิติ อำเภอ ที่มีลักษณะที่ตั้งติดลำน้ำโขง การขยายตัวของการท่องเที่ยวทำให้เศรษฐกิจในปัจจุบันมีความสำคัญต่อ สังคมในชุมชน แหล่งให้บริการท่องเที่ยวที่สำคัญ การส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมซึ่งมีที่พัก ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึก บริการรถในการเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนเพื่อที่จะสร้างความ มั่นคงทางด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการเกษตร ตลอดจนสภาพปัจจุบันของ เศรษฐกิจและสังคมท้องถิ่นในภูมิภาคนี้ เพื่อที่จะนำมาใช้ประกอบการวางกลยุทธ์ในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับความอุดมสมบูรณ์ของ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การควบคุมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้เป็นไปตามขั้นตอน เพื่อที่จะเน้นคุณภาพ ๓ ส่วน ดังนี้

การดำเนินการช่วงต้นน้ำ การร่วมตัวกันในกลุ่มประเทศไทย สปป.ลาว และเมียนมา หน่วยงานทำการตรวจประเมินองค์กร แสดงหลักฐานสำคัญต่าง ๆ ที่ได้รับประโยชน์ร่วมกัน แบ่ง ออกเป็น ๓ ประเด็น คือ ๑. การบริหารจัดการท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขงร่วมกัน ๒. การกำหนดมาตรฐาน สถานที่ท่องเที่ยววัฒนธรรม ๓. กลุ่มผู้ประกอบการการท่องเที่ยวจะต้องมีการประสานงานร่วมกัน เพื่อจะกำหนดการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

การดำเนินการช่วงกลางน้ำ กระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมีความเกี่ยวข้อง กับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การทำลายหน้าดิน

การตัดไม้ การเผาป่า มีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญทางด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เป็นหลัก

การดำเนินการช่วงปลายน้ำ การดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมการดำเนินการค้าอย่างเป็นธรรม โดยเฉพาะราคาที่พัก อาหาร สินค้าและอื่นๆ ที่เป็นธรรม โดยได้มีการสนับสนุนการมีรูปแบบการดำเนินงานที่เป็นทางการทำให้การทำงานเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มสมาชิกระหว่างประเทศเพื่อพัฒนารูทร่วมกัน

๔.๒ พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่

ตอนที่ ๒ พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่

การพัฒนาเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๑. การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มุ่งเน้นทรัพยากรมนุษย์ให้ด้านการให้ความรู้ ความสามารถ เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะทำให้การท่องเที่ยววัฒนธรรมได้มีการพัฒนาสอดคล้องความต้องการของนักท่องเที่ยวและประสบความสำเร็จ การมีส่วนร่วมของชุมชนการท่องเที่ยววัฒนธรรมซึ่งภาครัฐ ผู้ประกอบการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง จะต้องช่วยกันในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ ศักยภาพการบริหารจัดการของภาครัฐ และเอกชน ชุมชนให้มีความชัดเจน และจะต้องมีการปลูกฝังการมีบริการด้วยใจ (service mind) ให้กับคนตลอดทั้งชุมชน

๑.๒ การบริหารจัดการด้านการเงิน ประชาชนในชุมชนที่อยู่ในพื้นที่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่ายทุกประเภทอย่างเป็นระบบ เพื่อจะสามารถวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของต้นทุนการท่องเที่ยวตลอดถึงค่าตอบแทนของผู้ประกอบการ ชุมชน และประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อที่จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการเข้ามาร่วมการบริหารจัดการที่ชัดเจน มีระบบ การดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จะดำเนินงานต่อไปจะต้องมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นจากสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม จะช่วยลดความเสี่ยงที่จะทำให้ธุรกิจการท่องเที่ยวขาดทุน

๑.๓ การบริการจัดการด้านการตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประชาชนในพื้นที่จะต้องเข้ามามีบริหารจัดการร่วมกับองค์ภาครัฐ และเอกชนที่เข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการท่องเที่ยวชุมชน การสำรวจด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีในชุมชน พื้นที่การท่องเที่ยววัฒนธรรม เพื่อช่วยพัฒนาทำให้เป็นระบบจะเป็นประโยชน์ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้กับนักท่องเที่ยวได้เข้ามาสัมผัส และทำให้เกิดรายได้ให้กับชุมชน ประชาชนในพื้นที่สามารถพึ่งพาตัวเองได้

๑.๔ การบริการจัดการด้านการให้บริการ การผลิต การจัดการบริหารแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะต้องมีการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวที่ให้ความรู้ วัฒนธรรม ประเพณี กับมัคคุเทศก์ที่จะได้เป็นผู้ช่วยถ่ายทอดความรู้นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างถูกต้อง

๒. ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพที่เหมือนเดิม การช่วยกันของประชาชน ชุมชนในพื้นที่จัดเก็บข้อมูลพื้นฐานการท่องเที่ยวในรูปแบบเอกสาร อิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบของการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการโดยมีชุมชนเข้าร่วมตลอดจนการจัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง และนักท่องเที่ยว

๓. การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภาครัฐ และเอกชน ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง ทุกภาคส่วนจะต้องมีการจัดระบบการให้ความรู้ การประสานงาน และทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเศรษฐกิจใหม่ การดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งที่ทุกคนจะต้องเข้าร่วมจัดการ รักษา และกำหนดขอบเขตพื้นที่ในการบริหารจัดการให้ชัดเจน

การพัฒนาศักยภาพเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยว ที่เหมาะสมกับรูปแบบของโปรแกรมท่องเที่ยวชุมชน และสังเคราะห์ในการยกระดับการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

จากการศึกษาบริบทของชุมชนจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชน ความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่กับความต้องการของนักท่องเที่ยวในการใช้กลยุทธ์ทางการตลาดในการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดประสิทธิภาพในองค์กรรวมดังนี้

กลยุทธ์ด้านการตลาด จะต้องมีการส่งเสริมในด้านต่างๆ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจ และได้รับความเป็นธรรมมากที่สุดในด้าน

๑. การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น มัคคุเทศก์ ค่าบริการเข้าชมสถานที่ต่างๆ ห้างน้ำ สถานที่จอดรถ ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก และการบริการข้อมูลข่าวสาร
๒. การจัดกิจกรรม ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี พื้นบ้าน
๓. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาครัฐ และเอกชน
๔. การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนอย่างต่อเนื่อง
๕. การสนับสนุน ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาในพื้นที่เข้าร่วมกิจกรรม เช่น จัดนิทรรศการ เป็นต้น
๖. ให้ความรู้ ความเข้าใจ ในการบริหารจัดการท่องเที่ยวชุมชนให้กับคนในพื้นที่
๗. การจัดการวางแผนร่วมกันของทุกภาคส่วนในการบริหารความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น

ศักยภาพชุมชนกับการพัฒนาเศรษฐกิจกลุ่มน้ำโขง

การท่องเที่ยวชุมชนเป็นการบริหารจัดการท่องเที่ยวที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ตลอดจนการร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วนในการช่วยกันประชาสัมพันธ์ การเสริมสร้างพื้นที่ให้คงอยู่ยั่งยืน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน

ประชาชนในพื้นที่ทุกคนตลอดจนสถาบันการศึกษาในพื้นที่จะต้องเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงร่วมกัน การก่อสร้างสาธารณูปโภคต่างๆในพื้นที่จะต้องรองรับอนาคตของการท่องเที่ยวทั้งท่าเรือพาณิชย์ ท่าเรือโดยสารที่ให้บริการนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ อาสาสมัครในพื้นที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพื้นที่การท่องเที่ยว ชะยะที่เกิดจากการท่องเที่ยว การแบ่งเขตรับผิดชอบของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว ดังนี้

พื้นที่ท่องเที่ยววัฒนธรรมที่สำคัญทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวที่มีมูลค่าทางด้านวัฒนธรรม สถาปัตยกรรม จะต้องดูแลรักษาให้ถูกต้องหรือมีการบูรณะให้อยู่ในสภาพเดิม การจัดระเบียบชุมชนจะต้องไม่บุกรุกสถานซึ่งเป็นการทำลายคุณค่าในพื้นที่

พื้นที่ชุมชน การพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องไม่มีบ้านเรือนหรืออาคารสร้างลูกล้าแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ การสร้างอาคารหรือการสร้างสิ่งปลูกสร้างอื่นๆที่ทำให้ทัศนียภาพของแหล่งท่องเที่ยวได้รับผลกระทบจะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมแบ่งออก ดังนี้

- ๑) พื้นที่เดิม เช่น บ้านเรือน สิ่งปลูกสร้างโครงการต่างๆ จะต้องร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรม
- ๒) พื้นที่เปลี่ยนแปลง เช่น สิ่งปลูกสร้างพื้นที่สำคัญ

พื้นที่ป่า และพื้นที่เกษตรกรรม จะต้องมีการควบคุมป้องกันไม่ให้ลูก้าพื้นที่จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชน การแบ่งเขตให้เป็นสัดส่วนที่ชัดเจน

แผนจัดทำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

ศักยภาพของท้องถิ่น ศักยภาพชุมชนและพื้นที่ ผลการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสภาพ การพัฒนาวัฒนธรรมในปัจจุบัน โอกาสพัฒนาในอนาคตของท้องถิ่นโดยชุมชนมีส่วนร่วม จากผลของ การศึกษาข้อมูลหลัก และผู้ให้ข้อมูล การสนทนากลุ่มย่อย บุคคลกรบางส่วนจะมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนการพิจารณายุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้าง พื้นฐาน ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคนและสังคม ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์การ พัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองการบริหาร เป็นการกำหนดแผน ยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับการทำงานของท้องถิ่นในการพัฒนาที่ดีจะต้องมีพื้นฐานการมีส่วนร่วมของ ชุมชน การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่สามารถสนองความ ต้องการของชุมชนในท้องถิ่น และชุมชนรอบข้าง

ตารางที่ ๒ ปัญหาและการดำเนินการวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

ปัญหา	การดำเนินการ
๑.ทรัพยากรการท่องเที่ยวยังไม่แพร่หลาย	๑.วางยุทธศาสตร์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
๒.ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ	๒.แผนยุทธศาสตร์สนับสนุนการท่องเที่ยว
๓.ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	๓.ทำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวให้ผลกระทบสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด
๔.ขาดการมีส่วนร่วมชุมชน	๔.เพิ่มยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของชุมชน
๕.การจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน	๕.ทำแผนยุทธศาสตร์ท้องถิ่นให้สอดคล้องการจัดการท่องเที่ยววัฒนธรรม
๖.ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง	๖.จัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการท่องเที่ยว
๗.การมีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่จัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง	๗.ทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนท้องถิ่น
๘.ความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สินนักท่องเที่ยว	๘.จัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านความปลอดภัยในพื้นที่การท่องเที่ยว

๙.จัดทำหลักสูตรมัธยมศึกษาในชุมชน	๙.ทำแผนยุทธศาสตร์สนับสนุนบุคลากรชุมชนให้มีรายได้
๑๐.การจัดกิจกรรมในพื้นที่เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว	๑๐.ยุทธศาสตร์การจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง ปัญหาที่พบในการลงพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวจากการศึกษาลักษณะในภาพรวมที่มีองค์ประกอบของการท่องเที่ยวร่วมกัน ๓ ประเทศ จะส่งผลกระทบหรือบทบาทของการพัฒนาการท่องเที่ยวในอนุภูมิภาค

ด้านทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว

- ๑.ยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว และวัฒนธรรมท้องถิ่น
- ๒.ยุทธศาสตร์ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยว

ด้านกิจกรรมในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง

- ๑.ยุทธศาสตร์การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง
- ๒.ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- ๓.ยุทธศาสตร์หลักสูตรมัธยมศึกษาชุมชน

ด้านการบริหารจัดการ

- ๑.ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมบริหารจัดการชุมชน
- ๒.ยุทธศาสตร์กองทุนสนับสนุน
- ๓.ยุทธศาสตร์ด้านความปลอดภัย
- ๔.ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

- ๑.ชุมชนในพื้นที่เข้าร่วมในการวางแผนกำหนดนโยบาย
- ๒.ชุมชนดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ที่ได้วางไว้ร่วมกัน
- ๓.ชุมชนร่วมติดตามและประเมินผลการทำงาน

ด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ๑.สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย
- ๒.สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเชียงราย

๓.องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดทำยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงมีสถานะแวดล้อม และสถานการณ์ เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การเมืองของกลุ่มยังไม่แน่นอนยังมีปัจจัยทั้งภายในประเทศ และนอก ประเทศเป็นตัวแปร การกำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวด้านกรอบแนวคิด การพัฒนาร่วม การสร้าง เครือข่าย การหาแนวทาง และความร่วมมือกำหนดแนวทางการท่องเที่ยวเชิงปฏิบัติการ การกำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์

ศูนย์กลางการท่องเที่ยวอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

เป้าหมาย

ศักยภาพการเพิ่มช่องทางการท่องเที่ยวในระดับภูมิภาค การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในและ นอกประเทศ

ยุทธศาสตร์

- ๑.เพิ่มรายได้ และช่องทางการท่องเที่ยวร่วมกัน
- ๒.การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การบริการ ของบุคลากร
- ๓.พัฒนาศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยวอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงร่วมกัน
- ๔.ส่งเสริมการตลาด พัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยี และการประชาสัมพันธ์
- ๕.สร้างความร่วมมือในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

กลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

- ๑.ยุทธศาสตร์เพิ่มช่องทางการท่องเที่ยว สร้างเวทีกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมการ ท่องเที่ยว และเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยว
- ๒.ยุทธศาสตร์พัฒนาศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยวในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
- ๓.ยุทธศาสตร์การพัฒนาบุคลากร สร้างความสัมพันธ์ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวของเพื่อน บ้าน และมาตรฐานการบริการ
- ๔.ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์
- ๕.ยุทธศาสตร์ความร่วมมือการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

ศักยภาพท้องถิ่น ชุมชน ตลอดจนพื้นที่ของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง มีโอกาสในการพัฒนาร่วมกันในระดับประเทศ ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มย่อยร่วมกันเพื่อพิจารณาทิศทางที่จะเป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดทำแผนร่วมกันของภาคีเครือข่ายจะต้องอยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วม การวิเคราะห์ของมูลระบบสารสนเทศเพื่อนำไปแก้ไขปัญหา และตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว การสัมภาษณ์จึงเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่จะนำมากำหนดทิศทางของแผนยุทธศาสตร์ให้สอดคล้ององค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง และบทบาทของท้องถิ่น

๑.ด้านทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว เช่น วัฒนธรรมประเพณี และสถานที่แหล่งท่องเที่ยว

๒.ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน เช่น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน และมรดกเทศกในแหล่งท่องเที่ยว

๓.ด้านการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวภาคีเครือข่าย การมีส่วนร่วม การจัดตั้งกองทุนสนับสนุน ความปลอดภัยต่อชีวิตทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว และการประชาสัมพันธ์

๔.ด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่าย การวางแผนการจัดการท่องเที่ยว การบริหารจัดการบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้เข้าใจ บทบาท หน้าที่ ทุกกระบวนการ

การออกแบบหน้าจอเว็บไซต์

การออกแบบแอปพลิเคชันได้ยึดหลักการในการออกแบบ User Interface ที่ประกอบไปด้วย Visibility, Development และ Acceptance.

๑. Visibility คือ มีความชัดเจนที่จะบ่งบอกถึงเอกลักษณ์เฉพาะตัวของแอปพลิเคชัน โดยคำนึงการใช้งาน และมี Concept ที่ชัดเจน

๒. Development ต้องคำนึงถึง ความสามารถในการปรับแต่งและข้อจำกัดของ platform เช่น การรองรับ การสร้างต้นแบบที่รวดเร็ว มีคลังข้อมูล และมีชุดเครื่องมือที่รองรับ เพื่อที่จะสามารถต่อยอดและพัฒนาต่อไปได้

๓. Acceptance หมายถึง ยอมรับในข้อตกลงสิทธิบัตร และนโยบายองค์กร ไม่ขัดกับข้อบังคับ (Apple Store, Google Play)

พื้นฐานหลักการออกแบบเว็บไซต์ เพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

๑. Communication ความสอดคล้องกันระหว่าง ผู้ใช้และฟังก์ชันการใช้งาน เช่น พฤติกรรมการใช้งาน interactive ต่าง ๆ

๒. Economization การลดจำนวนขั้นตอนการทำงานของ User Interface ให้น้อยที่สุด แต่ต้องครอบคลุมที่สุด

๓. Organization หมายถึง User Interface จะต้องมีการสร้างการที่จะใช้งานและ Concept ที่ชัดเจน

การพัฒนาระบบงานสารสนเทศการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การเชื่อมต่อ Internet เชื่อมกับฐานข้อมูลเพื่อจัดเก็บข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลและนำเสนอสารสนเทศตามความต้องการของผู้ใช้งาน ซึ่งแบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนของผู้ดูแลระบบ และส่วนของผู้ใช้งาน

๑. พัฒนาระบบสารสนเทศแบบครบวงจรเพื่อยกระดับการท่องเที่ยวชุมชน โดยพัฒนาเว็บไซต์ที่สามารถเข้าถึงง่ายที่รองรับการใช้งานสำหรับทุกอุปกรณ์ระบบโดยใช้ภาษาในการพัฒนา

๒. เพื่อประเมินประสิทธิภาพของระบบ และความพึงพอใจของผู้ใช้งานระบบสารสนเทศแบบครบวงจรเพื่อยกระดับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชน ซึ่งชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ศึกษาในการสำรวจชุมชนเป้าหมาย เพื่อพัฒนาห่วงโซ่อุปทานด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน ส่วนใหญ่มีห่วงโซ่อุปทานครบทั้ง ๖ ด้าน คือ ๑.ด้านอาหาร ๒.ด้านการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ ๓.ด้านที่พัก มีทั้งที่พักที่เป็นโฮมสเตย์และรีสอร์ท ๔.กิจกรรมท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตชุมชน ๕.เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวหลักทั้งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในบริเวณใกล้เคียงกับชุมชน ๖.การเดินทางในท้องถิ่นระหว่างจุดท่องเที่ยวใช้พาหนะเดินทางของชุมชน เช่น รถยนต์ของชุมชน และรถมอเตอร์ไซด์

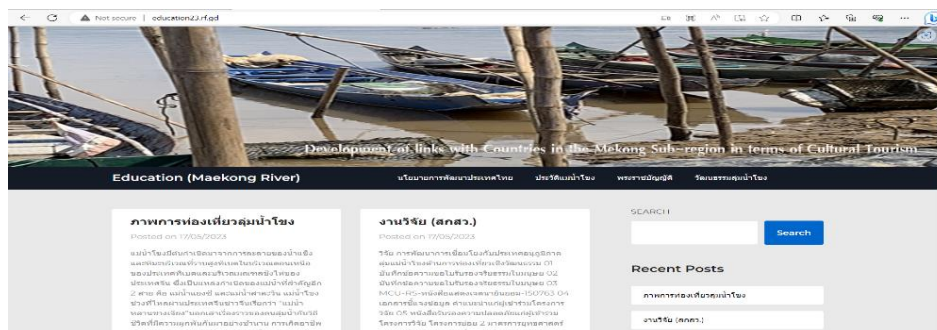
๑) กลยุทธ์เชิงป้องกัน ชุมชนควรมีการจัดสรรบุคคล รุ่นใหม่เข้ามาเรียนรู้และสืบทอดงาน และควรหาลูกค้ากลุ่มใหม่ๆ ที่มีศักยภาพ เพื่อสามารถพึ่งพาตัวเองให้ได้มากขึ้น กลยุทธ์การตลาดเชิงสร้างสรรค์และการโฆษณาเชิงเนื้อหาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่าย สินค้าและบริการจากการ

ท่องเที่ยว คือ ชมธรรมชาติของแต่ละถิ่นที่ การพัฒนาตลาดเชิงสร้างสรรค์ และสร้างการโฆษณาเชิงเนื้อหาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก่อให้เกิดการใช้จ่ายสินค้า และบริการจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยชุมชน ต้องมีเส้นทางการท่องเที่ยวที่เป็นเครือข่าย มีการบอกเล่าเรื่องราวสร้างเรื่องราวพื้นฐาน (Story) เล่าเรื่อง เก่าสร้างเรื่องใหม่ เรื่องราวที่สร้างต้องดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวได้ทั้ง ๑๒ เดือน มีความรัก ความผูกพันในชุมชน ผูกโยงร้อยเรื่องราวให้หลอมรวมเป็นเรื่องราวเดียวกันโดยมีรากฐาน จากศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น สร้างเส้นทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวอยากค้นหา และค้นพบ สร้างเส้นทางการท่องเที่ยวสร้างเส้นทางการจับจ่ายใช้สอยโดยใช้เครือข่ายของชุมชนเพื่อท่องเที่ยวและการศึกษาวิถีชุมชน สัมผัส เรียนรู้ สร้างประสบการณ์จากการท่องเที่ยวและสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนโดยสร้างกิจกรรม ที่เป็นความต้องการของตลาดหรือตลาดนำการผลิต ต้องมีการประชาสัมพันธ์ ภายในและภายนอกของชุมชน

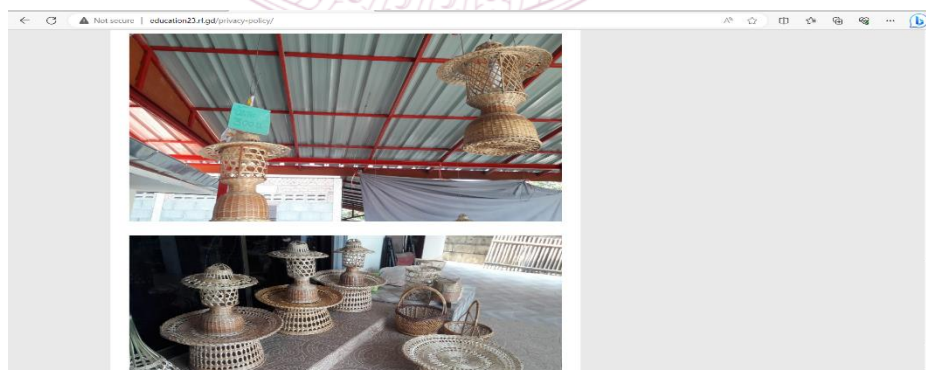
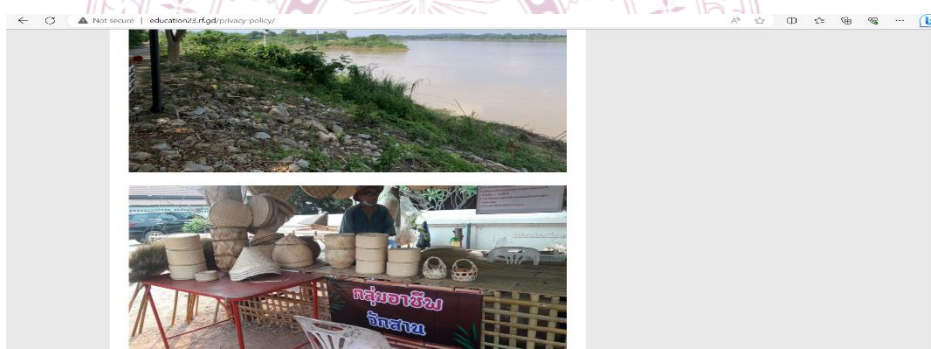
การสื่อสารการตลาดเชิงบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล

แนวทางในการศึกษาและค้นหาปัญหาต่าง ๆ ด้วยการทำความเข้าใจคุณค่าต่าง ๆ ที่ประกอบกันขึ้น การเชื่อมโยงองค์ประกอบคุณลักษณะต่าง ๆ เข้าด้วยกันถึงแม้ไม่สามารถจับต้องได้แต่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางใจกับผู้บริโภคสามารถรับรู้ได้มากกว่า ประโยชน์ทางกายภาพ อีกทั้งยังสร้างความแตกต่าง และคู่แข่ง ในช่วงเวลาที่ยากใช้บริการก็จะนึกถึงจดจำนั้นเป็นอันดับแรก โดยสามารถจดจำบริการ ความภูมิใจ ซึ่งเป้าหมายสูงสุดของการสื่อสารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว

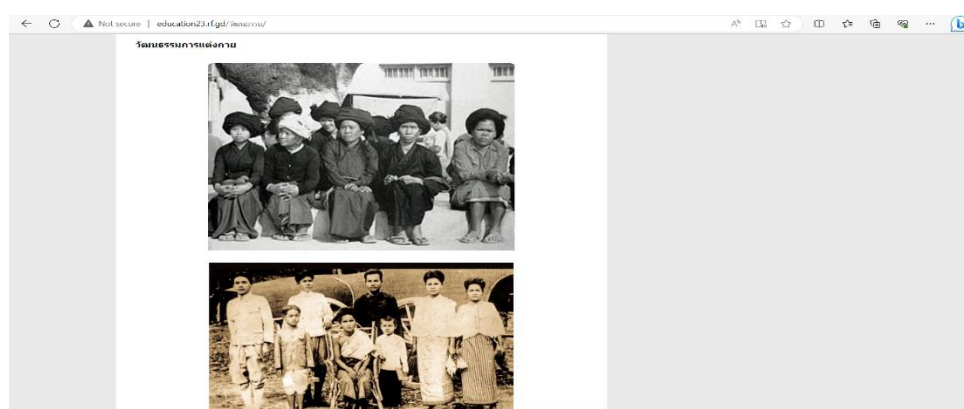
การรับรู้ข่าวสารมีหลายรูปแบบซึ่งประชาชนสามารถเลือกรับข่าวสารผ่านทางสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เป็นตัวกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและตรงตามความต้องการให้กับประชาชน โดยสื่อต่าง ๆ นั้น จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างมาก เพราะเป็นสิ่งที่จะช่วยอำนวยความสะดวกในการเดินทางไปยังสถานที่ที่ต้องการ และยังสามารถจูงใจให้เกิดพฤติกรรม ในการเลือกใช้บริการได้อีกด้วย จึงนับว่าสื่อมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างการรับรู้ของบุคคล และ ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการตัดสินใจมาใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกลุ่มน้ำโขง

ภาพที่ ๔ หน้าหลักเว็บไซต์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

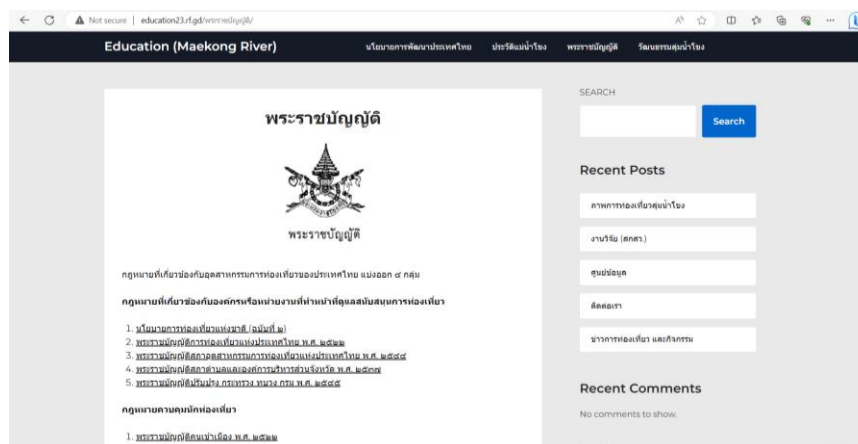
ภาพที่ ๕ ข้อมูลประวัติแม่น้ำโขง

ภาพที่ ๖ วัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

ภาพที่ ๗ นโยบายการพัฒนาประเทศไทย

ภาพที่ ๗ พระราชบัญญัติ

๒. การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามในการสนทนากลุ่ม(Focus group) มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายกับกลุ่มองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น และผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์

การสนทนากลุ่มการใช้ประโยชน์ของเว็บไซต์เพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

การสนทนากลุ่มย่อยได้ดำเนินการเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ วัดสบกก ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย วัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่มมีดังนี้

๑. เพื่อต้องการทราบถึงเว็บไซต์เพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง และคู่มือการใช้เว็บไซต์จากการใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

๒. การระดมความคิดเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง เมื่อนำมาใช้ประโยชน์ในชุมชนแล้วยังนำมาจัดเข้ากับการจัดการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา

๓. การจัดตั้งกลุ่มส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง ในชุมชนเป็นศูนย์เรียนรู้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดเห็น กระบวนการขับเคลื่อน ประสพการณ์ทางด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ในชุมชน การสร้างองค์ความรู้ใหม่ การสร้างเครือข่าย การเผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้มาใช้ประโยชน์กับชุมชนในปัจจุบัน

จากการได้สนทนากลุ่มย่อยจึงได้พิจารณา และได้ผลสรุปของชุมชนที่จะต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การวางแผนร่วมกัน และผลกระทบ การเปิดเวทีให้ความคิดเห็นที่มีความหลากหลายของชุมชน ความเชื่อมโยงในการประสานงาน ผลงานที่ได้ผลิตในชุมชนจะต้องมีการกำหนดให้ชัดเจน

สนทนากลุ่มย่อยในครั้งนี้ มีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายโดยวิธีการเจาะจงที่มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีการระดมความคิดเห็น ความต้องการของชุมชนที่จะพัฒนาสิ่งที่เป็ต้นทุนของชุมชนเพื่อการอยู่ได้ด้วยตนเองในเรื่องมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในหลายทัศนะได้สรุปทลัสมภาพณ์ความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องการทำ SWOT การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง ซึ่งได้แก่

- ๑) พระพุทธิญาณมุนี เจ้าคณะจังหวัดเชียงราย อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
- ๒) พระอภิชาติ รัตโก เจ้าอาวาสวัดสบกก วัดนอกเมืองอำเภอเชียงแสน
- ๓) นายทองศักดิ์ หน่อสุวรรณ เกษตรอำเภอเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
- ๔) นางสาวจันทรา รักคำ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแวง จังหวัดเชียงราย
- ๕) นางสาวโสภาร ไสยแพทย์ ศึกษาพิเศษ สพฐ. เขต ๓ จังหวัดเชียงราย
- ๖) นางนงเยาว์ ปงลังกา ประธานวัฒนธรรม อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
- ๗) นายนิวัฒน์ ร้อยแก้ว นักอนุรักษ์ลุ่มน้ำโขง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
- ๘) นายนิรันดร์ กณะ ผู้นำชุมชนบ้านสบกก กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ของอำเภอเชียงแสน จังหวัด

๙) นายสายัญ วงศ์เงิน ประชาชนที่ได้นำเว็บไซต์และคู่มือในการบริหารจัดการท่องเที่ยว
ทัศนะในการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง ของแต่ละท่านสะท้อนให้เห็นถึง
ไปได้ และประโยชน์จากการบริหารจัดการร่วมกันของชุมชน ภาครัฐและเอกชน ดังนี้

๑. พระพุทธิญาณมุนี เจ้าคณะจังหวัดเชียงราย ให้การสนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนการสืบสานเพื่อให้สืบทอดลูกหลานที่ได้มีการพัฒนา การอนุรักษ์ลุ่มแม่น้ำโขง ตลอดจนการไหลเรือไฟ สงกรานต์ จนถึงบัดนี้การพัฒนาแบบเชิงแผนยังไม่เกิดดีขึ้นตามที่ได้วางแผนกันไว้จึงต้องอาศัยบุคลากรรุ่นหลังได้ช่วยกันผลักดันและมีการนำสู่ปฏิทินการท่องเที่ยวเมือง เชียงแสน เพื่อให้เกิดรายได้ชุมชน การกระจายงานในพื้นที่ชุมชนตลอดจนการนำประเพณีวัฒนธรรม เข้าสู่การจัดการเรียนการสอนในระดับพื้นที่

๒. พระอภิชาติ รัตโก เจ้าอาวาสวัดสบกก และคณะได้รับการสนับสนุนกลุ่มรักน้ำโขงในการอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มที่มีแนวคิดใหม่ ที่มีความใส่ใจเรื่องโบราณสถานในชุมชนนอกเมืองเชียงแสน นวัตกรรมด้านการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สามารถทำให้ชุมชนมีรายได้ช่วยเหลือตนเองและครอบครัว สร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว ความอบอุ่นในการอยู่กันพร้อมหน้า การส่งเสริมให้เกิดการสนับสนุนและให้ความร่วมมือการท่องเที่ยวขึ้นเป็นแหล่งท่องเที่ยว ศึกษาดูงาน เป็นแหล่งให้ความรู้กับนักเรียน นักศึกษาและผู้สนใจเข้ามาเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

๓. นายทองศักดิ์ หน่อสุวรรณ เกษตรอำเภอเชียงแสน อำเภอเชียงแสน ให้ข้อคิดด้านการเกษตรเพื่อการท่องเที่ยวที่จะสามารถนำรายได้ทางการเกษตรที่มีอยู่ในพื้นที่นำมาแปรรูปเป็นขอบปาก อาหารพื้นบ้าน ตลอดจนการพัฒนาเกษตรกิจพอเพียงเข้าสู่ตลาดใบตองที่จะส่งเสริมการขายในถนนคนเดินเมืองเชียงแสนจะทำให้ประชาชนมีการพัฒนาสินค้า และการนำเสนอสินค้ารูปแบบใหม่

๔. นางสาวจันทรา รักคำ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแวน สพฐ. เขต ๓ กล่าวถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในบริบทที่ต้องพึ่งพิงพุทธบูรณาการ จากการนำความเชื่อ ความศรัทธาของพระพุทธศาสนา มาบริหารจัดการในรูปแบบการท่องเที่ยวใหม่ การจัดการด้วยการบริหารจัดการด้วยชุมชนจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมวางแผนกำหนดทิศทางการทำงานให้ชัดเจนขึ้น

๕. นางสาวโสภภาพร ไสยแพทย์ ศึกษานิเทศก์ สพฐ. เขต ๓ การส่งเสริมการแต่งกายในโรงเรียน สังกัด สพฐ. เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้อำเภอเชียงแสนมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ประกอบกับการที่ใช้ผ้าทอในการตัดชุดแต่งการให้นักเรียนจะทำให้ชุมชนที่ประกอบการทอผ้ามีรายได้เพิ่มมากขึ้น

๖. นางนงเยาว์ ปงลังกา ประธานวัฒนธรรม อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงรายได้ให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมในอดีตสู่ปัจจุบันในเรื่องความเป็นมาที่ได้มีการสนับสนุน ส่งเสริมการท่องเที่ยว ในรูปแบบต่างๆ ที่จะนำนักท่องเที่ยวเข้ามาสัมผัส การริเริ่มถนนคนเดิน ถนนใบตอง ตลอดจนการกำหนดวันในการพบปะแลกเปลี่ยนสินค้าพื้นบ้านในชุมชนและนักท่องเที่ยวที่ได้เข้ามาในเมืองเชียงแสนในวันศุกร์ทุกสัปดาห์เรื่อยมา การท่องเที่ยวจะต้องอาศัยปัจจัยอีกหลายด้านในเรื่องความยั่งยืน ความต่อเนื่องของการส่งเสริมของภาครัฐ และเอกชนที่จะนำกระบวนการสร้างเมืองท่องเที่ยวตลอดถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนทุกอาชีพและงบประมาณในแต่ละปีจัดสรรลงพื้นที่อย่างสอดคล้องกับสภาพจริงของการท่องเที่ยวชุมชน

๗. นายนิวัฒน์ ร้อยแก้ว นักร้องรักน้ำโขงได้ให้ข้อคิดเห็นในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวในเมืองเชียงแสนจะต้องมีทั้งการท่องเที่ยวทางบกที่สำคัญทางเศรษฐกิจแล้วยังต้องพึ่งพาลำน้ำโขงในการ

ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำที่สามารถไปเที่ยวในประเทศพื้นบ้านที่มีการค้าขายตามแนวชายแดนได้อย่างปลอดภัย และสามารถซื้อสินค้าต่างประเทศซึ่งเป็นอาหาร ของที่ระลึกกลับมายังฝั่งไทยได้

๘. นายนิรันดร์ กุณะ ผู้นำชุมชนบ้านสบกก กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย มีหลากหลายชนเผ่าทั้ง ไทลื้อ ไทใหญ่ และลาว กลุ่มชนเหล่านี้เป็นบุคลากรที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยววิถีชุมชน การท่องเที่ยวจะต้องอาศัยกลุ่มชาติพันธุ์ในการสืบสานบอกเล่าในความเป็นมาของบรรพบุรุษที่ได้มาอยู่อาศัยในชุมชนเมืองเชียงแสนตลอดจนของใช้ส่วนตัว เครื่องมือทำการเกษตร การประมง เป็นต้น

๙. นายสายัญ วงศ์เงิน ประชาชนที่ได้นำเว็บไซต์และคู่มือในการบริหารจัดการท่องเที่ยวของตนเองและคณะได้ใช้ในการตัดสินใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในชุมชน

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

การบริหารจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง ซึ่งจะต้องร่วมมือกันทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ และเอกชนในด้านนโยบาย แผนงาน การจัดการทางด้านภูมิทัศน์จะต้องดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสะอาด การจัดการห้องห้อยชุมชน สถานที่พักผ่อน ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก สถานที่จอดรถนักท่องเที่ยว ความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สิน การจัดระเบียบตลาดชุมชนจะต้องมีระเบียบและสะอาด ถนนวัฒนธรรม การปรับปรุงสถานที่ ประกอบการท่องเที่ยวสภาพแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยวทั้งไม้ดอกไม้ประดับ

ด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง จะต้องมีความปลอดภัย มีความสงบร่มรื่น สถานที่ท่องเที่ยวเป็นแหล่งที่ประทับใจของนักท่องเที่ยวที่ได้มาเยี่ยมชม การสืบสานการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน ด้านภาษา อาหารพื้นบ้าน การแต่งกาย และนวัตวิถีชุมชนมีสภาพความสมบูรณ์และสวยงามเป็นธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ที่คงสภาพไว้ดั้งเดิม สามารถติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านได้หลายประเทศ เช่น ประเทศจีน ประเทศเมียนมาร์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ท่าเรือน้ำโขงเป็นศูนย์กลางการค้าขายระหว่างประเทศสามารถประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้ได้อย่างดี การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง ให้มีความสงบ ไม้วุ่นวาย ความปลอดภัย ให้เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีความศักดิ์สิทธิ์ในเขตพื้นที่ล้านนาตะวันออก ที่มีจุดขายด้านการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ วัฒนธรรม

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การท่องเที่ยว และทุกภาคส่วนจะต้องร่วมมือการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง ให้

มีความสงบ ร่มรื่น สะอาด จัดพื้นที่ถ่ายภาพ พื้นที่วิวริมแม่น้ำโขงเป็นระยะ การสร้างระเบียบห้องพัก ร้านค้าชุมชน การบริการให้กับนักท่องเที่ยวอย่างดี การบริหารจัดการของพื้นที่ชุมชนจะต้องเชิญชวนประชาชนได้พร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร วรรณคดีถิ่นฐาน ตลอดจนจัดมัคคุเทศก์ในการให้บริการนักท่องเที่ยว

ผลการสัมภาษณ์ผู้ใช้ประโยชน์ของเว็บไซต์เพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ประโยชน์ของเว็บไซต์เพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงกับการสร้างความเข้มแข็งชุมชนในสถานที่ให้บริการความรู้จุดชมวิวยุคใหม่ริมแม่น้ำโขง นักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบการท่องเที่ยวทั้งทางบก ทางน้ำ ประชาชนที่ใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์ในชีวิตประจำวัน ในชุมชนท่องเที่ยววัฒนธรรม ผลการสัมภาษณ์ สรุปผู้มีส่วนได้เสียส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว ประชาชน ผู้ที่เกี่ยวข้องการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในอดีตถึงปัจจุบัน

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่องมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการพัฒนาเว็บไซต์ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลการวิจัยสรุปผลการวิเคราะห์การใช้เว็บไซต์การพัฒนาเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จากจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน ๕๐ คน วิเคราะห์ได้ใช้ช่วงเวลาที่กำหนดไว้

ตารางที่ ๘ แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำนวน ๕๐ คน ดังนี้

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการออกแบบ				
๑	ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม	๔.๑	.๘๓	มาก
๒	หัวข้อใช้ในเว็บไซต์มีความเหมาะสม	๔.๒	.๗๕	มาก
๓	ภาพโบราณสถานมีความเหมาะสม	๔.๒	.๗๕	มาก
๔	การใช้ภาพสีพื้นเว็บไซต์มีความสวยงาม	๔.๑	.๕๓	มาก
๕	การเรียนรู้เว็บไซต์ง่าย	๔.๒	.๗๕	มาก
๖	การจัดเรียงเนื้อหาการท่องเที่ยวเป็นหมวดหมู่ดี	๔.๓	.๖๔	มากที่สุด
ด้านประสิทธิภาพในการใช้งาน				

๗	การใช้งานเว็บไซต์สะดวก	๔.๔	.๔๙	มากที่สุด
๘	สามารถเลือกข้อมูลภายในได้ด้วยตนเอง	๔.๑	.๘๓	มาก
๙	สามารถใช้ได้ทุกพื้นที่โดยไม่ใช้อินเทอร์เน็ต	๔.๖	.๔๙	มากที่สุด
๑๐	ประสิทธิภาพโดยรวมเว็บไซต์เหมาะสม	๔.๐	.๗๗	มาก

N=๕๐

จากตารางที่ ๘ การวิเคราะห์แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์เพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า การจัดเรียงเนื้อหาการท่องเที่ยวเป็นหมวดหมู่ดี การใช้งานเว็บไซต์ง่าย และสามารถใช้ได้ทุกพื้นที่โดยไม่ใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด รองลงมา ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม หัวข้อใช้ในเว็บไซต์มีความเหมาะสม ภาพโบราณสถานมีความเหมาะสม การใช้ภาพสีพื้นเว็บไซต์มีความสวยงาม การเรียนรู้เว็บไซต์สะดวกสามารถเลือกข้อมูลภายในได้ด้วยตนเอง และประสิทธิภาพโดยรวมเว็บไซต์เหมาะสมตามลำดับ

สรุป ศักยภาพด้านผู้ใช้เว็บไซต์เพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การวางแผนร่วมกัน และผลกระทบ การเปิดเวทีให้ความคิดเห็นที่มีความหลากหลายของชุมชน ความเชื่อมโยงในการประสานงาน ผลงานที่ได้ผลิตในชุมชนจะต้องมีการกำหนดชัดเจน หน้าที่จะต้องทำอะไร ใครเป็นผู้รับผิดชอบ จะส่งผลกระทบอะไรเมื่อมีการปฏิบัติตามแผน การกำหนดเงื่อนไขจะต้องมีระบบที่เข้าควบคุมตัวแปรทุกขั้นตอน ส่วนการสนทนากลุ่มย่อยจึงได้พิจารณาของชุมชนที่จะต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การวางแผนร่วมกัน และผลกระทบ การเปิดเวทีให้ความคิดเห็นที่มีความหลากหลายของชุมชน ความเชื่อมโยงในการประสานงาน ผลงานที่ได้ผลิตในชุมชนจะต้องมีการกำหนดให้ชัดเจน หน้าที่จะต้องทำอะไร ใครเป็นผู้รับผิดชอบ จะส่งผลกระทบอะไรเมื่อมีการปฏิบัติตามแผน การกำหนดเงื่อนไขจะต้องมีระบบที่เข้าควบคุมตัวแปรทุกขั้นตอน

๔.๓ หาแนวทางเพิ่มศักยภาพของชุมชนลุ่มน้ำโขงที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

ตอนที่ ๓ หาแนวทางเพิ่มศักยภาพของชุมชนลุ่มน้ำโขงที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงสามารถติดต่อเพื่อนบ้านได้ ๓ ประเทศ จึงเป็นจุดหนึ่งที่สามารถจะใช้เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในสถานที่แบ่งออก ๓ ประเภท ดังนี้

จากการสัมภาษณ์ในการส่งเสริมมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของแต่ละท่านได้นำมาวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการบริหารการท่องเที่ยว การใช้เทคนิค SWOT ดังนี้

จุดแข็ง

๑. เป็นบริการจัดการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงในชุมชนที่เข้าร่วมโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ
๒. มีการใช้งานบริการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงในชุมชนด้วยอย่างต่อเนื่องให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของนักท่องเที่ยวในการบริโภคข้อมูลข่าวสารที่ได้นำเสนอทุกมิติของการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ
๓. เข้าถึงนักท่องเที่ยวโดยตรงที่เข้าร่วมโครงการ โดยการศึกษาการท่องเที่ยวผ่านระบบเครือข่ายทางตรงอย่างสม่ำเสมอจะทำให้สามารถเลือกใช้บริการที่ตรงกับความต้องการของตนเอง
๔. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงสะดวก
๕. แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงมีความโดดเด่น และแตกต่างจากพื้นที่อื่นๆ
๖. มีที่พักบริการให้กับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ
๗. มีป้ายบอกทาง และป้ายสถานอธิบายความเป็นมาของสถานที่
๘. แหล่งท่องเที่ยวมีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว
๙. มีรายค่าบริการของที่ระลึกเพียงพอ
๑๐. มีร้านอาหารเพียงพอ
๑๑. การคมนาคมหรือเส้นทางเชื่อมต่อแหล่งท่องเที่ยวสะดวก
๑๒. เส้นทางถนนสายหลักเชื่อมโยงกับเพื่อนบ้าน
๑๓. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีมาก เช่น วัดร่องขุ่น ดอยตุง และสามเหลี่ยมทองคำ
๑๔. โครงสร้างพื้นฐาน Logistic การเชื่อมโยงระบบคมนาคมในกลุ่ม GMS (จีน เมียนมา ไทย สปป.ลาว)
๑๕. เอกลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมพื้นบ้านมีความหลากหลาย

๑๖. การส่งเสริมพื้นที่เขตเศรษฐกิจชายแดน ส่งผลดีต่อการท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง

ด้านจุดแข็ง เป็นจุดเด่นทางด้านกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีหลากหลาย และยังมีวัฒนธรรม ประเพณี นวัตกรรมชุมชนที่มีความแตกต่างกัน เป็นแหล่งรวมความรู้ ศิลปิน การสัญจรไปมาของประชาชนในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงมีเส้นทางหลัก RmA ที่มีการเชื่อมต่อระหว่างประเทศ ไทย เมียนมา จีน และสปป.ลาว มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย อัตลักษณ์ชุมชน ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศที่หนาวเหมาะกับการท่องเที่ยวในภูมิภาค การเชื่อมโยงระบบคมนาคมในกลุ่ม GMS (จีน เมียนมา ไทย สปป.ลาว) จึงเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าพื้นบ้านที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว สร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการท่องเที่ยว

จุดอ่อน

๑. มีการให้บริการชุมชนยังไม่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวจะทำให้ผู้ที่มาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ลุ่มแม่น้ำโขงขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตัวในการท่องเที่ยวอย่างถูกต้อง

๒. การลงทุนงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์อำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำโขงยังมีน้อยเนื่องจากงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ยังไม่มี

๓. การจูงใจนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำโขงยังมีน้อยเพราะสาเหตุของการเป็นอยู่ของครอบครัว เศรษฐกิจ และสังคมในพื้นที่ยังขาดความรู้การร่วมสร้างสรรค์

๔. ไม่มีแผนที่ในการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวชัดเจน

๕. ข้อมูลการท่องเที่ยวจากหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนไม่มี

๖. ไม่มีกิจกรรมสร้างความรู้ รื่นเริง ให้กับนักท่องเที่ยว

๗. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวยังไม่มีระบบที่ชัดเจน

๘. บ้านเรือนในชุมชนบุกรุกแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำโขงไม่สะดวกในการแบ่งเขตให้ชัดเจน

๙. แหล่งท่องเที่ยวบางจุดมีห้องน้ำไม่เพียงพอ

๑๐. ขาดผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ

๑๑. การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวไม่มีความหลากหลาย

๑๒. มีปัญหาระบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยว การจัดการตลาด และการประชาสัมพันธ์

๑๓. การบริหารจัดการผู้ประกอบการท่องเที่ยวยังไม่ดีทำให้มีการแย่งนักท่องเที่ยว

๑๔. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาครัฐ และเอกชน ไม่มีการวางแผนร่วมกัน

๑๕. การกำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวขาดการมีส่วนร่วม

๑๖. นโยบายการท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขงยังไม่ชัดเจนด้านกฎหมาย และความต่อเนื่องการส่งเสริมด้านจุดอ่อน การใช้ระบบขนส่งทางบกและทางน้ำในการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง ไม่สะดวกเพราะระยะทางห่างไกลกัน รถประจำทางไม่มี การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงยังไม่มีความสัมพันธ์กันในระดับประเทศ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ภาครัฐและเอกชน ไม่มีการวางแผนยุทธศาสตร์ร่วมกัน การทำงานจึงต่างคนต่างทำ การจัดการบริหารจึงขาดความต่อเนื่องในการส่งเสริม สนับสนุน การท่องเที่ยวอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงอย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนงบประมาณของภาครัฐมีน้อย

อุปสรรค

๑. การบริหารจัดการท่องเที่ยวชุมชนในการให้บริการนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำโขง อาจทำให้ไม่สะดวก และเป็นไปตามวิถีของนักท่องเที่ยวเท่าที่จะเป็น

๒. การเพิ่มพื้นที่ใช้งานของศูนย์กระจายข้อมูลข่าวสารซึ่งอาจจะขยายได้ในพื้นที่จำกัด

๓. บรรยากาศและสภาพแวดล้อมการจัดการท่องเที่ยวชุมชนที่ดีในพื้นที่ค่อนข้างมีน้อย

๔. การจัดระเบียบชุมชนกับสถานที่ยังไม่สามารถทำให้ชัดเจน

๕. ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน

๖. ขาดการสนับสนุน ส่งเสริมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๗. กฎหมายระหว่างประเทศไม่เอื้อต่อการท่องเที่ยว

๘. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงเป็นการกระจายรายได้ให้ชุมชนไม่ทั่วถึง

๙. ประชาชนในชุมชนไม่มีความรู้ ความสามารถในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

๑๐. การปรับภูมิทัศน์ริมฝั่งแม่น้ำโขงยังไม่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวทางธรรมชาติเนื่องจากการสิ่งปลูกสร้างไม่มีระเบียบ

๑๑. จีนปิดเขื่อนจึงเป็นปัญหาด้านการท่องเที่ยวทางน้ำ

๑๒. กฎหมาย กฎระเบียบไม่รองรับการท่องเที่ยว GMS เช่น การขอ Visa เป็นต้น

๑๓. การขาดเสถียรภาพทางการเมือง และความมั่นคงภายในของประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

๑๔. นโยบายด้านความมั่นคงของประเทศไม่สนับสนุนการท่องเที่ยวระดับอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

๑๕. ความแตกต่างของวัฒนธรรมด้านเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงทำให้ความร่วมมือ และการแบ่งผลประโยชน์เกิดปัญหา

ด้านอุปสรรค การพัฒนาการท่องเที่ยวอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงมีผลกระทบโดยตรงในการเดินเรือที่จะต้องมีปัญหาจากประเทศจีนในการปิดเขื่อน ระบบฐานข้อมูลการท่องเที่ยวกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงยังไม่ชัดเจน การอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวยังไม่สามารถบริหารจัดการได้สะดวก รวดเร็ว นโยบายการเมืองการปกครองของกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

โอกาส

๑. การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำโขงเป็นพื้นที่เหมาะในการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ชุมชนมีส่วนร่วมในพื้นที่

๒. สภาพแวดล้อมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสนเชิงวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำโขงสามารถจะจัดได้ทั้งทางบกและทางน้ำ ประกอบกับการพื้นที่เหมาะกับการท่องเที่ยวที่สามารถท่องเที่ยวหลายรูปแบบทั้งการเดินทาง นั่งรถเที่ยว หรือนั่งเรือเที่ยว เป็นต้น

๓. พื้นที่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำโขงจะต้องมีการวางแผนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน และสามารถพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวครบวงจรได้โดยการร่วมมือของคนในชุมชนทุกคน

๔. เป็นเขตพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านสามารถกระตุ้นเป็นจุดเด่นในการตลาดได้ดี

๕. มีการท่องเที่ยวหลายรูปแบบทั้งทางบก และทางน้ำ

๖. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีนโยบายสนับสนุน ส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน

๗. ความร่วมมือของภาครัฐ และเอกชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวชุมชน

๘. ให้เป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจเสรี

๙. กรมศิลปกรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำโขงให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

ด้านโอกาส การพัฒนายุทธศาสตร์ควบคู่กับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำโขงจะต้องมีการวางแผนร่วมกัน การจัดการท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบ การกระตุ้นการตลาดการท่องเที่ยวเสรี การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำโขงจะต้องมีการวางแผนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน

การบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำโขง การใช้เทคนิค SWOT ได้นำมาวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ดังนี้

จุดแข็งของการบริหารจัดการมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในภาพรวมแล้วโอกาสในการพัฒนาจะต้องมีส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดนโยบาย

แผนงาน ให้สอดคล้องกับการส่งเสริม สนับสนุนชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว การจัดแผนผังเมืองเป็น การจัดบ้านเรือนชุมชนให้เป็นระเบียบที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว การสร้างแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่ยู้งักกับ คนทั่วไปแล้วจะต้องเป็นอัตลักษณ์ของการท่องเที่ยววัฒนธรรม ปลุกจิตสำนึกประชาชนในชุมชน การ ปรับภูมิทัศน์ ร่วมมือกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย เพื่อเข้ามา บริหารจัดการบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว เช่น การส่งเสริมการตลาด การพัฒนาประชาสัมพันธ์การ ท่องเที่ยวทุกมิติ การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยววัฒนธรรม จัดกิจกรรมบนถนน การ สร้างความรื่นเริง และการให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว

การจัดกิจกรรมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวซึ่งเป็นการลดปัญหาที่เกิดจากอุปสรรคต่างๆ ที่ เกิดขึ้นจะต้องจากกฎหมายระหว่างประเทศที่มีข้อจำกัดในการที่จะทำให้นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ เข้ามาท่องเที่ยวบ่อย การเสนอให้กับทางรัฐบาลในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาการ ท่องเที่ยว การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนจึงจะต้องมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ต่อการบริหาร จัดการทั้งแผนการท่องเที่ยว การสร้างรายได้ให้ชุมชน การกระจายรายได้ให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ การใช้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมบุคลากรในการให้ความรู้กับ นักท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวตลอดจนจัด กิจกรรมเสริมให้ความรู้ เวทีเสวนาการท่องเที่ยวชุมชนกับเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วน เสียในพื้นที่ท่องเที่ยว

องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย

องค์ความรู้จากงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ศึกษาที่คนทั่วไปเข้าใจได้ง่าย และสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ได้ โดยที่งานวิจัยได้จัดกลุ่มออกเป็น ๓ กลุ่ม โดยจำแนกตามลักษณะของการนำไปใช้ ประโยชน์ ได้แก่

๑) การใช้ประโยชน์เชิงสาธารณะ

๒) การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

๓) การใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. การใช้ประโยชน์เชิงสาธารณะ ได้แก่

(๑) องค์ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการออกแบบเทคโนโลยีดิจิทัลเบื้องต้นด้วยเว็บไซต์

(๒) องค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยว

๒. การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ได้แก่

(๑) องค์ความรู้การพัฒนาเว็บไซต์

(๒) องค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการท่องเที่ยววัฒนธรรมชุมชน

๓. การใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย ได้แก่

(๑) องค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

(๒) องค์ความรู้เกี่ยวกับการเลือกรูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) องค์ความรู้การบริหารจัดการท่องเที่ยววัฒนธรรม โดยชุมชนมีส่วนร่วม

สรุป มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การใช้เว็บไซต์ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยววัฒนธรรม โดยใช้ทุนทางความคิดด้านการใช้ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนทั้งด้านการบริหารจัดการ การบริหารทรัพยากรมนุษย์จึงมีความจำเป็นอยู่ในชุมชนเพื่อให้เกิดผลงานนวัตกรรมเริ่มจากงานวิจัยและพัฒนา ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) หรือจะเป็นการจัดการความรู้ (knowledge management) ต้องใช้การคิดสร้างสรรค์ และอยู่ในโลกที่เปลี่ยนแปลง ประชาชนสามารถเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว รัฐบาลได้เตรียมความพร้อมสู่การเป็นสังคมเศรษฐกิจกระแสใหม่ที่มีองค์ความรู้จากงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ศึกษาที่คนทั่วไปเข้าใจได้ง่าย และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ โดยทีมงานวิจัยได้จัดองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ดังนี้

องค์ความรู้ที่ ๑ แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง ประโยชน์กับชุมชนการบริหารจัดการท่องเที่ยวมุ่งส่งเสริมให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวเกิดความตระหนักรู้ถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มุ่งให้ชุมชนได้เข้าใจแนวทางการอนุรักษ์ไว้สืบไปถึงลูกหลาน สามารถสร้างรายได้จากธรรมชาติ

๑. ชุมชนได้มีความคิดในการเก็บเกี่ยวผลประโยชน์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง จะต้องมีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับชุมชนมีส่วนร่วม ผู้ประกอบการท่องเที่ยว บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน การท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเชื่อมผลประโยชน์ในการท่องเที่ยวทั้ง ร้านอาหาร ที่พัก กิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ ร้านขายของที่ระลึก

๒. การท่องเที่ยว การบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงอย่างยั่งยืน เป็นการริเริ่มส่งเสริมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วม ดำเนินการการสร้างสมดุลของชุมชนในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เน้นความสำคัญที่คุณค่าของชุมชน เพื่อให้ชุมชนภูมิใจในการบริหารจัดการที่สามารถพึ่งพาตนเองได้

๓. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

๑.๑ กิจกรรมการสร้างสรรค์แบรนด์บรรจุภัณฑ์สินค้าเพิ่มคุณค่า

๑.๒ กิจกรรมการวางระบบการบริหารจัดการ

๑.๓ กิจกรรมการสื่อสารการตลาดเครือข่าย

๑.๔ กิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการท่องเที่ยวสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

๔. ด้านเศรษฐกิจ วัตถุประสงค์หลักเพื่อเร่งสร้างความได้เปรียบในภาวะที่หลายประเทศยังคงอยู่ในระยะเริ่มต้น

๑. สร้างรายได้ในพื้นที่เพื่อเสริมความเป็นอยู่ของครอบครัวให้ดีขึ้น

๒. การนำสินค้าท้องถิ่นจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวทำให้เกิดการระบายสินค้าในชุมชน

๓. สร้างมูลค่าที่ดินในพื้นที่ในการก่อสร้างร้านอาหาร อาคาร โรงแรม เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

๕. ด้านสังคม ประโยชน์ความสำคัญต่อสังคม การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมจึงทำให้เกิดเรียนรู้ซึ่งกันและกันส่งผลให้เข้าใจในแต่ละพื้นที่

๑. มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

๒. การเพิ่มประสิทธิภาพในการนำเสนอ วัฒนธรรม ประเพณี เพื่อตอบสนองกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

๓. การพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว

๔. ชุมชนสร้างแรงดึงดูดนักท่องเที่ยว
๕. สร้างงานให้กับชุมชนพื้นที่ป้องกันการย้ายถิ่นฐาน
๖. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว เป็นการนำทรัพยากรการท่องเที่ยวมาทำให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า
 ๑. มีการลงทุนจากภาครัฐในด้านสาธารณูปโภคเพื่อเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ
 ๒. เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า
 ๓. มีมาตรการป้องกันมลพิษทางเสียง อากาศ
 ๔. เกิดมีการปรับปรุงแก้ไข มาตรการ ระเบียบตลอดจนกฎหมายต่างๆ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว
 ๕. ปัญหาการกำจัดขยะ ของเสียประเภทต่าง ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว
 ๖. เกิดโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว
 ๗. การท่องเที่ยวสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์
 ๘. สถาบันการศึกษา การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ค้นคว้าความรู้ที่อยู่ในชุมชนเพื่อการพัฒนา ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและเป็นประโยชน์กับพื้นที่ชุมชน
 - ๙ การประชาสัมพันธ์นักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวซึ่งมีชุมชนเป็นเจ้าของสามารถในการบริหารจัดการเพื่อตรงความต้องการของนักท่องเที่ยว สร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว และสร้างรายได้ให้กับชุมชนจะต้องมุ่งมั่น
 ๑. ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน การบริหารจัดการ
 ๒. ค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์เป็นธรรมกับคนในพื้นที่
 ๓. การกระจายรายได้อย่างทั่วถึง
 ๔. สร้างรายได้เพื่อป้องกันการย้ายถิ่นฐาน

องค์ความรู้ที่ ๒ องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงเป็นกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการต่อยอดจากทุนทางวัฒนธรรมที่มีอยู่เดิม ประกอบด้วยทุนทางสังคม วัฒนธรรม และมีการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ประเพณีที่จะทำให้เราค้นพบมุมมองใหม่ ในพื้นที่ ในชุมชน

องค์ความรู้ที่ ๓ ผลลัพธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

การพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวมุ่งเน้นการให้ประโยชน์ของการท่องเที่ยวแก่ชุมชน การท่องเที่ยวเป็นการดึงคนจากภายนอกมาเรียนรู้ชุมชน แรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชนด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี การดำรงชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติ

๑. ชุมชนสามารถร่วมวางแผนการทำงานด้านการท่องเที่ยวร่วมกัน
๒. ชุมชนสามารถเชื่อมโยงการตลาดการท่องเที่ยวเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนตัวเองได้
๓. การฟื้นฟู ส่งเสริม อนุรักษ์ แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน
๔. เสริมสร้างศักยภาพการมีส่วนร่วมของชุมชน

องค์ความรู้ที่ ๔ การมีส่วนร่วมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

ลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวมีลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวสามารถแสดงองค์ประกอบ ด้วย ๖ ประการ

๑. เพิ่มทักษะให้กับนักท่องเที่ยว
๒. สินค้า ทักษะ และประสบการณ์
๓. ทรัพยากรท่องเที่ยวที่จัดต้องได้
๔. แหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง
๕. นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยว
๖. เอกลักษณ์เฉพาะถิ่น

องค์ความรู้ที่ ๕ แนวคิดการทำธุรกิจการท่องเที่ยว

รูปแบบการท่องเที่ยวเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่พัฒนาต่อยอดจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มุ่งเน้นการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมกับกิจกรรมการท่องเที่ยวจากชุมชน และส่งเสริมการผลิตสินค้าท้องถิ่นป้อนสู่ตลาด

องค์ความรู้ที่ ๖ มุมมองการมีส่วนร่วมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

ความร่วมมือของภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน นำแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. การกระตุ้นให้เกิดการซื้อขายที่มีการผลิตในท้องถิ่น การพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าชุมชนเพื่อการสร้างรายได้เข้าชุมชน มีการฝึกอบรมการพัฒนาฝีมือและการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่
๒. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้มีผลกระทบการท่องเที่ยวน้อยที่สุด ทั้งการจัดการบริหารสถานที่ท่องเที่ยว ชะยะให้มีระบบ

๓.การฟื้นฟูวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น เสริมสร้างมูลค่าเพิ่มทางวัฒนธรรม ประเพณี นวัตกรรม ชุมชน

สรุป มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การใช้เว็บไซต์ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยใช้ทุนทางความคิดด้านการใช้ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนทั้งด้านการบริหารจัดการ การบริหารทรัพยากรมนุษย์จึงมีความจำเป็นอยู่ในชุมชนเพื่อให้เกิดผลงานนวัตกรรมเริ่มจากงานวิจัยและพัฒนา ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) หรือจะเป็นการจัดการความรู้ (knowledge management) ต้องใช้การคิดสร้างสรรค์และอยู่ในโลกที่เปลี่ยนแปลง ประชาชนสามารถเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว รัฐบาลได้เตรียมความพร้อมสู่การเป็นสังคมเศรษฐกิจกระแสใหม่ที่มีองค์ความรู้จากงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ศึกษาที่คนทั่วไปเข้าใจได้ง่าย และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ โดยทีมงานวิจัยได้จัดกลุ่มออกเป็น ๓ กลุ่ม โดยจำแนกตามลักษณะของการนำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ ๑) การใช้ประโยชน์เชิงสาธารณะ ๒) การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ๓) การใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย

บทที่ ๕

สรุป และข้อเสนอแนะ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตลอดจนการศึกษาหารูปแบบที่จะนำไปพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้ยั่งยืน การร่วมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมศึกษาการจัดการใช้ประโยชน์ของเว็บไซต์ในการประชาสัมพันธ์ การบริหารจัดการระบบสมาชิกในการส่งเสริมการท่องเที่ยวกระแสเศรษฐกิจใหม่รวมถึงการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปรับปรุงแก้ไข การใช้ประโยชน์ในการจัดการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการสร้างความเข้มแข็งชุมชนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ครั้งนี้ ได้แก่ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนและนักท่องเที่ยว จำนวน ๕๐ คน เลือกแบบเจาะจง ประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ๓ ประเทศ ประกอบด้วย ภาครัฐ จำนวน ๕ คน เทศบาลตำบลบ้านแซว จำนวน ๕ คน ประชาชน จำนวน ๓๐ คน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว จำนวน ๑๐ คน ผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวเนื่อง จำนวน ๑๐ คน

การศึกษาวิจัยมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีวัตถุประสงค์เป็นการศึกษาแบบผสมผสานจากเอกสารแผนพัฒนา ๓ ปี และการศึกษาในภาคสนามทำการศึกษาเฉพาะประชาชนและนักท่องเที่ยว จำนวน ๓๐ คน เลือกแบบเจาะจง ผู้นำท้องถิ่น จำนวน ๕ คน และผู้ที่เกี่ยวข้องของภาครัฐและเอกชน จำนวน ๕ คน ตามการศึกษาวิจัย จำนวน ๔๐ คน ที่ใช้ประโยชน์เว็บไซต์โดยเน้นการศึกษาเชิงสำรวจเครื่องมือในการศึกษา คือ เว็บไซต์ ชุดความรู้การท่องเที่ยวชุมชน การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งในอดีตถึงปัจจุบันได้มีการหารูปแบบในการสนับสนุนให้เกิดเป็น

รูปธรรมครอบคลุมทุกพื้นที่ จากการจัดสรร ด้านงบประมาณและการบริหารจัดการขององค์การส่วนท้องถิ่นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

๑. เว็บไซต์เพื่อส่งเสริมการพัฒนามาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งใช้เป็นกิจกรรมส่งเสริมรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่นทั้ง ๓ ประเทศในอนุภาคลุ่มน้ำโขง กิจกรรมแบ่งออกเป็น ๓ กิจกรรมหลัก คือ ๑. เพื่อศึกษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนลุ่มน้ำโขง ๒. เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่ ๓. เพื่อหาแนวทางเพิ่มศักยภาพของชุมชนลุ่มน้ำโขงที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

การพัฒนามาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งใช้เป็นกิจกรรมส่งเสริมรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่นทั้ง ๓ ประเทศในอนุภาคลุ่มน้ำโขง เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การเข้ามาจัดการพัฒนาของชุมชนเพื่อจัดการประชาสัมพันธ์ด้วยระบบเครือข่ายมีการค้าขายเสริมสร้างเศรษฐกิจกระแสใหม่ การพร้อมรับนักท่องเที่ยวไทยและต่างชาติ ตลอดจนการใช้เส้นทางวัฒนธรรมชนเผ่าในการเข้ามาร่วมเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว การพัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์ และทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเข้ามามีบทบาทในการอนุรักษ์ส่งเสริม พื้นฟูการท่องเที่ยวการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบในการส่งเสริม การท่องเที่ยวที่ใช้การบริหารจัดการโดยชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนทุกมิติ การจัดเตรียมการบริหารจัดการควบคุมพื้นที่และรูปแบบถนน ร้านอาหาร สถานที่บริการ และสถานที่ราชการ ที่จะต้องมีการดูแลพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะต้องมีการวางแผนการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การประชาสัมพันธ์ด้านการให้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวในการช่วยกันอนุรักษ์ประกอบกับการให้ความรู้ด้านภาษา ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ด้านวิถีชีวิตท้องถิ่น ด้านการแต่งกาย ซึ่งการให้ข้อมูลเบื้องต้น

วัฒนธรรมอนุภาคลุ่มน้ำโขงเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพราะว่ามีชนเผ่าหลายเผ่าพันธุ์มีความสัมพันธ์ภายในครอบครัวอยู่ด้วยกันเป็นครอบครัวใหญ่ใช้ภาษาพูดเป็นภาษาของชนเผ่าของตนเองซึ่งเป็นเอกลักษณ์มีประเพณีที่สำคัญ เช่น ประเพณีฮ่อเป้ง ประเพณีปีใหม่เมือง รดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ ประเพณีแห่เทียนพรรษา และประเพณีของชนเผ่าไทใหญ่ที่สำคัญของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ลุ่มแม่น้ำโขง เช่น ประเพณีปอยก่องโหล ประเพณีปอยส่างลอง ประเพณีปอยขึ้น ประเพณีปอยเหลินสี่มัน เป็นต้น การดำเนินงานด้านวัฒนธรรมในพื้นที่อนุภาคลุ่มน้ำโขงได้รับความร่วมมือทุกภาคส่วนเป็นอย่างดีจากหน่วยงานรัฐ และเอกชนรวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนใน

พื้นที่ วัฒนธรรมการดำเนินชีวิตของคนลุ่มน้ำต่าง ๆ ควรที่จะได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้เป็นจุดขายของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง มุ่งเน้นทรัพยากรมนุษย์ให้ด้านกรให้ความรู้ ความสามารถ เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะทำให้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้มีการพัฒนาสอดคล้องความต้องการของนักท่องเที่ยว และประสบความสำเร็จ ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภาครัฐ และเอกชน ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้มีการศึกษาเอกสาร ตำรา วิดีทัศน์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในอดีตถึงปัจจุบัน และได้นำมาสร้างเว็บไซต์เพื่อการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ชุดความรู้วัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเว็บไซต์ในด้านความเหมาะสม และการให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขโดยใช้เกณฑ์วัดการยอมรับของผู้เชี่ยวชาญ ๒ ใน ๓ ท่าน จากนั้นผู้วิจัยได้นำเว็บไซต์ และชุดความรู้ไปทดลองใช้กับผู้ใช้ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายใช้ในการท่องเที่ยวเพื่อหาข้อปัญหาที่เกิดขึ้นนำมาพัฒนาแก้ไขเว็บไซต์ให้สมบูรณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งแสดงการเปรียบเทียบผลก่อนเข้าร่วมโครงการและหลังเข้าร่วมโครงการมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่คัดเลือกด้วยวิธีการเจาะจงกลุ่มเป้าหมาย โดยการใชสถิติในการเปรียบเทียบผลในการใช้เว็บไซต์ และชุดความรู้

การนำผลการทดสอบด้วยเว็บไซต์ และชุดความรู้วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๕.๒ ผลการศึกษาวิจัย

ผลจากการศึกษามาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้วยเว็บไซต์ตลอดจนการนำชุดความรู้มาปฏิบัติใช้งานในพื้นที่จริง กระบวนการพัฒนาการออกแบบเว็บไซต์ที่สามารถระดมความคิด ประสพการณ์ของโปรแกรมเมอร์ที่เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบเว็บไซต์ ผสมผสานกับศาสตร์ในชุมชน ตลอดจนการส่งเสริมด้านวิชาการที่จะมาเสริมด้านองค์ความรู้ในการ

เขียนเว็บไซต์ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงในพื้นที่วิจัย และการนำเผยแพร่อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่น สัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติ ให้กับนักท่องเที่ยว

๑. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มเป้าหมายที่ได้คัดเลือกแบบเจาะจงที่อาศัยในพื้นที่ลุ่มน้ำโขง พบว่า เป็นหญิง ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๖ อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๙๗ การศึกษามัธยมศึกษา ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘ สถานภาพสมรส ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๙ ระดับรายได้ของครอบครัวต่อเดือน ๑๐,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ บาท (เปรียบเทียบรายได้กับรายจ่าย) รายรับสูงกว่ารายจ่าย(เหลือเก็บ) คิดเป็นร้อยละ ๙๑

๒. การวิเคราะห์การสนทนากลุ่มการใช้ประโยชน์ของเว็บไซต์เพื่อส่งเสริมการพัฒนามาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สนทนากลุ่มย่อยในครั้งนี้มีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายโดยวิธีการเจาะจงที่มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีการระดมความคิดเห็น ความต้องการของชุมชนที่จะพัฒนาสิ่งที่เป็นต้นทุนของชุมชนเพื่อการอยู่ได้ด้วยตนเองในเรื่องมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในหลายทศนะได้สรุปบทสัมภาษณ์ความคิดเห็น จุดแข็งของการบริหารจัดการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการพัฒนามาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในภาพรวมแล้วโอกาสในการพัฒนาจะต้องมีส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดนโยบาย แผนงาน ให้สอดคล้องกับการส่งเสริม สนับสนุนชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว การจัดบ้านเรือนในชุมชนให้เป็นระเบียบ การสร้างแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักกับคนทั่วไปแล้วจะต้องเป็นอัตลักษณ์ของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การปลูกจิตสำนึกประชาชนในชุมชน การปรับภูมิทัศน์ การรักษาป่าไม้ และสิ่งแวดล้อมจะต้องร่วมมือกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดกิจกรรมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวซึ่งเป็นการลดปัญหาที่เกิดจากอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้นจะต้องจากกฎหมายระหว่างประเทศที่มีข้อจำกัดในการที่จะทำให้นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวบ่อย การเสนอให้กับทางรัฐบาลในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยว การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนจึงจะต้องมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ต่อการบริหารจัดการทั้งแผนการท่องเที่ยว การสร้างรายได้ให้กับชุมชน การกระจายรายได้ให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมบุคลากรในการให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว การบริหารการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวซึ่งจะต้องร่วมมือกันทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ และเอกชนในด้านนโยบาย แผนงาน การจัดการทางด้านภูมิทัศน์จะต้องดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสะอาด การจัดการห้องห้องชุมชน สถานที่พักผ่อน ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก สถานที่จอดรถนักท่องเที่ยว ความปลอดภัยชีวิตและ

ทรัพยากร การจัดระเบียบตลาดชุมชนจะต้องมีระเบียบและสะอาด ถนนวัฒนธรรม การปรับปรุงสถานที่ประกอบการท่องเที่ยว การบริโภคข้อมูลข่าวสารที่ได้นำเสนอทุกมิติผ่านระบบเครือข่ายทางตรงอย่างสม่ำเสมอเป็นจุดเด่นทางด้านกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีหลากหลาย และยังมีวัฒนธรรม ประเพณี นวัตกรรมชุมชนที่มีความแตกต่างกัน เป็นแหล่งรวมความรู้ ศิลปิน การสัญจรไปมาของประชาชนในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงมีเส้นทางหลัก RmA ที่มีการเชื่อมต่อระหว่างประเทศ ไทย เมียนมา จีน และสปป.ลาว มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย อัตลักษณ์ชุมชน ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศที่หนาวเหมาะกับการท่องเที่ยวในภูมิภาค การเชื่อมโยงระบบคมนาคมในกลุ่ม GMS (จีน เมียนมา ไทย สปป.ลาว) จึงเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าพื้นบ้านที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว สร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการท่องเที่ยว

๓. การวิเคราะห์มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การบริหารจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวซึ่งจะต้องร่วมมือกันทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ และเอกชนในด้านนโยบาย แผนงาน การจัดการทางด้านภูมิทัศน์จะต้องดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสะอาด การจัดการห้องห้อยชุมชน สถานที่พักผ่อน ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก สถานที่จอดรถนักท่องเที่ยว ความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สิน การจัดระเบียบตลาดชุมชนจะต้องมีระเบียบ และสะอาด การปรับปรุงสถานที่ประกอบการท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจะต้องมีความปลอดภัย มีความสงบร่มรื่น สถานที่ท่องเที่ยวเป็นแหล่งที่ประทับใจของนักท่องเที่ยวที่ได้มาเยี่ยมชม การสืบสานการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน ด้านภาษา อาหารพื้นบ้าน การแต่งกาย และนวัตวิถีชุมชนมีสภาพความสมบูรณ์และสวยงามเป็นธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เอกลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมพื้นบ้านมีความหลากหลายคงสภาพไว้ดังเดิม การสร้างระเบียบห้องพัก ร้านค้าชุมชน การบริการให้กับนักท่องเที่ยวอย่างดี การบริหารจัดการของพื้นที่ชุมชนจะต้องเชิญชวนประชาชนได้พร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร รณรงค์รักถิ่นฐานของตนเอง และการส่งเสริมพื้นที่เกษตรธุรกิจชายแดน ส่งผลดีต่อการท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง

๔. การวิเคราะห์แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า การพัฒนาเว็บไซต์เพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เส้นทางท่องเที่ยวใหม่ การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมชุมชน การเดินทาง ค่าใช้จ่าย การซื้อสินค้าธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ที่พักอาศัยสะอาด สะดวก และปลอดภัย การบริการข้อมูลการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์

การท่องเที่ยวและความสนใจด้านศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมการเรียนรู้ตาม ความพึงพอใจต่อการเดินทางท่องเที่ยว ร้านอาหารเพียงพอ สถานที่จอดรถ และป้ายบอกทาง

๕. การวิเคราะห์มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นพื้นที่ที่มีบรรยากาศที่ดีจึงเป็นจุดหนึ่งที่สามารถจะใช้เป็นจุดดึงดูดความน่าสนใจของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ๑. แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่น่าสนใจ ๒. แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ๓. แหล่งท่องเที่ยวประเภทประเพณีชนเผ่าต่างๆ

๖. การวิเคราะห์มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ๑. คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนลุ่มน้ำโขง มุ่งเน้นทรัพยากรมนุษย์ให้ด้านการให้ความรู้ความสามารถ เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะทำให้การท่องเที่ยววนเกษตร วัฒนธรรมได้มีการพัฒนาสอดคล้องความต้องการของนักท่องเที่ยว และประสบความสำเร็จของพื้นที่เครือข่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกัน ๒. พัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่ ในรูปแบบของการจัดตั้งกลุ่มอาชีพการท่องเที่ยว โดยมีชุมชนเข้าร่วมตลอดจนการจัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนผ่านระบบออนไลน์เพื่อการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ภาครัฐ ภาคเอกชนและนักท่องเที่ยว ๓. หาแนวทางเพิ่มศักยภาพของชุมชนลุ่มน้ำโขงที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ประชาชน ชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภาครัฐ และเอกชน ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่มีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

๗. การวิเคราะห์ศักยภาพชุมชนโดยการนำเศรษฐกิจอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง การบริหารจัดการท่องเที่ยวที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ตลอดจนการร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วนในการช่วยกันประชาสัมพันธ์ การเสริมสร้างการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ประชาชนในพื้นที่จะต้องเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การอนุรักษ์ร่วมกัน พื้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวที่มีมูลค่าทางด้านประเพณี และวัฒนธรรม

๕.๓ อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษามาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ศักยภาพการบริหารจัดการท่องเที่ยวที่สำคัญลุ่มน้ำโขง โดยการเน้นในการบริหารจัดการท่องเที่ยวด้านบริการ การผลิต ด้านการตลาด และการบริหารจัดการองค์กร ในด้านความรู้ ความสามารถ ศักยภาพของชุมชนที่

พร้อมร่วมกันสร้างรายได้ให้กับชุมชนพื้นที่ ทำให้มีการพัฒนาด้านสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม การบริหารการท่องเที่ยวที่พึงแนวคิดสร้างสรรค์ของชุมชน บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งภาครัฐ เอกชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง

ความคิดรวบยอด หลักการ วิธีการซึ่งอยู่ภายนอกตัวของบุคคล เพื่อให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ เป็นความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ เมื่อพัฒนาโครงสร้างความรู้ เป็นความรู้ที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดจากประสบการณ์หรือจากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล โดยความรู้สามารถนำไปใช้ได้โดยตรง เพื่อให้เหมาะกับการท่องเที่ยวชุมชนเป็นความรู้ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนารวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรมีความสามารถในการเชิงพาณิชย์ซึ่งแบ่งออก ๒ ประเภท คือ

๑. ความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคล เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่างๆ เป็นความรู้ที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษรได้เป็นความรู้แบบนามธรรม

๒. ความรู้ที่ชัดแจ้ง เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวม ถ่ายทอดได้โดยผ่านวิธีต่างๆ เช่น การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎีคู่มือต่าง ๆ ชุดความรู้ซึ่งเป็นแบบรูปธรรม

มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้วยเว็บไซต์ ชุดความรู้ และการรวบรวมข้อมูล โดยกลุ่มเป้าหมายที่เลือกจำนวน ๔๐ คน ประกอบด้วย ประชาชนและนักท่องเที่ยวจำนวน ๓๐ คน เลือกแบบเจาะจง ผู้นำท้องถิ่น จำนวน ๕ คน และผู้ที่เกี่ยวข้องของภาครัฐและเอกชนจำนวน ๕ คน ตามการศึกษาวิจัย

๕.๔ ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

ปัญหาและอุปสรรคการใช้เว็บไซต์มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การมีส่วนร่วมของชุมชน โดยเฉพาะผู้นำในชุมชนที่จะให้ความสนใจ ผู้ที่ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการรณรงค์ในชุมชนจึงได้นำผลวิจัยในครั้งนี้ พบว่า การจัดการระบบฐานข้อมูลด้วยเว็บไซต์สามารถทำให้ผู้ที่เข้าร่วมโครงการดีขึ้นสามารถนำเอาผลการศึกษาได้ไปใช้ในการปรับปรุงยุคเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในระยะยาวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการเชื่อมโยงในการเป็นภาคีเครือข่ายการท่องเที่ยวในพื้นที่ลุ่มน้ำโขง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในลงพื้นที่วิจัยในครั้งนี้ คือ

๑. การจัดกลุ่มเพื่อเป็นกลุ่มผู้ที่สนใจจะเป็นรูปแบบของชมรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่จะต้องมีหน้าที่ในการถ่ายทอดองค์ความรู้เดิม และองค์ความรู้ใหม่อิงเทคโนโลยีที่เป็นต้นทุนให้กับชุมชนของตนเอง และชุมชนที่จะนำไปพัฒนาต่อยอด

๒. ให้สนับสนุนการวิจัยศึกษาแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชนในการทำหน้าที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการบันทึกและถอดบทเรียน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นการให้ความรู้กับบุคลากร ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่

๓. การสร้างคลังความรู้ ศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงในกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอิงเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ที่เหมาะสมกับบริบทชุมชน

๔. การกำหนดแผนปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชนที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๕. การบริหารจัดการกิจกรรมสร้างสรรค์อย่างเหมาะสมไม่ทำลายภูมิทัศน์ ธรรมชาติ และวัฒนธรรมชุมชน

๖. การสร้างเครือข่ายในความร่วมมือการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมร่วมกันในเครือข่าย

๗. การสร้างอัตลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

๘. ส่งเสริมสนับสนุน การประชาสัมพันธ์ การโฆษณาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๙. การพัฒนาประชาชน ชุมชนในพื้นที่ ในด้านความรู้ที่สำคัญวัฒนธรรมในชุมชน

๕.๕ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษามาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงเอกสาร และเชิงคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับการจัดการบริหารภาคีเครือข่าย ดังนี้

๑. ควรมีการพัฒนาการตลาดเชิงวัฒนธรรมให้เป็นรูปธรรม

๒. ให้มีการศึกษาหลากหลายที่จะทำให้มีความน่าเชื่อถือทางข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคีเครือข่าย

๓. ควรมีพัฒนา Website ด้านข้อมูลข่าวสารใหม่อยู่เสมอ

๔. การศึกษาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอิงเทคโนโลยีหรือพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่จะสนับสนุนในการตัดสินใจจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ

๕. การสนับสนุนให้ศึกษาในประเด็นของกลไกที่จะนำมาปฏิบัติ การท่องเที่ยวที่มีความแปลกใหม่ สอดคล้องความต้องการของนักท่องเที่ยว

๖. การศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมืองที่จะส่งผลกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคีเครือข่าย

๗. การศึกษาการเปลี่ยนแปลงกลไกการตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการพัฒนารูปแบบใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลง และกฎหมายของภาคีเครือข่าย

บรรณานุกรม

๑. หนังสือภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

-

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. วัฒนธรรมกับการเปลี่ยนแปลง, (กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พรินติ้งกรุ๊ป), ๒๕๓๕.

จักรินรัตน์ นิยมคำ, การวิจัยเรื่องนวัตกรรมการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ปี ที่ ๓, (เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, ๒๕๕๒).

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม, (กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย) , ๒๕๔๐.

ณรงค์เส็งประชา, มนุษย์กับสังคม, (กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์), ๒๕๓๘.

ทิวากร นุกิจ, “การกำหนดยุทธศาสตร์: กรมทหารปืนใหญ่กองพลนาวิกโยธิน”, (กรุงเทพ : บทความทางทหาร), ๒๕๕๕.

นุชนางค์ ชุมดี, การตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชนโบราณในเขตเมืองเชียงแสนระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๙-๒๔, (เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๔๙.

นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล และคณะ, การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมพฤติกรรมตามค่านิยมและวัฒนธรรมไทยอย่างยั่งยืนด้วยการสังเคราะห์งานวิจัย, (กรุงเทพ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

, ๒๕๕๗),

ปวีณา ขำพัต, แนวทางเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของจังหวัดพิษณุโลก

ประเทศไทย, (พะเยา : มหาวิทยาลัยพะเยา) , ๒๕๕๓.

ประภาวี วงษ์บุตรศรี, การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในภาคตะวันออกเฉียง

เหนือ, (ราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, ๒๕๕๖)

ภัทรา แจ่มใจเจริญ, การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกรณีศึกษา ชุมชนโอ่งหินมาจิหมู่บ้านชี

ราคารว่าโก จังหวัดกัญ ประเทศญี่ปุ่น, (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) , ๒๕๕๘.

วัฒนา พัฒนพงศ์, การบริหารเพื่อมุ่งอนาคต, (กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า), ๒๕๕๖.

วิทยากร เชียงกุล, การพัฒนาแบบยั่งยืนกับการแก้ปัญหาคนจน, (กรุงเทพฯ : สถาบัน วิถีธรรมศน์, ๒๕๕๗),

วรรณดี สุทธิธนากร. การวิจัยเชิงคุณภาพ : การวิจัยในกระบวนการตัดสินใจทางเลือก, (กรุงเทพมหานคร :

บริษัทสำนักพิมพ์สยามปริทัศน์ จำกัด) , ๒๕๕๖.

ศักดิ์ศรี มงคลอิทธิเวช, การวิจัยเรื่องกระบวนการพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อให้เป็นชุมชนน่าอยู่ :

กรณีศึกษา บ้านสบยาบ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย, (เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัย เชียงใหม่, ๒๕๕๒),

แผนปฏิบัติการของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒, (กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย), ๒๕๖๒.

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (๒๕๖๐-๒๕๖๔), ๒๕๖๔.

สำนักนายกรัฐมนตรี, แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔), (กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ), ๒๕๕๙.

สำนักนายกรัฐมนตรี, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒, (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔), (กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ), ๒๕๖๐.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๑๓.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม แห่งชาติ, ๒๕๒๙.

สุพัตรา สุภาพ, สังคมและวัฒนธรรมไทย, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช) , ๒๕๓๖.

เสรี พงศ์พิศ, ยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น, (กรุงเทพฯ : บ้านพระอาทิตย์) , ๒๕๔๘.

พัทธา สายหู, การใช้แบบความคิดเรื่องวัฒนธรรมในการพัฒนาประเทศ, (กรุงเทพฯ : สมาคม
สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย) , ๒๕๑๔.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ (ราชบัณฑิตยสถาน), ๒๕๓๐.

ไพศาล วรคำ. การวิจัยเพื่อการศึกษา, (มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พิมพ์ครั้งที่
๓) , ๒๕๕๓.

๓. เว็บไซต์

-

๔. บทสัมภาษณ์

สนทนากลุ่ม พระพุทธิญาณมุนี เจ้าคณะจังหวัดเชียงราย อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย วันที่ ๒๔
พฤศจิกายน ๒๕๖๕

สนทนากลุ่ม พระอภิชาติ รัตโก เจ้าอาวาสวัดสบกก วัดนอกเมืองอำเภอเชียงแสน วันที่ ๒๔
พฤศจิกายน ๒๕๖๕

สนทนากลุ่ม นายทงศักดิ์ หน่อสุวรรณ เกษตรอำเภอเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

สนทนากลุ่ม นางสาวจันทรา รักคำ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแวง จังหวัดเชียงราย วันที่ ๒๔
พฤศจิกายน ๒๕๖๕

สนทนากลุ่ม นางสาวโสภาพร ไสยแพทย์ ศึกษานิเทศก์ สพฐ. เขต ๓ จังหวัดเชียงราย วันที่ ๒๔
พฤศจิกายน ๒๕๖๕

สนทนากลุ่ม นางนงเยาว์ ปงลังกา ประธานวัฒนธรรม อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย วันที่ ๒๔
พฤศจิกายน ๒๕๖๕

สนทนากลุ่ม นายนิวัฒน์ ร้อยแก้ว นักอนุรักษ์ลุ่มน้ำโขง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย วันที่ ๒๑
พฤศจิกายน ๒๕๖๓วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

สนทนากลุ่ม นายนิรันดร์ กุณะ ผู้นำชุมชนบ้านสบกก กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

นายสายัญ วงศ์เงิน ประชาชนที่ได้นำเว็บไซต์และคู่มือในการบริหารจัดการท่องเที่ยว

สนทนากลุ่ม ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ บุญเลิศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

สัมภาษณ์ พระพุทธิญาณมุนี เจ้าคณะจังหวัดเชียงราย วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

สัมภาษณ์ พระอภิชาติ รัตโก เจ้าอาวาสวัดสบกก วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

สัมภาษณ์ นายทงศักดิ์ หน่อสุวรรณ เกษตรอำเภอเชียงแสน อำเภอเชียงแสน วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

สัมภาษณ์ นางสาวจันทรา รักคำ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแวน สพฐ. เขต ๓ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

สัมภาษณ์ นางสาวโสภาร ไสยแพทย์ ศึกษานิเทศก์ สพฐ. เขต ๓ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

สัมภาษณ์ นางนงเยาว์ ปงลังกา ประธานวัฒนธรรม อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

สัมภาษณ์ นายนิวัฒน์ ร้อยแก้ว นักอนุรักษ์ลุ่มน้ำโขง จังหวัดเชียงราย วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

นายนิรันดร์ กุณะ ผู้นำชุมชนบ้านสบกก กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

นายสายัญ วงศ์เงิน ประชาชนได้นำเว็บไซต์และคู่มือในการบริหารจัดการท่องเที่ยวของตนเอง วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แบบสอบถาม แบ่งออก ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนตัว

๑. เพศ

☐

๑. ชาย

☐

๒. หญิง

๒. อายุ

☐

๑. ๒๐-๓๐ ปี

☐

๒. ๓๑-๔๐ ปี

☐

๓. ๔๑-๕๐ ปี

☐

๔. ๕๑ ปีขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

☐

๑. ชั้นประถมศึกษา

☐

๒. ชั้นมัธยมศึกษา

☐

๓.ปริญญาตรี

☐

๔. ปริญญาโท

☐

๕. สูงกว่าปริญญาโทขึ้นไป

๔. สถานภาพ

☐

๑. โสด

☐

๒. สมรส

☐

๓. หม้าย

☐

๔. หย่าร้าง

๕. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน (เปรียบเทียบรายได้กับรายจ่าย)

☐

๑. ๑๐,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ บาท

☐

๒. ๒๐,๐๐๐-๓๐,๐๐๐ บาท

☐

๓. ๓๐,๐๐๐-๔๐,๐๐๐ บาท

☐

๔. ๔๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป

๖. อาชีพ

☐

๑. เกษตรกร

☐

๒. รับจ้าง

☐

๓. ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว

☐

๔. ราชการ

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

๕ หมายถึง มากที่สุด

๔ หมายถึง มาก

๓ หมายถึง ปานกลาง

๒ หมายถึง น้อย

๑ หมายถึง น้อยที่สุด

รายการ	ความคิดเห็น				
	๕	๔	๓	๒	๑
ด้านการออกแบบ					
๑.ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม					
๒.หัวข้อใช้ในเว็บไซต์มีความเหมาะสม					
๓.ภาพโบราณสถานมีความเหมาะสม					
๔.การใช้ภาพสีพื้นเว็บไซต์มีความสวยงาม					
๕.การเรียนรู้เว็บไซต์ง่าย					
๖.การจัดเรียงเนื้อหาการท่องเที่ยวเป็นหมวดหมู่ดี					
ด้านประสิทธิภาพในการใช้งาน					
๗.การใช้งานเว็บไซต์สะดวก					
๘.สามารถเลือกข้อมูลภายในได้ด้วยตนเอง					
๙.สามารถใช้ได้ทุกพื้นที่โดยไม่ใช้อินเตอร์เน็ต					
๑๐.ประสิทธิภาพโดยรวมเว็บไซต์เหมาะสม					

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง การสัมภาษณ์มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

โปรดเติมคำในช่องว่างและใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องว่า [] หน้าข้อความที่เป็นจริง

๑. ชื่อ นาย/นาง/นางสาว.....สกุล.....

๒. อายุ.....ปี

๓. เพศ [] ชาย [] หญิง

๔. การศึกษา

[] ชั้นประถมศึกษา [] ชั้นมัธยมศึกษา [] ปริญญาตรี [] สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป

๕. สถานภาพ

[] โสด [] สมรส [] หม้าย [] อื่น ๆ

๖. รายได้(ต่อเดือน)

[] ๑๐,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ บาท [] ๒๐,๐๐๐-๓๐,๐๐๐ บาท [] ๓๐,๐๐๐-๔๐,๐๐๐ บาท

[] ๔๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป

๗. ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

.....

.....

๘. การรับรู้การการท่องเที่ยวด้วยเว็บไซต์

.....

.....

๙. ปัจจัยที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวด้วยเว็บไซต์

.....

.....

๑๐. การเสริมสร้างการการท่องเที่ยวด้วยเว็บไซต์

.....

.....

๑๑. พฤติกรรมการการท่องเที่ยวด้วยเว็บไซต์

.....

.....

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้ข้อมูล

ที่ พิเศษ/๒๕๖๕

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผศ.ประกอบ อยู่ชมบุญ

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่อง มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ทั้งนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเรศร์ บุญเลิศ)

หัวหน้าโครงการ

กลุ่มงานวิจัยวิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

โทร. ๐๙-๓๑๙๔-๙๐๕๕

ที่ พิเศษ/๒๕๖๕

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผศ.ดำเนิน ปัญญาผ่องใส

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่อง มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ทั้งนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเรศร์ บุญเลิศ)

หัวหน้าโครงการฯ

กลุ่มงานวิจัยวิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

โทร. ๐๙-๓๑๙๔-๙๐๕๕

ที่ พิเศษ/๒๕๖๕

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

นมัสการ พระมหาธีรวัฒน์ เสสปัญโญ ผศ.

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่อง มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ทั้งนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเรศร์ บุญเลิศ)

หัวหน้าโครงการฯ

กลุ่มงานวิจัยวิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

โทร. ๐๙-๓๑๙๔-๙๐๕๕

ที่ พิเศษ/๒๕๖๕

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

นมัสการ พระอภิชาติ รัตโก

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่อง มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงขอความอนุเคราะห์ให้นักวิจัยดังกล่าว ทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิจัยกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และเพื่อการนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกลุ่มแม่น้ำโขงได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลในเขตตำบลบ้านแซว ในวันที่ ๑๗-๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

ในการนี้ จึงขออนุญาตนำแบบสัมภาษณ์แจกผู้ประกอบการท่องเที่ยวและผู้เกี่ยวข้องในเขตตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ทั้งนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

หัวหน้าโครงการ

กลุ่มงานวิจัยวิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

โทร. ๐๙-๓๐๙๔-๙๐๕๕

ที่ พิเศษ/๒๕๖๕

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายทงศักดิ์ หน่อสุวรรณ

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่อง มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงขอความอนุเคราะห์ให้นักวิจัยดังกล่าว ทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิจัยกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และเพื่อการนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกลุ่มแม่น้ำโขงได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลในเขตตำบลบ้านแซว ในวันที่ ๑๗-๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

ในการนี้ จึงขออนุญาตนำแบบสัมภาษณ์จากผู้ประกอบการท่องเที่ยวและผู้เกี่ยวข้องในเขตตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ทั้งนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเรศร์ บุญเลิศ)

หัวหน้าโครงการ

กลุ่มงานวิจัยวิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

โทร. ๐๙-๓๐๙๔-๙๐๕๕

ที่ พิเศษ/๒๕๖๕

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน นางสาวจันทรา รักคำ

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่อง มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงขอความอนุเคราะห์ให้นักวิจัยดังกล่าว ทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิจัยกับองค์การบริหารส่วนส่วนท้องถิ่น ตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และเพื่อการนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกลุ่มแม่น้ำโขงได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลในเขตตำบลบ้านแซว ในวันที่ ๑๗-๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

ในการนี้ จึงขออนุญาตนำแบบสัมภาษณ์แจกผู้ประกอบการท่องเที่ยวและผู้เกี่ยวข้องในเขตตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ทั้งนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

หัวหน้าโครงการ

กลุ่มงานวิจัยวิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

โทร. ๐๙-๓๐๙๔-๙๐๕๕

ที่ พิเศษ/๒๕๖๕

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน นางสาวโสภพร ไสยแพทย์

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่อง มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงขอความอนุเคราะห์ให้นักวิจัยดังกล่าว ทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิจัยกับองค์การบริหารส่วนส่วนท้องถิ่น ตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และเพื่อการนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกลุ่มแม่น้ำโขงได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลในเขตตำบลบ้านแซว ในวันที่ ๑๗-๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

ในการนี้ จึงขออนุญาตนำแบบสัมภาษณ์แจกผู้ประกอบการท่องเที่ยวและผู้เกี่ยวข้องในเขตตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ทั้งนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

หัวหน้าโครงการ

กลุ่มงานวิจัยวิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

โทร. ๐๙-๓๐๙๔-๙๐๕๕

ที่ พิเศษ/๒๕๖๕

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

นมัสการ พระอภิชาติ รัตโก

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่องมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียน เชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ใน ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ วัดสบกก ตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ บุญเลิศ)

หัวหน้าโครงการ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๕

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน นายนิวัฒน์ ร้อยแก้ว

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่องมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียน เชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ใน ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ วัดสบกก ตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ บุญเลิศ)

หัวหน้าโครงการ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๕

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน นายนิรันดร์ กุณะ

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่องมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียน เชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ใน ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ วัดสบกก ตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ บุญเลิศ)

หัวหน้าโครงการ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๕

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน นายทงศักดิ์ หน่อสุวรรณ

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่องมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียน เชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ใน ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ วัดสบกก ตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ บุญเลิศ)

หัวหน้าโครงการ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๕

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน นางสาวจันทร์รา รักคำ

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่องมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียน เชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ใน ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ วัดสบกก ตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ บุญเลิศ)

หัวหน้าโครงการ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๕

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน นางสาวโสภาร ไสยแพทย์

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่องมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียน เชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ใน ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ วัดสบกก ตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ บุญเลิศ)

หัวหน้าโครงการ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๕

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน นางนงเยาว์ ปงลังกา

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่องมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียน เชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ใน ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ วัดสบกก ตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ บุญเลิศ)

หัวหน้าโครงการ

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ที่อยู่ปัจจุบัน/ทำงาน
๑	พระพุทธิญาณมุนี	เจ้าคณะจังหวัดเชียงราย	วัดพระธาตุผาเงา
๒	พระอภิชาติ รัตโก	เจ้าอาวาส	วัดสบกก
๓	พระครูพิศาลธรรมาทร	เจ้าคณะอำเภอเชียงแสน	วัดป่าสักน้อย
๔	พระครูจิรังอินโทภาส	รองเจ้าคณะอำเภอเชียงแสน	วัดศรีบุญยืน
๕	พระครูวิจารณ์ธรรมสุนทร	เจ้าอาวาสวัดเจติยหลวง	วัดเจติยหลวง
๖	พระครูสุจินตเจติยานุการ	รองเจ้าอาวาสวัดพระธาตุผาเงา	วัดพระธาตุผาเงา
๗	พระครูสังฆรักษ์ไพบูลย์ แสงกล้า	พระธรรมทูต	วัดพระธาตุผาเงา
๘	พระธงชัย ธมมเตโช	เจ้าอาวาสวัดวังลาว	วัดวังลาว
๙	นายชยกฤษณ์ นิสสัยสุข	นายกเทศมนตรี ทต.เวียงเชียงแสน	อำเภอเชียงแสน
๑๐	นายยรรยง ไชยลังกา	รองนายกเทศมนตรี ทต.เวียงเชียงแสน	อำเภอเชียงแสน
๑๑	นายวารินทร์ สุตะวงศ์	รองนายกเทศมนตรี ทต.เวียงเชียงแสน	อำเภอเชียงแสน
๑๒	นายวีระพล กัทลี	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน	อำเภอเชียงแสน
๑๓	นายพนัส พยุยงค์	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน	อำเภอเชียงแสน
๑๔	นายวิชาญ ทันใจ	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน	อำเภอเชียงแสน
๑๕	นายนิมิตร สุวรรณชัย	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน	อำเภอเชียงแสน
๑๖	นายสมพร ยานะ	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน	อำเภอเชียงแสน
๑๗	นายสิทธิเกียรติ วันตานาม	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน	อำเภอเชียงแสน
๑๘	ร้อยโท กิตติชัย เจริญยิ่ง	ปลัดเทศบาลตำบลเวียง	อำเภอเชียงแสน
๑๙	นายธีรพงษ์ ศรีพรม	รองปลัดเทศบาลตำบลเวียง	อำเภอเชียงแสน
๒๐	นายพิสันต์ สกุลจันทร์ศิลป์	วัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย	อำเภอเมือง
๒๑	นายบุญส่ง เชื้อเจ็ดตน	วัฒนธรรมเชียงแสน	อำเภอเชียงแสน
๒๒	นายนิวัฒน์ ร้อยแก้ว	นักอนุรักษ์ลุ่มน้ำโขง	อำเภอเชียงแสน
๒๓	นายชยกฤษณ์ นิสสัยสุข	นายกเทศมนตรี ทต.เวียงเชียงแสน	อำเภอเชียงแสน
๒๔	นายยรรยง ไชยลังกา	รองนายกเทศมนตรี ทต.เวียงเชียงแสน	อำเภอเชียงแสน
๒๕	นายศุภชัย เชื้อนเพชร	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสบคำ	อำเภอเชียงแสน
๒๖	นายทองศักดิ์ หน่อสุวรรณ	เกษตรอำเภอเชียงแสน	อำเภอเชียงแสน
๒๗	นางสาวจันทรา รักคำ	ผู้อำนวยการ	ร.ร.บ้านหนองแวน

๒๘	นางสาวโสภภาพร ไสยแพทย์	ศึกษานิเทศก์	สพฐ. เขต ๓
๒๙	นางนงเยาว์ ปงลังกา	ประธานวัฒนธรรม	อำเภอเชียงใหม่
๓๐	นายนิวัฒน์ ร้อยแก้ว	นักอนุรักษ์ลุ่มน้ำโขง	อำเภอเชียงใหม่
๓๑	นายนิรันดร์ กุณะ	ผู้นำชุมชน	บ้านสบกก
๓๒	นายสายัญ วงศ์เงิน	ประชาชน	บ้านสบกก
๓๓	นายนิรันดร์ กุณะ	ผู้ใหญ่บ้านสบกก	บ้านสบกก
๓๔	นางสมศรี ปะมาครัง	บ้านสบกก	ประชาชน
๓๕	นางอุสา ยอดผ่านเมือง	บ้านสบกก	ประชาชน
๓๖	นางมล ยอดผ่านเมือง	บ้านสบกก	ประชาชน
๓๗	นางชนะกานต์ สุวรรณ	บ้านสบกก	ประชาชน
๓๘	นางสาวขวัญใจ เชื้อเจ็ดตน	บ้านสบกก	ประชาชน
๓๙	นายนพรัตน์ ละมูล	โรงเรียนแม่น้ำของ	ประชาชน
๔๐	นายนิรันดร์ กุณะ	ผู้ใหญ่บ้านสบกก หมู่ ๗	ประชาชน
๔๑	นายจักร กิณีสี	โรงเรียนแม่น้ำของ	ประชาชน
๔๒	นายทองใบ อ่อมใจกาศ	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ม.๑ ต.แม่เงิน	ประชาชน
๔๓	นายภิรมย์ จันทรังษี	ผู้ใหญ่บ้าน ม.๖ เกาะผาคำ	ประชาชน
๔๔	นางสุรรัตน์ อินทรพรหมมา	ผู้ใหญ่บ้าน ม.๓	ประชาชน
๔๕	นางชฎาทิพย์ บุญพันธ์	ผู้ใหญ่บ้าน ม.๕	ประชาชน
๔๖	นายบุญธรรม ตานอาจ	บ้าน ม.๕	ประชาชน
๔๗	นางยชรินทร์ วงศ์เรือน	ผู้ใหญ่บ้านสวนดอก	ประชาชน
๔๘	นายธงชัย ไหม่นวล	โรงแรมวิทตา	ประชาชน
๔๙	นางกรรณิกา นาระตะ	โรงเรียนผู้สูงวัย	ประชาชน
๕๐	นางนงเยาว์ ปงลังกา	ประธานสภาวัฒนธรรม ต.เวียง	ประชาชน

ภาคผนวก ง

ภาพถ่ายการลงพื้นที่ทำวิจัย การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจสถานที่ในการลงพื้นที่ต่าง ๆ เบื้องต้น ดังนี้

สำรวจพื้นที่ บ้านสบกก ตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำโขง

ปะมงพื้นบ้าน

การสนทนากลุ่มย่อย

วัฒนธรรมการแต่งกายไทใหญ่

วัฒนธรรม”อาหาร”

๑. ด้านการจัดการเรียนการสอน

๑.๑ อาจารย์วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ตำบลเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย สามารถนำกิจกรรมด้านการศึกษา กิจกรรมการเข้าร่วมเพื่อชุมชน กิจกรรมนันทนาการ และกิจกรรมเข้าร่วมด้านบริหารวิชาการกับสังคม และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มแม่โขง ประกอบการเรียนการสอนสู่การปฏิบัติรายวิชาพื้นฐานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล รายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา วิชาภูมิปัญญาท้องถิ่น วิชาเทศกาลและพิธีกรรมและคณิตศาสตร์และสถิติการวิจัย

๑.๒ นำรูปแบบการร่วมกลุ่มการมีส่วนร่วมของผู้นำ และผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชนที่ตนเองอยู่ เพื่อเพิ่มคุณค่าเทคโนโลยีสารสนเทศ สร้างอาชีพ รายได้ให้กับประชาชน และสร้างชุมชนให้เข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้

๑.๓ ผู้นำชุดความรู้มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ได้จากชุมชน จัดอบรมวิชาการให้กับชุมชน และผู้สนใจตลอดทั้งภาคีเครือข่าย และการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมในภาพรวมเพื่อที่จะสามารถสร้างการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์

๒. ด้านพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา

๒.๑ กลุ่มประชาชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยวสามารถพัฒนารูปแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และสถานที่จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนวัฒนธรรม

๒.๒ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน ผู้สนใจ และเครือข่ายสามารถนำไปพัฒนาเพื่อ สร้างการท่องเที่ยววิถีชีวิตที่ดีให้กับชุมชนของตนเองเพื่อสร้างงาน สร้างรายได้ ตลอดจนชุมชนพึ่งพาตนเองได้

๒.๓ การใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างความเข้มแข็งชุมชนเพื่อจะให้ชุมชนได้เรียนรู้ว่าต้นทุนทางภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองว่ามีอะไรบ้าง พัฒนาพื้นที่ในชุมชนเป็นศูนย์กลางของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับผู้สนใจ และชุมชนภาคีเครือข่าย โดยการอิงเทคโนโลยีสารสนเทศ

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

นมัสการ ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

ข้าพเจ้า นายพิสันต์ จันทร์ศิลป์ ตำแหน่ง วัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย ชื่อ หน่วยงาน/องค์กร/ชุมชน สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย ที่อยู่ อาคารศาลากลางจังหวัด เชียงราย ชั้นที่ ๑ เลขที่ ๖๓๒ หมู่ที่ ๓ ถนนแม่ฟ้าหลวง ตำบลริมกก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ๕๗๑๐๐ โทรศัพท์/โทรสาร ๐๕๓-๑๕๐๑๖๙ ขอรับรองว่าได้มีการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งเป็นผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ บุญเลิศ โดยนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

- ☒ การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ เช่น การบรรยาย การสอน การพัฒนารูปแบบการเรียน การสอน
- ☒ การใช้ประโยชน์ด้านความรู้ในพระพุทธศาสนา
- ☐ การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เช่น งานวิจัยและ/หรืองานสร้างสรรค์เพื่อพัฒนา สิ่งประดิษฐ์
- ☐ การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายหรือระดับประเทศ
- ☐ การใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ช่วงเวลาที่น่าไปใช้ประโยชน์ ตั้งแต่ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๖ จนถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖ ซึ่งการ นำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ เรื่องนี้ไปใช้ประโยชน์นั้น ก่อให้เกิดผลดี ดังนี้

๑. ทำให้เห็นแนวถ่ายทอดการส่งเสริมการท่องเที่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๒. เป็นมาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๓. เป็นสื่อการสอนในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการถ่ายทอดการส่งเสริมการท่องเที่ยวกับผลกระทบต่องานสิ่งแวดล้อมและได้มาตรการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ

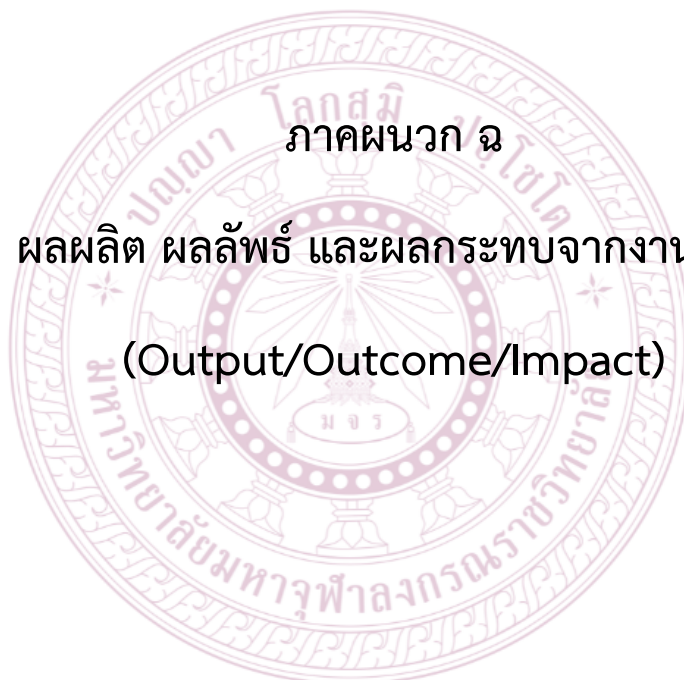
ลงชื่อ (นายพิสันต์ จันทร์ศิลป์)

ตำแหน่ง วัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย

ภาคผนวก ฉ
ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบจากงานวิจัย
(Output/Outcome/Impact)

ผลผลิต (Output)

ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ	รายละเอียดของผลผลิต	จำนวนนับ						หน่วยนับ	ระดับความสำเร็จ
		ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	รวม		
1. ต้นแบบผลิตภัณฑ์ โดยระบุ ดังนี้									
1.1 ระดับอุตสาหกรรม	แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	-	-	-	-	✓	๑	ต้นแบบ	Goal Result
1.2 ระดับกิ่งอุตสาหกรรม	ด้านศิลปวัฒนธรรม	-	-	-	✓	-	๑	ต้นแบบ	Intermediate Result
1.3 ระดับภาคสนาม	ด้านศิลปวัฒนธรรม	-	-	-	✓	-	๑	ต้นแบบ	Intermediate Result
1.4 ระดับห้องปฏิบัติการ	ด้านศิลปวัฒนธรรม	-	-	-	✓	-	๑	ต้นแบบ	Primary Result
2.ต้นแบบเทคโนโลยี โดยระบุ ดังนี้									
2.1 ระดับอุตสาหกรรม	เว็บไซต์	-	-	-	-	✓	๑	ต้นแบบ	Goal Result
2.2 ระดับกิ่งอุตสาหกรรม	เว็บไซต์	-	-	-	✓	-	๑	ต้นแบบ	Intermediate Result
2.3 ระดับภาคสนาม	เว็บไซต์	-	-	-	✓	-	๑	ต้นแบบ	Intermediate Result
2.4 ระดับห้องปฏิบัติการ	เว็บไซต์แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง	-	-	-	✓	-	๑	ต้นแบบ	Primary Result
3.กระบวนการใหม่ โดยระบุ ดังนี้									
3.1 ระดับอุตสาหกรรม	ศิลปวัฒนธรรม	-	-	-	-	✓	๑	กระบวนการ	Goal Result

ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ	รายละเอียดของผลผลิต	จำนวนนับ						หน่วยนับ	ระดับความสำเร็จ
		ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	รวม		
3.2 ระดับกิ่งอุตสาหกรรม	ศิลปวัฒนธรรมและกิจกรรม	-	-	-	✓	-	๑	กระบวนการ	Goal Result
3.3 ระดับภาคสนาม	กิจกรรมอบรมเทคโนโลยีสารสนเทศให้กลุ่มเป้าหมาย	-	-	-	✓	-	๑	กระบวนการ	Goal Result
3.4 ระดับห้องปฏิบัติการ	กิจกรรมอบรมเทคโนโลยีสารสนเทศให้กลุ่มเป้าหมาย	-	-	-	✓	-	๑	กระบวนการ	Goal Result
4.องค์ความรู้ (โปรดระบุ)									
๔.๑ เป็นแนวทางในการเลือกส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับแต่ละชุมชน	นวัตกรรมการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	-	-	-	-	✓	๑	เรื่อง	Goal Result
๔.๒ การเลือกใช้ระบบดิจิทัลในการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	แอปพลิเคชันประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	-	-	-	-	✓	๑	เรื่อง	Goal Result
๔.๓ การใช้ระบบเครือข่ายในชีวิตประจำวัน	อินเทอร์เน็ตแหล่งท่องเที่ยวการเกษตรกาแพดอยช้าง	-	-	-	-	✓	๑	เรื่อง	Goal Result

ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ	รายละเอียดของผลผลิต	จำนวนนับ						หน่วยนับ	ระดับ
		ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	รวม		ความ สำเร็จ
5. การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์									
5.1 การถ่ายทอดเทคโนโลยี	เว็บไซต์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต	-	-	-	✓	-	๑	ครั้ง	Goal Result
5.2 การฝึกอบรม	ผ่านระบบเครือข่าย	-	-	-	✓	-	๑	ครั้ง	Goal Result
5.3 การจัดสัมมนา	การใช้เว็บไซต์	-	-	-	✓	-	๑	ครั้ง	Goal Result
6. การใช้ประโยชน์เชิงสาธารณะ									
6.1 การถ่ายทอดเทคโนโลยี	ระบบเครือข่ายระดับจังหวัด	-	-	-	✓	-	๑	ครั้ง	Goal Result
6.2 การฝึกอบรม	ประชาชน	-	-	-	✓	-	๑	ครั้ง	Goal Result
6.3 การจัดสัมมนา	องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น	-	-	-	✓	-	๑	ครั้ง	Goal Result
7. การพัฒนากำลังคน									
7.1 นศ.ระดับปริญญาโท	นักวิจัยรุ่นใหม่	-	-	-	✓	-	๑	คน	Goal Result
7.2 นศ.ระดับปริญญาเอก	ผู้ช่วยนักวิจัย	-	-	-	✓	-	๑	คน	Goal Result
7.3 นักวิจัยหลังปริญญาเอก	ผู้ช่วยนักวิจัย	-	-	-	✓	-	๑	คน	Goal Result
7.4 นักวิจัยจากภาคเอกชน ภาค	ผู้ช่วยนักวิจัย	-	-	-	✓	-	๓	คน	Goal Result

ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ	รายละเอียดของผลผลิต	จำนวนนับ						หน่วยนับ	ระดับความสำเร็จ
		ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	รวม		
บริการและภาคสังคม									
8. ทรพย์สินทางปัญญา ได้แก่ สิทธิบัตร/ลิขสิทธิ์/เครื่องหมายการค้า/ความลับทางการค้า เป็นต้น (โปรดระบุ)									
๘.๑ ลิขสิทธิ์	เว็บไซต์แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	-	-	-	-	✓	๑	เรื่อง	Goal Result
๘.๒ ลิขสิทธิ์	ชุดความรู้แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	-	-	-	-	✓	๑	เรื่อง	Goal Result
๘.๓								เรื่อง	Primary Result
9. บทความทางวิชาการ									
9.1 วารสารระดับชาติ	การพัฒนาเว็บไซต์ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	-	-	-	-	✓	๑	เรื่อง	Goal Result
9.2วารสารระดับนานาชาติ			-					เรื่อง	Primary Result
10. การประชุม/สัมมนาระดับชาติ									
10.1 นำเสนอแบบปากเปล่า								ครั้ง	Primary Result
10.2 นำเสนอแบบโปสเตอร์	การพัฒนาเว็บไซต์ส่งเสริม	-	-	-	-	✓	๑	ครั้ง	Goal Result

ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ	รายละเอียดของผลผลิต	จำนวนนับ						หน่วยนับ	ระดับความสำเร็จ	
		ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	รวม			
	แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม									
11. การประชุม/สัมมนาในระดับนานาชาติ										
11.1 นำเสนอแบบปากเปล่า								ครั้ง	Primary Result	
11.2 นำเสนอแบบโปสเตอร์									ครั้ง	Primary Result

ผลลัพธ์ (Outcome)

ชื่อผลลัพธ์	ประเภท	ปริมาณ	รายละเอียด
คู่มือฝึกอบรมเทคโนโลยีสารสนเทศการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	เชิงปริมาณ	๑	ชุดฝึกอบรมประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
ผลสัมฤทธิ์จากการใช้ชุดความรู้การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	เชิงปริมาณ	๑๐๐	ชุดฝึกความรู้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
เว็บไซต์การพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	เชิงปริมาณ	๑	การใช้เว็บไซต์การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ผลกระทบ (Impact)

ชื่อผลงาน	ลักษณะผลงาน	กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ใช้ประโยชน์	ผลกระทบที่คาดว่าจะได้รับ
เว็บไซต์การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	การท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม	ประชาชน	การเข้าถึงระบบเครือข่าย สะดวก รวดเร็ว และสามารถเลือกการท่องเที่ยวตามต้องการได้
ชุดความรู้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	เอกสารการท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม	ประชาชน	ประกอบการตัดสินใจท่องเที่ยว เมืองศิลปวัฒนธรรมได้ด้วยตนเอง
คู่มือฝึกอบรมเทคโนโลยีสารสนเทศการท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม	คู่มือเอกสารการฝึกอบรม	ประชาชน	เป็นการท่องเที่ยวโดยการอิงเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมสมัย

ประวัติผู้วิจัย

๑.ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Assistant professor Nares Bunloet

๒.เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน ๓ ๕๗๙๙ ๐๐๒๖๖ ๕๙ ๕

๓.ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำ

๔.หน่วยงานและสถานที่ที่ติดต่อยกได้สะดวก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ถนนไตรรัตน์ ตำบลเวียง อำเภอเมืองเชียงราย

จังหวัดเชียงราย รหัสไปรษณีย์ ๕๗๐๐๐

โทรศัพท์ ๐๕๓-๗๑๕๘๗๖ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙๓-๑๙๔๙๐๕๕

โทรสาร ๐๕๓-๗๑๕๘๗๖ E-mail. narate.bun@mcu.ac.t

๕. ประวัติการศึกษา - ปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์

(มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย)

- ปริญญาโทครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

(มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย)